Έτος Π'

Τεύχος 295ον

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΚΑΟΣΙΣ: ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Περὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἀγωνιζομένης ἐπὶ τῆς Γῆς ἀνθρωπότητος, ὑπὸ τοῦ κ. Ἰωάννου Παπαζαχαρίου (συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου) 769

Ἐγκέφαλος καὶ πολιτισμός, ὑπὸ τοῦ κ. Κωνστ. Κωνσταντινίδου 776

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΜΙΣΟΥ ΑΙΩΝΟΣ

Ταμάρα, ἡ φόνισσα τῶν Κινέζων, ὑπὸ τοῦ Δημοσιογράφου κ. Σπύρου Λεωτσάκου (συνέχεια καὶ τέλος) 781

ΞΕΝΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΙ

Ἡ ἱστορία τοῦ F.B.I., ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ Ἀμερικανοῦ συγγραφέως Ντὸν Χουάϊτχεντ, κατὰ μετάφρασιν τοῦ Ἀστυφύλακος κ. Ἀναστασίου Βογιατζῆ (συνέχεια) 785

ΟΜΙΛΟΥΝ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Παλαιοὶ συγγραφεῖς καὶ ἀστυνομικὸς ὀρθολογισμός, ὑπὸ τοῦ Ὑπαστυνόμου Α' κ. Χαρ. Σταμάτη 789

ΠΟΙΗΣΙΣ

Στὴν νεογέννητο Διάδοχο Ἀλεξίαν, ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς ποιητρίας κυρίας Ζαναντρίς... 794

ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ ἀγάπη τῆς ἀληθείας, ὑπὸ τοῦ κ. Θεμ. Θεοδωροπούλου (συνέχεια καὶ τέλος) 795

ΔΙΕΘΝΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ

Ἕνας διπλωμάτης μέσα σὲ σπεῖρα λαθρεμπόρων, κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀστυφύλακος κ. Ἀναστασίου Βογιατζῆ (συνέχεια καὶ τέλος)..... 800

ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ

Ἀπολογισμὸς μηνὸς Ἰουλίου 1965 804

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Μία λαμπρὰ ἐκδήλωσις τῶν παιδιῶν τῶν ἀστυνομικῶν εἰς τὸν Ἅγιον Ἀνδρέαν Ἀττικῆς, ὑπὸ τοῦ Ὑπαστυνόμου Α' κ. Χαρ. Σταμάτη 805

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ἱστορικοὶ περίπατοι στοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς, ὑπὸ τοῦ Ὑπαστυνόμου Α' κ. Ἰωάννου Ραΐκου (συνέχεια) 813

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ: Χειρόγραφα μελετῶν δημοσιευομένων ἢ μή, δὲν ἐπιστρέφονται.

ΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ ΑΠΗΧΟΥΝ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΚΑΙ ΤΑΣ ΓΝΩΜΑΣ ΑΥΤΩΝ

Τὸ περιοδικὸν ἐκτυποῦται εἰς τὰ Τυπογραφικὰ Καταστήματα Ἀδελφῶν Γ. ΡΟΔΗ
Κεραμεικοῦ 40 - Ἀθῆναι (Τηλ. 522-512)

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

15ΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΙΟΥ 12 — ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 627-469

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ { ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμαὶ 60.—Ἐξάμηνος δραχμαὶ 30.—Τιμὴ τεύχους δραχμαὶ 2.50
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δολλάρια 3. — Ἐξάμηνος δολλάρια 1,5.

ΕΤΟΣ ΙΓ'. | ΑΘΗΝΑΙ 1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1965 | ΤΕΥΧΟΣ 295

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΗΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΓΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ

Ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ἐγκληματολογίας
εἰς τὴν Πάντειον Ἀνωτάτην Σχολὴν Πολιτικῶν
Ἐπιστημῶν κ. **ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑΖΑΧΑΡΙΟΥ**

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

§ 4. Συμμετοχὴ τῆς ἐπιστήμης τῆς ψυχολογίας εἰς τὴν ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος τῆς ἐλευθερίας τῆς ἀνθρωπότητος.

1. Φυσικὸν εἰς τὴν ἀναπτυχθεῖσαν διαμάχην μεταξὺ τῶν ἀρχῶν τῆς αὐταρχίας καὶ τῆς ἑταιραρχίας νὰ λάβῃ θέσιν καὶ ἡ ἐπιστήμη τῆς Ψυχολογίας.

ΙΙ. Εἰδικώτερον δ' ἐδημιουργήθησαν ἐν αὐτῇ δύο θεωρητικαὶ κατευθύνσεις.

Καὶ δὴ ἔνθεν μὲν ὁ κύκλος τῶν ψυχολογιῶν τῆς κτήσεως (Besitzpsychologien), ἔνθεν δ' ὁ κύκλος τῶν ψυχολογιῶν τῆς χρήσεως (Gebrauchspsychologien), αἵτινες ἐζήτησαν νὰ δώσωσιν ἀπόκρισιν εἰς τὸ δίλημμα τοῦτο τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς.

§ 5. Στάσις τῶν ψυχολογιῶν τῆς κτήσεως ἔναντι τοῦ προβλήματος τῆς ἐλευθερίας τὴς ἀνθρωπότητος.

Ι. Περιεχόμενον τῶν «ψυχολογιῶν τῆς κτήσεως». 1. Καὶ ἐν πρώτοις ἂς ρίψωμεν βλέμμα ἐρεύνης εἰς τὸν κύκλον τῶν «ψυχολογιῶν τῆς κτήσεως».

2. Νοοῦμεν ψυχολογικὰς σχολάς, αἵτινες ὑπολαμβάνουσιν ὅτι ὁ ψυχικὸς κόσμος καὶ ἡ πορεία τῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητος ἐπὶ τῆς γῆς διαπλάσσονται ὡς ἄλλη τις χημικὴ σύνθεσις ἐκ τῆς αἰτιοκρατικῆς ἀλύσεως προηγουμένων ἀνεξαρτήτων ταύτης συντελεστῶν, δηλονότι, ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, ἐκ τῶν κεκτημένων.

Ἄλλαις λέξεσιν ὁ ψυχικὸς κόσμος καὶ ἡ πορεία τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, εἰδικώτερον ἡ εὐτυχία ἢ ἡ δυστυχία αὐτῶν, συνιστῶσι τὸ ἀνεξάρτητον ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἀναγκαῖον ἐπακόλουθον τῶν συναντωμένων καὶ ἀποκτωμένων εἴτε ἐσωγενῶν, εἴτε ἐξωγενῶν αἰτίων, εἴτε συναμφοτέρων.

3. Εἶναι αἱ ψυχολογικαὶ σχολαί, αἵτινες ἀφορμῶνται ἀπὸ τοῦ καθολικοῦ τῆς φύσεως «νόμου τῆς αἰτιοκρατίας», καθ' ὃν «οὐδὲν ἐν τῇ οἰκουμένῃ ἄνευ αἰτίας». Πᾶν γεγονός, ἄρα καὶ ὁ ψυχικὸς κόσμος καὶ ἡ πορεία τῆς ζωῆς τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης, ἔχει τὴν αἰτίαν της, εἶναι τὸ ἀποτέλεσμά της. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ δὲ τῆς «αἰτίας» ἔγκειται ἡ ἔννοια τῆς «ἀνάγκης» τῆς ἐπελεύσεως «τοῦ ἀποτελέσματος».

Δηλονότι αἱ σχολαὶ αὗται πιστεύουσιν ὅτι «ὁ νόμος τῆς αἰτιότητος διέπει τὴν ὅλην φύσιν ὑπὸ διαφόρους ἐμφανιζομένας μορφὰς ἀναλόγως τῆς ἰδιαζούσης φύσεως τοῦ ἀντικειμένου, ἐφ' οὗ ἐνεργεῖ, συνεπῶς ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν αὐτοῦ ὑπόκει-

ται καὶ ὁ ἄνθρωπος καθ' ὅλας τὰς φυσικὰς καὶ ψυχικὰς αὐτοῦ ἰδιότητας καὶ λειτουργίας»([21]).

4. Ἐντὸς δὲ τοῦ κύκλου τῶν ψυχολογιῶν τῆς κτήσεως ἐγεννήθησαν τέσσαρες εἰδικώτεραι κατευθύνσεις, καὶ δή :

α) ἡ κατεύθυνσις τοῦ «ἐμφύτου».

β) ἡ κατεύθυνσις ταῦ «ἐπικτήτου».

γ) ἡ διαζευκτικὴ κατεύθυνσις, ἡ δεχομένη εἴτε ἔμφυτον, εἴτε ἐπίκτητον, εἴτε συναμφότερα.

δ) ἡ συγκλίνουσα κατεύθυνσις, ἡ δεχομένη ἀείποτε ἀναγκαστικὴν συνέργειαν ἐμφύτου καὶ ἐπικτήτου.

ΙΙ. Κατεύθυνσις τοῦ ἐμφύτου. — 1. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἡ πρώτη κατεύθυνσις τοῦ ἐμφύτου (Nativismus) διδάσκει ὅτι ὁ ψυχικὸς κόσμος καὶ ἡ πορεία τῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητος καθορίζονται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐκ τῆς ἐντάσεως καὶ τῆς ποιότητος τῶν ἐσωγενῶν ὅρων. Ἤτοι τῶν ἐμφύτων προδιαθέσεων τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων.

Ἐν ἄλλαις λέξεσι πιστεύει ὅτι τὰ αἴτια, τὰ ὁποῖα καθορίζουσι τὴν τύχην τῆς ἀνθρωπότητος, εἶναι αἴτια ἐσωτερικά, ἐσωγενῆ, ὑποκειμενικά, ἐνδογενῆ, ἀνθρωπολογικά.

2. Καὶ ἡ κατεύθυνσις αὕτη ἐπικαλεῖται πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀπόψεων αὐτῆς τὸν ἀδυσώπητον νόμον τῆς κληρονομικότητος (Vererbungstheorie)([22]).

Διὰ τῆς ὁποίας ἡ ἀνθρωπότης προσλαμβάνει τὰς ἰδιότητας τῶν προγόνων της.

Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ὁ Nativismus παραπέμπει εἰς τὴν νικηφόρον διαδρομὴν ἐν τῇ ζωῇ τῶν κανόνων τῆς κληρονομικότητος.

3. Ὁ Nativismus οὗτος ἐπικαλεῖται καὶ τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἰδιοφυιῶν καὶ τῶν διαφόρων πηγαίων χαρακτηρολογικῶν ἰδιοτήτων. Αἵτινες, καὶ ἐὰν δὲν τύχωσι παντάπασιν οἱασδήποτε καλλιεργείας καὶ γενικῆς προσοχῆς ἐκ μέρους τοῦ περιβάλλοντος, ἐν τοσούτῳ δι' αὐτενεργοῦ δυνάμεως, ἔτι ἐνίοτε καὶ παρὰ πᾶσαν ἀντίδρασιν καὶ παρὰ πᾶσαν ἀντιξοότητα, ἐξελίσσονται καὶ ἀναπτύσσονται καὶ θριαμβεύουσιν ἐν τῇ ζωῇ.

4. Ἆρα εἶναι ἔσωθεν ὡρισμένον, τί ἡ ἀνθρωπότης θὰ ἀποβῇ([23]).

5. Ἑπομένως, συμφώνως πρὸς τὴν γνώμην ταύτην, ἡ ζωὴ τῆς ἀνθρωπότητος ἐπὶ τῆς γῆς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ποιότητος τῆς κληρονομικῆς οὐσίας.

Εἶναι καλὴ ἡ κληρονομικὴ καταβολή, ἡ ἀνθρωπότης ἀναγκαστικῶς καὶ μοιραίως θὰ ἀνέλθῃ καὶ θὰ εὐτυχήσῃ. Ὑφίσταται, τύχῃ κακῇ, ἀντιθέτως κληρονομικὴ ἐπιβάρυνσις καὶ ἐκφυλισμός, ἡ ἀνθρωπότης ἀναγκαστικῶς καὶ μοιραίως θὰ κατέλθῃ, θὰ δυστυχήσῃ καὶ θὰ πληγῇ ὑπὸ δεινῶν ὑλικῶν καὶ ἠθικῶν πληγῶν.

6. Μίαν τοιαύτην γνώμην ὑπεστήριξεν αἰφνης καὶ ὁ γνωστὸς γάλλος, ἰατρός, φιλόσοφος καὶ κοινωνιολόγος Auguste Le Bon. Συμφώνως πρὸς ταύτην, αἱ γενεαὶ τῶν ἀνθρώπων, αἵτινες ἔχουσιν ἀποσβεσθῇ, διότι ὑφίσταται ὁ νόμος τῆς κληρονομικότητος, μεταβιβάζουσιν εἰς τοὺς ἐπιζῶντας οὐ μόνον τὴν σωματικήν των ἰδιοσυστασίαν, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὰς σκέψεις καὶ τὸ φρόνημα καὶ τὴν διαγωγήν

---

21. «Τιμολ. Ε. Ἡλιοπούλου. Σύστημα τοῦ ἑλληνικοῦ ποινικοῦ δικαίου. Τόμος Α'. Ἔκδ. δ'. Ἀθῆναι. 1927.» σ. 153.

22. Ἄξιον πάσης ἐξάρσεως τὸ σύγγραμμα τοῦ καθηγητοῦ τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, Δημοσθένους Ἐλευθεριάδου (Ἀθῆναι. 1949).

23. Σχετικῶς ὅρα «William Stern. Psychologie der frühen Kindheit. 6. Aufl. Leipzig. 1930.» σ. 26, «Δημητρίου Γ. Μωραΐτου. Γενικὴ Ψυχολογία. Ἔκδ. γ'. Ἀθῆναι. 1954.» σ. 235.

των. Τὸ βάρος τῶν ἁμαρτημάτων των ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς καὶ τὸ πλεονέκτημα τῶν ἀρετῶν των ἀπὸ τῆς ἑτέρας([24]).

Ὁμοίως μνημονεύομεν τὸν A. Schopenhauer, διδάσκοντα ὅτι ἕκαστος ἄνθρωπος κέκτηται ἴδιον χαρακτῆρα ἔμφυτον καὶ ἀμετάβλητον.

Ἐν συνεχείᾳ παραπέμπομεν εἰς τὸν H. Ibsen([25]), περιγράφοντα δι' ἐντόνων χρωμάτων ἐν τῷ περιφήμῳ δράματί του «Βρυκόλακες», πῶς παρὰ τοῖς ἐπιγόνοις ἐπανεμφανίζονται ἀνάγλυφοι αἱ κληρονομικαὶ ἰδιότητες τῶν γεννητόρων.

Παραστατικὴν εἰκόνα ἐν τῇ ζωῇ τῆς ἄνω θεωρίας τοῦ ἐμφύτου ὀφείλομεν εἰς τὸν συγγραφέα τοῦ «ἀνθρωπίνου κτήνους» («la bête humaine») τοῦ E. Zola([26]). Οὗτος ζωγραφίζει τὸν γόνον ἀκολάστου γενεαλογικοῦ δένδρου, προσπαθοῦντα ματαίως νὰ ἀντιδράσῃ εἰς τὸ κληρονομικὸν φυσικὸν ὁρμέμφυτον καὶ διαπιστοῦντα μετὰ συναισθήσεως φρίκης ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο ὁλονὲν γιγαντοῦται ἐν ἑαυτῷ. Καὶ τοιουτοτρόπως καταλήγει οὗτος εἰς τὸν φόνον τῆς φίλης του, ἄνευ δὲ μίσους καὶ ἄνευ οἱασδήποτε ἀφορμῆς([27]).

7. Μία ἄλλη μορφὴ τῆς θεωρίας τοῦ ἐμφύτου, ἀποτελοῦσα ἐπιστημονικὸν συρμὸν ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν, εἶναι ἡ γνωστὴ ὡς ψυχανάλυσις (Psychoanalyse) τοῦ Sigmund Freud.

Αὕτη, ὁρῶσα μόνον τὴν «φυσικὴν» γενετησίαν πλευρὰν τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος, διαλύει τὴν ἀνθρωπίνην προσωπικότητα εἰς μίαν δεσμίδα γενετησίων ὁρμῶν καὶ γενετησίων ἐνστίκτων. Κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην ἡ πνευματικὴ ζωή, καὶ αὐτὴ εἰσέτι ἡ πολιτιστικὴ δρᾶσις καὶ δραστηριότης τῆς ἀνθρωπότητος, «δὲν διαφέρει οὐσιωδῶς τῆς φυσικῆς καὶ ἐνστικτώδους, ἀλλ' εἶναι προϊὸν τῆς τελευταίας. Δὲν ἔχει ἰδικήν της ὕπαρξιν καὶ αὐτοτέλειαν. Εἶναι ἓν ἐποικοδόμημα, τὸ ὁποῖον ἀναπτύσσεται ἐκ τῆς κατωτέρας σφαίρας τῶν ὁρμῶν καὶ τῶν ἐνστίκτων δι' ἐξευγενισμοῦ». Φαίνεται, λέγει ὁ Freud, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἀνθρωπότητος δύναται καὶ ὀφείλει νὰ ἑρμηνευθῇ ὑφ' οἱανδήποτε ἔννοιαν καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῶν ζώων.

Ἄρα ἡ ψυχανάλυσις δὲν πρέπει νὰ παραδέχηται τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Διότι βεβαίως ἐκεῖνος, ὅστις ὑπολαμβάνει τοὺς ἀνθρώπους ὡς ἐνστικτώδεις ὑπάρξεις, ἀφαιρεῖ κατ' ἀνάγκην ἀπ' αὐτῶν τὴν ἐλευθερίαν. Ὡς δὲ παρατηρεῖ εὐστόχως ὁ R. Allers, «ἡ ψυχανάλυσις ἢ εἶναι ἀξιολογικὸς σχετικιστικὸς determinismus ἢ τίποτε».

8. Ὑπὸ τὴν ἀναπτυχθεῖσαν ἔννοιαν τὸ ἔμφυτον διαχαράσσει τὴν εἱμαρμένην τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων.

Καὶ κατ' ἀκολουθίαν οἱ κακῇ τῇ τύχῃ ἐσωγενῶς βεβαρημένοι, ἔχοντες ἐνδογενῶς ἔμφυτον οἰκειότητα πρὸς τὴν φαυλότητα καὶ ὁρμὴν πρὸς τὸ κακόν, ὄντες δ' ὡς ἐκ τούτου θύματα τῆς κακῆς ἐμφύτου ἰδιοσυστασίας των, εἶναι ἐξηναγκασμένοι «νὰ ροφήσωσι τὴν κύλικα τῆς κακίας» καὶ ἀμεταπτώτως νὰ ἀκολουθήσωσι τὴν ὁδὸν τῆς ἀνηθικότητος. Δηλονότι τὴν ὑπὸ τῆς ἰδιοσυστασίας των προσδιορισθεῖσαν συμφορὰν καὶ οὐδόλως δύνανται νὰ ἀποφύγωσι ταύτην.

Ἀφ' ἑτέρου ὅμως τὸ ἔμφυτον, ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ ὁποίου «ἐκμηδενίζεται κάθε προσπάθεια, κάμπτεται ἡ ἰσχυροτέρα θέλησις καὶ ματαιοῦται κάθε πρόθεσις πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀγαθοῦ»([28]), ἀποβαίνει κατ' ἐξοχὴν πλέον καὶ ὁ ἀπὸ μηχανῆς

---

24. «Auguste Le Bon. Ψυχολογικοὶ νόμοι τῆς ἀνελίξεως τῶν λαῶν. Μετάφρασις ἐκ τῆς 8ης ἐκδόσεως ὑπὸ Χριστοφόρου Μακρῆ. Ἀθῆναι. 1908.» σ. 22.

25. Ἀναφέρεται καὶ ὑπὸ τοῦ «Νικολάου Ἰ. Ἐξαρχοπούλου. Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Παιδαγωγικήν. Ἀθῆναι. 1926.» σ. 212.

26. «Émile Zola. La bête humaine. Paris. 1890.»

27. Ὅρα «Νικολάου Ἰ. Ἐξαρχοπούλου. Αὐτόθι».

28. «Χαριλάου Γκιτάκου. Οἰκογενειακὴ εἰρήνη. Περιοδ. «Ἀτομικὴ Ψυχολογία». Τόμος Γ'. Ἀθῆναι. 1934.» σ. 15. Οὗτος, ἀναφερόμενος εἰδικῶς εἰς τὴν κληρονομικότητα, καυτηριάζει τὴν τοιαύτην θεωρίαν τῆς ἁμαρτίας ἄνευ εὐθύνης, λέγων ὅτι τοιουτοτρόπως μὲ τὴν ἀπαράδεκτον ταύτην δόξαν «ὁ καλὸς οὗτος θεὸς μᾶς ἀπαλλάσσει κάθε εὐθύνης, δικαιολογεῖ τοὺς ἐσφαλ-

Θεὸς διὰ τὴν δικαιολογίαν τῶν ἐλεεινῶν ἐνεργειῶν τῶν αἰσχρῶν ἀνθρώπων. Καὶ τοῦτο, διότι, ἐφ' ὅσον ὑποτίθεται ὅτι οὗτοι ἐγεννήθησαν ἐμφύτως καὶ παραμένουσιν ἀναγκαστικῶς πανοῦργοι, δὲν δύνανται νὰ καταστηλιτευθῶσιν ἠθικῶς.

Θεμελιοῦται ἄλλαις λέξεσιν «ἁμαρτία ἄνευ εὐθύνης»([28]).

III. Κατεύθυνσις τοῦ ἐπικτήτου. — 1. Διάφορος εἶναι ἡ κατεύθυνσις τοῦ ἐπικτήτου ἢ τῆς ἐμπειρίας (Empirismus).

Αὕτη διδάσκει ὅτι ὁ ψυχικὸς κόσμος καὶ ἡ πορεία τῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωποτητος ὁρίζονται ἐκ τῆς ποιότητος τῶν ἐξωγενῶν φυσικῶν (φυσικὸν περιβάλλον) καὶ κοινωνικῶν (κοινωνικὸν περιβάλλον) ὅρων, ὑφ' οὓς διαβιοῖ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων.

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἡ κατεύθυνσις αὕτη πιστεύει ὅτι τὰ αἴτια, τὰ ὁποῖα καθορίζουσι τὴν τύχην τῆς ἀνθρωποτητος, εἶναι αἴτια ἐξωτερικά, ἐξωγενῆ, ἀντικειμενικά, αἴτια περιβάλλοντος.

2. Καὶ ἡ κατεύθυνσις αὕτη μὲ τὴν σειράν της ἐπικαλεῖται πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀπόψεων αὐτῆς τὸν ἕτερον ἀδυσώπητον νόμον, τὸν τοῦ περιβάλλοντος (Milieutheorie), ὃν ἀντιτάσσει κατὰ τοῦ νόμου τῆς κληρονομικότητος.

Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ὁ Empirismus παραπέμπει εἰς τὴν νικηφόρον διαδρομὴν ἐν τῇ ζωῇ τῶν ἐπιδράσεων τοῦ περιβάλλοντος([29]).

Εἰδικώτερον ἡ ἐμπειροκρατία ἐπικαλεῖται ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τὰς κολοσσιαίας διαφορὰς ἐξελίξεως, τὰς ἀπαντωμένας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τῶν διαφόρων κοινωνικῶν στρωμάτων ἢ τῶν διαβιωσάντων ὑπὸ διαφόρους ὅρους κοινωνικοῦ καὶ φυσικοῦ περιβάλλοντος ἢ τῶν τυχόντων διαφόρων ὅρων ἀγωγῆς.

3. Ἄρα εἶναι ἔξωθεν ὡρισμένον, τί θὰ ἀποβῇ ἡ ἀνθρωπότης([30]).

4. Ἑπομένως, συμφώνως πρὸς τὴν γνώμην ταύτην, ἡ ζωὴ τῆς ἀνθρωποτητος ἐπὶ τῆς γῆς ἤρτηται ἐκ τῆς ποιότητος τῆς ἁλύσεως τῶν τυχαίων ὅρων τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος. Εἶναι ἀγαθοὶ οἱ ὅροι τοῦ περιβάλλοντος ἡ ἀνθρωπότης ἀναγκαστικῶς καὶ μοιραίως θὰ εὐτυχήσῃ καὶ θὰ ἀνέλθῃ. Εἶναι τυχὸν δυσμενεῖς οὗτοι, ἡ ἀνθρωπότης ἀναγκαστικῶς καὶ μοιραίως θὰ δυστυχήσῃ καὶ θὰ κατέλθῃ.

5. Ἐνταῦθα ἀνήκει ἡ θεωρία, ἡ ὁποία ὑποστηρίζει ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔρχεται εἰς τὸν κόσμον πλήρως ἀνέτοιμος, οἱονεὶ ἄγραφος χάρτης (tabula rasa), εἰσδεχόμενος ἐν τῇ ἐπιγενεστέρᾳ ζωῇ του μικρὸν κατὰ μικρὸν ἅπαν τὸ ψυχικὸν καὶ ἠθικὸν αὐτοῦ περιεχόμενον.

Ἀλλ' ὁμοίως ἐνταῦθα προφανῶς δέον νὰ κατατάξωμεν καὶ τὴν θεωρίαν τοῦ ἱστορικοῦ ὑλισμοῦ τοῦ Karl Marx, τοῦ δογματικοῦ τῆς κομμουνιστικῆς κινήσεως. Διότι οὗτος, αἰχμάλωτος τῆς γοητείας τῶν μυστικῶν τῶν νόμων τῆς ὕλης καὶ τῆς φύσεως, ἠθέλησε νὰ ἑρμηνεύσῃ ὡσαύτως καὶ τὴν συνόλην ἱστορίαν τῆς ἀνθρωποτητος ἀνὰ τοὺς αἰῶνας διὰ τῆς κατασκευῆς δόγματος, κατὰ τὸ ὁποῖον συνεχίζεται καὶ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἱστορίαν ἡ ἱστορία τῆς γενέσεως τῆς ὑλικῆς φύσεως καὶ ὁ ταύτην διέπων νόμος της. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν δὲ ταύτην ἀκριβῶς ὑπεστήριξεν ὁ ἱστορικὸς ὑλισμὸς ὅτι οἱονδήποτε ἱστορικὸν γεγονὸς τῆς ἀνθρωποτητος εἶναι τυχαῖον ἀναγκαστικὸν ἀποτέλεσμα τῶν μεγάλων ὑλικῶν οἰκονομικῶν ρευμάτων καὶ ἔχει σκοπὸν ὄχι πνευματικὸν καὶ ἠθικόν, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς ὑλικὸν οἰκονομικόν.

μένους τρόπους καὶ μεθόδους τῆς ζωῆς, ζητεῖ τὸν λόγον τῶν ἐλεεινῶν μας πράξεων, ὄχι βεβαίως ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ζῶντας, ἀλλ' ἀπὸ τοὺς προπαρελθόντας πατέρας. ἡμῶν ἀπὸ τοὺς νεκρούς».

29. Empirismus ἢ Erfahrungsphilosophie.

30. Σχετικῶς ὅρα «William Stern. Psychologie der frühen Kindheit. 6. Aufl. Leipzig. 1930.» σ. 26, «Δημητρίου Γ. Μωραΐτου. Γενικὴ Ψυχολογία. Ἔκδ. γ' Ἀθῆναι. 1955» σ. 235, «Παναγιώτου Ν. Πατριαρχέα. Ἱστορικαὶ ἔρευναι φιλοσοφικῶν προβλημάτων καὶ θεωριῶν. Α' Ἱστορία τῆς θεωρίας τοῦ περιβάλλοντος. Τόμος Α'. Ἀθῆναι, 1956.», «Lotz-de Vries. Die Welt des Menschen. 1940.» σ. 43-57.

Ἄρα ἡ ἐν λόγῳ θεωρία συνδέει τὴν ἱστορίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων μετὰ τοῦ χάους τῶν τυφλῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων καὶ ὑπάγει ταύτην εἰς τὴν νομοτέλειαν τῆς οἰκονομίας.

Διότι ἡ προκειμένη θεωρία τοῦ ἱστορικοῦ ὑλισμοῦ ἀξιοῖ νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἐν τῇ ἱστορίᾳ ὑφίστανται μόνον «ὑλικοὶ φυσικοὶ νόμοι» καὶ δὲν ὑπάρχουσιν αἰτήματα τῆς συνειδήσεως(31).

Ἑπομένως, κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην, ἐὰν ἡ ἀνθρωπότης ἀπαντήσῃ, τύχῃ ἀγαθῇ, εὐμενεῖς οἰκονομικοὺς παράγοντας, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀναγκαστικῶς καὶ μοιραίως θὰ εὐτυχήσῃ καὶ θὰ ἀνέλθῃ, μὴ πληττομένη ὑπὸ ἐγκληματικότητος, πορνείας, ἀλητείας, αὐτοκτονιῶν ἢ ἑτέρων ἀνθρωπίνων κοινωνικῶν νόσων καὶ πληγῶν. Ἐνῷ ἀντιθέτως, ἐὰν ἡ ἀνθρωπότης, τύχῃ κακῇ, συναντήσῃ δυσμενεῖς οἰκονομικὰς συνθήκας, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει αὕτη ἀναγκαστικῶς καὶ μοιραίως θὰ δυστυχήσῃ καὶ θὰ κατέλθῃ.

Κατὰ ταῦτα τὸ οἰκονομικὸν φαινόμενον ἀποτελεῖ τὸ μοναδικὸν αἴτιον, ὅπερ καθορίζει τὴν μορφὴν τῶν ἄλλων κοινωνικῶν φαινομένων, ἤτοι τῆς θρησκείας, τοῦ δικαίου, τῆς ἠθικῆς, τῶν πολιτικῶν συστημάτων, τῆς ἐννόμου τάξεως. Καὶ ἑπομένως, ἐὰν μεταβληθῇ διὰ διαφόρους λόγους ἡ οἰκονομικὴ ὀργάνωσις μιᾶς ἀνθρωπίνης κοινωνίας, δηλαδὴ ὁ τρόπος παραγωγῆς καὶ κατανομῆς τῶν οἰκονομικῶν ἀγαθῶν, κατ' ἀνάγκην ἀναπότρεπτον θὰ συμμεταβληθῇ καὶ οἱαδήποτε ἄλλη κοινωνικὴ ἐκδήλωσις ἐν ταύτῃ ἢ ἐκείνῃ τῇ περιοχῇ. Ἄλλαις λέξεσιν ὁ ἱστορικὸς ὑλισμὸς ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν παραδέχεται ὅτι «κάθε νέα σχέση τῆς κοινωνικῆς ζωῆς εἶναι γέννημα τῆς ἀνθρωπίνης κεφαλῆς, ὅτι δηλαδὴ ἐγεννήθη ἀπὸ ἕνα εὐφυὲς σύστημα μὲ τὴ βοήθεια τῶν νόμων καὶ μὲ συνδρομὴ ἀνθρώπων, ποὺ ἐμπνέονται ἀπὸ ὡρισμένες ἰδέες γιὰ μιὰ κοινωνικὴ μεταρρύθμιση», ἐνῷ ἀπὸ τῆς ἄλλης πλευρᾶς ἀποκλείει ἀπολύτως τὸν ἰδιαλισμὸν «ἀπὸ τὴν ἐξήγηση τῶν ἱστορικῶν γεγονότων»(32).

IV. Διαζευκτικὴ κατεύθυνσις. — 1. «Διαζευκτικὴ» κατεύθυνσις διδάσκει ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη ὑφὴ καὶ ἡ πορεία τῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητος ἐπὶ τῆς γῆς ὁρίζεται ἐκ τῆς ποιότητος εἴτε τῶν ἐσωγενῶν, εἴτε τῶν ἐξωγενῶν, εἴτε συναμφοτέρων. Ἄλλαις λέξεσιν ἡ διαζευκτικὴ αὕτη κατεύθυνσις πιστεύει ὅτι τὰ αἴτια, τὰ ὁποῖα καθορίζουσι τὸν ψυχικὸν κόσμον καὶ τὴν πορείαν τῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητος, ἐπὶ τοῦ πλανήτου ἡμῶν, εἶναι ἄλλοτε μὲν ὑποκειμενικά, ἐσωτερικά, ἄλλοτε δ' ἀντικειμενικά, ἐξωτερικὰ καὶ τέλος ἄλλοτε τόσον ἐσωτερικά, ὅσον καὶ ἐξωτερικά.

2. Ἄρα εἶναι ὡρισμένον εἴτε ἔσωθεν, εἴτε ἔξωθεν, εἴτε ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν ταὐτοχρόνως, τὶ θὰ ἀποβαίνῃ ἑκάστοτε ἡ ἀνθρωπότης.

3. Ἐνταῦθα λ.χ. ἀνήκει ἡ ἐγκληματολογικὴ θεωρία ἐκείνη, ἥτις, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν αἰτιολογίαν τῆς διαμορφώσεως τῆς ἀντικοινωνικῆς στάσεως τοῦ καταλήξαντος εἰς τὸ ἔγκλημα, διακρίνει τοὺς ἐγκληματίας εἰς ἐγκληματίας ἀποκλειστικῶς ἢ κυρίως ἐκ κακῆς προδιαθέσεως, ἀποκλειστικῶς ἢ κυρίως ἐκ κακοῦ περιβάλλοντος καὶ τέλος εἰς ἐγκληματίας ἐξ ἰσοβάθμου συμβολῆς τόσον τῆς σαθρᾶς προδιαθέσεως, ὅσον καὶ τοῦ σαθροῦ περιβάλλοντος(33).

V. Συγκλίνουσα κατεύθυνσις.—1. Συγκλίνουσα κατεύθυνσις (Konvergenz) διδάσκει ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη ὑφὴ καὶ ἡ πορεία τῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητος ὁρίζεται ἐκ τῆς ποιότητος οὐχὶ μόνον τῶν ἐσωγενῶν καὶ οὐχὶ μό-

31. «Ἰωάννου Ν. Θεοδωρακοπούλου. Μαθήματα Φιλοσοφίας τῆς Ἱστορίας τοῦ Πολιτισμοῦ. Ἀθῆναι. 1956.» σ. 46.

32. «Νικολάου Ὁ. Ἀρχιμανδρίτου. Κοινωνικὰ συστήματα. Γ' Ἔκδ. Ἀθῆναι. 1955.» σ. 156.

33. Ὅρα σχετικῶς «Κωνσταντίνου Γ. Γαρδίκα. Ἐγκληματολογία. Τόμος Β'. Τεῦχος Α'. Ἀθῆναι. 1947.» σ. 268, «Μιχαὴλ Γ. Στριγγάρη. Ψυχιατροδικαστική. Ἀθῆναι. 1947.» σ. 96, «Gruhle. Die Ursachen der jugendlichen Verwahrlosung und Kriminalität. Berlin. 1912».

νον τῶν ἐξωγενῶν, ἀλλ' ἀείποτε ἐκ συγκλινόντων ὅρων, ἤτοι ταὐτοχρόνως ἐσωγενῶν καὶ ἐξωγενῶν (ἑνωτικὴ κατεύθυνσις).

Κατὰ ταῦτα, ἀπὸ συμφώνου πρὸς τὴν συγκλίνουσαν κατεύθυνσιν, ὁ χαρακτὴρ καὶ ἡ πορεία τῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητος συνιστᾷ οἱονεὶ χημικὸν κρᾶμα, εἶδος χημικῆς συνθέσεως ἐκ στοιχείων τῆς κληρονομικότητος καὶ ἐκ στοιχείων τοῦ περιβάλλοντος.

2. Ἆρα εἶναι ἀείποτε ὡρισμένον ταὐτοχρόνως καὶ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, τὶ θὰ ἀποβῇ ἡ ἀνθρωπότης.

3. Κατὰ τὴν συγκλίνουσαν θεωρίαν, ἡ τοιαύτη σύνθεσις ἰσχύει τόσον ὡς πρὸς τοὺς γενικοὺς χαρακτῆρας, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐπὶ μέρους μορφὰς τῆς ἐξελίξεως([34]). Δὲν εἶναι δ' ἐπιτετραμμένον ὡς πρὸς οὐδεμίαν ψυχικὴν λειτουργίαν ἢ ἰδιότητα ἢ βίωμα νὰ τεθῇ τὸ ἐρώτημα, ἐὰν αὕτη παρήχθη μόνον ἔξωθεν ἢ μόνον ἔσωθεν, ἀλλ' ἁπλῶς, κατὰ πόσον βαθμὸν αὕτη προήχθη ἔξωθεν καὶ κατὰ πόσον ἔσωθεν. Τοῦτο δέ, διότι, κατὰ τὴν ἀντίληψιν ταύτην, ἀείποτε πᾶσα λειτουργία καὶ πᾶσα ἰδιότης καὶ πᾶν ἀνθρώπινον βίωμα παράγονται ἐκ τῆς συρροῆς ἀμφοτέρων, ἁπλῶς δὲ διαφέρει τὸ ποσοστὸν τῆς συνδρομῆς ἑκατέρου.

4. Συνεπῶς, κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην, ἐὰν ὑπάρξῃ εὐγονία καὶ συναντήσῃ ταὐτοχρόνως ἡ ἀνθρωπότης καὶ ὑγιὲς περιβάλλον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει αὕτη ἀναγκαστικῶς καὶ μοιραίως θὰ ἀνέλθῃ καὶ θὰ εὐτυχήσῃ. Ἐὰν ἀντιθέτως ὑπάρξῃ, κακῇ τῇ τύχῃ, κληρονομικὸς ἐκφυλισμὸς καὶ ταὐτοχρόνως συναντήσῃ ἡ ἀνθρωπότης καὶ σαθρὸν περιβάλλον, τότε αὕτη ἀναγκαστικῶς καὶ μοιραίως θὰ κατέλθῃ καὶ θὰ δυστυχήσῃ.

5. Εἰσηγητὴς τῆς συγκλινούσης θεωρίας ὑπῆρξεν ὁ ἀείμνηστος παγκοσμίως διάσημος διδάσκαλος ἡμῶν καθηγητὴς τῆς ψυχολογίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Ἀμβούργου William Stern.

Ὁμοίως νομίζομεν ὅτι ὡς συγκλίνουσαν δέον νὰ θεωρήσωμεν καὶ τὴν ἐξελικτικὴν ἰδέαν (Evolutionismus) τῆς «Συνθετικῆς Φιλοσοφίας» τοῦ ἄγγλου Herbert Spenser([35]). Οὗτος ἀνιχνεύων καὶ ἐπιζητῶν ἰσχύουσαν ἐνιαίαν ἀρχὴν πρὸς ἑρμηνείαν τῆς ἱστορικῆς πορείας τῶν ποικίλων γενικῶν καὶ μερικῶν φαινομένων τοῦ σύμπαντος, κατέληξεν εἰς τὴν διατύπωσιν «ἐξελικτικοῦ νόμου» ὡς καθολικῶς ἰσχύοντος νόμου ἐν τῇ ἱστορίᾳ πάντων τῶν φαινομένων τῆς οἰκουμένης, ἄρα καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος ἐπὶ τῆς γῆς. Κατὰ τὸν ἐν λόγῳ δ' ἐξελικτικὸν νόμον ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἡ διαρκὴς προϊοῦσα σύγκλισις καὶ προσαρμογὴ τῶν ἐν ἀντιστοιχίᾳ τελουσῶν αἰτιοκρατικῶν ἁλύσεων ἐσωτερικῶν καταστάσεων καὶ ἐξωτερικῶν συνθηκῶν. Εἰδικώτερον ὁ Spenser εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος διαλαλεῖ ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη πρόοδος συνιστᾷ προϊὸν συγκλίσεως, τ. ἔ. τῆς ἀναπτύξεως λανθανουσῶν βιολογικῶν ἱκανοτήτων τῆς ἀνθρωπότητος ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν εὐνοϊκῶν ἐξωτερικῶν περιστάσεων([36]).

VI. Γενικὸν συμπέρασμα περὶ τῆς στάσεως τῶν ψυχολογιῶν τῆς κτήσεως ἔναντι τοῦ προβλήματος τῆς ἐλευθερίας τῆς ἀνθρωπότητος.—1. Ἐπισκοποῦντες νῦν καὶ τὰς

34. Ἐν τῇ ἐπιστήμῃ γίνεται λόγος μόνον περὶ τριῶν κατευθύνσεων, ἤτοι ἐμφύτου, ἐπικτήτου καὶ συγκλινούσης. Καθ' ἡμᾶς θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ λόγος περὶ τεσσάρων, προστιθεμένης καὶ τῆς διαζευκτικῆς. Κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο τροποποιοῦμεν τὴν ἄλλοτε καὶ ὑφ' ἡμῶν ἀναπτυχθεῖσαν τριμερῆ διάκρισιν. (Λ.χ. «Ἰωάννου Κ. Παπαζαχαρίου. Ἀναμορφωτικὴ ἀγωγὴ ἀνηλίκων ἐγκληματιῶν. Ἀθῆναι. 1956.»).

Περὶ τῆς συγκλινούσης θεωρίας «William Stern. Phychologie der frühen Kindheit. 6. Aufl. Leipzig. 1930». σ. 1930.» σ. 26 ἑπ.

35. (1820-1903). Βασικὸν σύγγραμμά του: «A System of Synthetik Philosophy».

36. Σχετικῶς «Νικολάου Ν. Λούβαρι. Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας. Τόμος Β'. Ἀθῆναι. 1933.» σ. 208 ἑδ.

τέσσαρας ρηθείσας κατευθύνσεις τῶν ψυχολογιῶν τῆς κτήσεως καταλήγομεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι, ὑπὸ τὸ κράτος τούτων, ἡ ζωὴ τῆς ἀνθρωπότητος ἐπὶ τῆς γῆς ἐπιβάλλεται ἄ λ λ ο θ ε ν καὶ ἐμφανίζεται ἀσφυκτική. Τοῦθ' ὅπερ εὐνόητον, ἐφ' ὅσον τὸ ἀνθρώπινον γένος παρίσταται ὡς ὑποτεταγμένη «ἀγέλη» εἰς τὴν ν ο μ ο τ έ λ ε ι α ν τῶν αἰτιοκρατικῶν ἁλύσεων τῶν ἐσωγενῶν καὶ τῶν ἐξωγενῶν ὅρων, χωρὶς ἡ ζωὴ αὐτοῦ νὰ ἀναβλύζῃ «ἀπὸ μέσα του, μεσ' ἀπὸ ἕνα δημιουργικὸ ἐγώ».

Διότι, τῇ ἀληθείᾳ, τὸ μὲν αἱ ἐσωγενεῖς προδιαθέσεις, τὸ δ' οἱ ἐξωγενεῖς ὅροι τοῦ περιβάλλοντος, ὑπὸ τὸ πρῖσμα ἁ π α σ ῶ ν τῶν κατευθύνσεων τῶν ψυχολογιῶν τῆς κτήσεως, συμπεριλαμβανομένης δηλαδὴ καὶ τῆς κατευθύνσεως τοῦ ἐπικτήτου(37), παρίστανται ὡς αὐτοτελῆ στοιχεῖα, ὡς α ὐ τ ο τ ε λ εῖ ς ἐ ξ ω τ ε ρ ι κ α ὶ δυνάμεις, ἐπιδρῶσαι ἀναγκαστικῶς καὶ μηχανοκρατικῶς ἐπὶ τὴν ἀνθρωπίνην ζωήν.

2. Συνεπῶς γίνεται δεκτὸν ὅτι ἡ ἀνθρωπότης δὲν ἐνεργεῖ ἐλευθέρως καὶ ὑπευθύνως ὡς αὐθύπαρκτον γένος, «ποὺ χαράζει τὸ δικό του δρόμο καὶ παίρνει ἀπάνω του ὅλο τὸ βάρος μιᾶς μεγάλης εὐθύνης»(38), ἀλλ' ὡς κοινωνικὸν αὐτόματον. Τοιουτοτρόπως δ' αὖτη, ἐὰν μὲν κατέλθῃ καὶ ἠθικῶς κατρακυλίσῃ, παρίσταται ὡς ἀνεύθυνον τραγικὸν θῦμα τυχαίων ἐσωγενῶν καὶ ἐξωγενῶν ὅρων, ἐὰν δὲ πάλιν ἠθικῶς ἀνέλθῃ, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἀρετή της δὲν θεωρεῖται ὡς «κατάκτησις», ἥτις γίνεται κατόπιν ἀγῶνος, καὶ δὲν ἀποτελεῖ «ἄθλημα».

3. Τοιουτοτρόπως αἱ ψυχολογίαι τῆς κτήσεως ὑποστηρίζουν ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς, οὐ μόνον δ' ὁ ἄφρων, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐχέφρων, οὐ μόνον ὁ βιολογικῶς ἄωρος, ἀλλὰ καὶ ὁ ὡρίμου ἡλικίας, οὐ μόνον ὁ ἀναλφάβητος, ἀλλὰ καὶ ὁ σοφός, οὐ μόνον ὁ ἀμβλύνους, ἀλλὰ καὶ ὁ ὑπερφυής, οὐ μόνον ὁ βάρβαρος, ἀλλὰ καὶ ὁ πεπολιτισμένος, γενικῶς πᾶς ἄνθρωπος ἀνεξαιρέτως στερεῖται τῆς ἐλευθερίας. Καὶ ὅτι ἡ διατυμπανιζομένη δῆθεν «ἀνθρωπίνη ἐλευθερία» δὲν εἶναι κατὰ βάθος ἢ μία καθαρὰ ἐγωιστικὴ αὐταπάτη τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις, ἐν ὑπερμέτρῳ ἀλαζονείᾳ, βαυκαλίζεται καὶ κομπορρημονεῖ νὰ πιστεύῃ ὅτι μόνον αὐτός, ἐν τῷ ἀπείρῳ διαστήματι, διαφεύγει τοῦ γενικῶς ἰσχύοντος ἐν τῷ φυσικῷ σύμπαντι «νόμου τῆς μηχανικῆς αἰτιοκρατίας».

Καὶ ἐπομένως, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην, καὶ πᾶς διαπράττων βρωμερότητα ἄνθρωπος προβάλλει ὡς ἁπλοῦν, ἴσως ἄξιον οἴκτου, ἀλλὰ πάντως οὐχὶ ἄξιον ἠθικῆς μομφῆς, μοιραῖον θῦμα μιᾶς τυχαίας δυσμενοῦς συνθέσεως τῶν ἐγκεφαλικῶν του κυττάρων καὶ τῶν καταθλιπτικῶν βιωτικῶν συνθηκῶν τοῦ περιβάλλοντος.

4. Ἄποψις, ἡ ὁποία ὑπῆρξε προσφιλὴς καὶ ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ποινικῆς ἐπιστήμης τοῦ δικαίου εἰς τὴν περιώνυμον ἐπαναστατικὴν ἰταλικὴν ἀνθρωπολογικὴν σχολὴν τοῦ ποινικοῦ δικαίου(39).

Πρόκειται περὶ σχολῆς μεθυσθείσης ἐκ τῆς ὑλιστικῆς φιλοσοφίας τοῦ 19ου αἰῶνος, τῆς δαρβινείου θεωρίας τῆς ἐξελίξεως, τῆς ὑλιστικῆς κοινωνιολογίας τοῦ Auguste Comte(40) καὶ τοῦ περιφήμου «βιογενετικοῦ νόμου» τοῦ πλαστογραφήσαντος, ἐν τῷ ὑλιστικῷ φανατισμῷ του, ὡρισμένας φωτογραφίας ἐμβρύων Ernst Haeckel(41).

(Συνεχίζεται)

37. Ὡς πρὸς τοῦτο διορθοῦμεν προγενεστέραν γνώμην ἡμῶν περὶ τῆς δυνάμεως τῆς ἀγωγῆς, περὶ ἧς «Ἰωάννου Κ. Παπαζαχαρίου. Ἀναμορφωτικὴ ἀγωγὴ ἀνηλίκων ἐγκληματιῶν. Ἀθῆναι. 1956.». (γνώμην καὶ τοῦ καθηγητοῦ Ἐξαρχοπούλου).

38. Διατύπωσις «Ε.Π. Παπανούτσου. Ὁ Κόσμος τοῦ Πνεύματος. Β' Ἠθική. Ἀθῆναι. 1949.» σ. 374.

39. «Enrico Ferri. La teotia dell' imputabilità e negatione del libero arbitrio. Firenze. 1878».

40. 1798-1857. Ἐκ τῶν ἔργων του : «Cours de Philosophie positive», «Système de Politique positive», «Catéchisme positiviste», «Synthèse subjective».

41. 1834-1919. Ἐκ τῶν ἔργων του : «Der Monismus», «Weltratsel». Περὶ τῆς πλαστογραφίας ὅρα «Διακήρυξιν τῆς Ἑλληνικῆς Χριστιανικῆς Ἑνώσεως Ἐπιστημόνων. (Ἔκδοσις περιοδ. «Ἀκτῖνες»). Ἀθῆναι 1946» σ. 33 ἐπ.

ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ὑπὸ τοῦ ἐκτάκτου Καθηγητοῦ τῆς Ψυχιατρικῆς καὶ Νευρολογίας κ. **ΚΩΝΣΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ**

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν ὀργανισμῶν τῶν ἐμβίων ὄντων τῶν διαφόρων βαθμίδων τῆς ζωολογικῆς κλίμακος διαπιστοῦται, ὅτι ὁ ἐγκέφαλος αὐτῶν εἰς τὰ κατώτερα μὲν εἴδη εἶναι ἁπλοῦς, εἰς τὰ ἀνώτερα δὲ παρουσιάζεται ὁλονὲν συνθετώτερος ἕως ὅτου εἰς τὸν ἄνθρωπον προσλαμβάνει τὴν πολυπλοκωτέραν διάπλασιν. Τὸ ἁπλοῦν δηλαδὴ ἢ σύνθετον τῆς διαμορφώσεως τοῦ ἐγκεφάλου εἶναι παράλληλον πρὸς τὴν κατωτέραν ἢ ἀνωτέραν βαθμίδα, εἰς ἣν ἀνήκει τὸ ἔμβιον ὂν ἐν τῷ ζωϊκῷ βασιλείῳ.

Ἀντιστοίχως πρὸς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἐγκεφάλου βαίνει ὁ ψυχικὸς κόσμος τῶν ζωϊκῶν ὄντων, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ μὲν κατώτερα ἔχουσι τοῦτον μικρόν, τὰ δὲ ἀνώτερα πλούσιον. Τοιουτοτρόπως ὁ ψυχικὸς κόσμος παρουσιάζεται ἐν τῇ ζωολογικῇ κλίμακι προϊόντως ἀναπτυσσόμενος. Τὸ ἐπιστέγασμα δὲ καὶ τὴν ἀποκορύφωσιν τῆς ψυχικῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς διανοήσεως παρέχει ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ πολιτισμοῦ, τουτέστι τῶν διαφόρων πνευματικῶν δημιουργημάτων, ὡς εἶναι αἱ ἐπιστῆμαι, ἡ φιλοσοφία, ἡ τέχνη, καὶ αἱ λοιπαὶ πνευματικαὶ ἐκδηλώσεις.

Ἐκ τῆς κατ' ἰδίαν ἐξετάσεως τοῦ ἀνθρωπίνου ἐγκεφάλου διαπιστοῦμεν ὡσαύτως διαφόρους βαθμοὺς ἀναπτύξεως αὐτοῦ. Τοῦτο δύναται νὰ κριθῇ ἐκ τοῦ μεγέθους καὶ ὄγκου τοῦ ἐγκεφάλου εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ τὰ συναφῆ πρὸς αὐτὸ εἴδη. Οὕτω ὁ ὄγκος τοῦ ἐγκεφάλου ἀπὸ τοῦ πιθηκανθρώπου, τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Neantertal, τοῦ ἀρχεγόνου πρωτογόνου ἀνθρώπου, τοῦ σημερινοῦ πρωτογόνου μέχρι τοῦ πολιτισμένου ἀνθρώπου παριστᾷ ποσὸν διαρκῶς αὐξάνον, ἡ δὲ μορφὴ αὐτοῦ ἀλλάσσει ἀπὸ βαθμίδος εἰς βαθμίδα. Ἐν ἄλλοις λόγοις ὁ ἀνθρώπινος ἐγκέφαλος παρουσιάζει ὡσαύτως ἐξελικτικὴν διαμόρφωσιν, ἡ ὁποία ὡς ἐν συνεχείᾳ θέλομεν ἴδει, ἔχει σημασίαν διὰ τὴν διανοητικὴν ἀπόδοσιν καὶ τὸν πολιτισμόν.

Πρὶν εἰσέλθω εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ θέματος περὶ τῆς σχέσεως ἐγκεφάλου καὶ πολιτισμοῦ, κρίνω σκόπιμον νὰ προτάξω δεδομένα τινὰ ἐκ τῆς ἀνατομικῆς καὶ φυσιολογίας τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ προηγμένου ἀνθρώπου.

Ἐν πρώτοις ἐκ τῆς ἀνατομικῆς γνωρίζομεν ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ ἡλικιωμένου ἀτόμου κατὰ τοὺς R. καὶ H. Wagner κυμαίνεται ἀπὸ 1867,72 μέχρι 2195,88 τ.ἑκ.

Ὁ ὄγκος τοῦ ἐγκεφάλου κατὰ μέσον ὅρον ἀνέρχεται εἰς 1523 κ.ἑκ. ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς καὶ 1335 κ.ἑκ. ἐπὶ τῆς γυναικός.

Τὸ βάρος τοῦ ἐγκεφάλου κυμαίνεται ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς μὲν ἀπὸ 1280 - 1460 γραμμ., ἐπὶ τῆς γυναικὸς δὲ ἀπὸ 1140 ἕως 1340 γραμμ. Ὁ μέσος ὅρος τοῦ βάρους εἶναι ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς 1353, ἐπὶ τῆς γυναικὸς 1226 γραμμάρια.

Ὡς βλέπει τις ὁ μέσος ὅρος τοῦ βάρους τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ ἀνδρὸς εἶναι ἀνώτερος τοῦ μέσου ὅρου βάρους τοῦ ἐγκεφάλου τῆς γυναικός, τούτου ὑπολογιζομένου ἐν σχέσει πρὸς τὸ αὐτὸ βάρος τοῦ σώματος. Ἡ διαφορὰ βάρους μεταξὺ ἀνδρικοῦ καὶ γυναικείου ἐγκεφάλου εἶναι κατὰ τὸν Manouvrier περὶ τὰ 148 γραμμάρια. Κατὰ τὸν Rudiger ὁ ἐγκέφαλος τῶν ἀρτιγεννήτων ἄρρενος καὶ τοῦ θήλεος γένους παρουσιάζει διαφορὰν βάρους, τοῦ ἄρρενος ὑπερτεροῦντος. Ἤτοι εἰς τὴν φυσικὴν ἤδη κατάστασιν τὸ ἀρτιγέννητον ἄρρεν ὑπερτερεῖ τοῦ θήλεος κατὰ τὸ βάρος τοῦ ἐγκεφάλου. Ἐν γένει ἔχει διαπιστωθῇ ὅτι ὑπάρχουσι περισσότεραι περιπτώσεις ἀνδρῶν μὲ βάρος ἐγκεφάλου ὑπὲρ τὸν μέσον ὅρον παρὰ γυναικῶν. Ἀντιθέτως δὲ ὑπάρχουσι περισσότεραι περιπτώσεις γυναικῶν παρουσιαζουσῶν βάρος ἐγκεφάλου

κάτω τοῦ μέσου ὅρου. Ἡ ὑστέρησις τοῦ βάρους τοῦ γυναικείου ἐγκεφάλου ἔναντι τοῦ ἀνδρὸς εἶναι γεγονὸς ἀναμφισβήτητον.

Τοῦ βάρους τοῦ ἐγκεφάλου διακρίνομεν τὸ ἀπόλυτον καὶ τὸ σχετικόν. Ἀπόλυτον λέγεται τὸ βάρος ὅταν λαμβάνηται αὐτὸ καθ' ἑαυτό, σχετικόν, ὅταν ἐξετάζηται ἐν σχέσει πρὸς τὸ βάρος τοῦ σώματος ἢ πρὸς τὸ βάρος τοῦ ἐγκεφάλου τῶν λοιπῶν ζώων.

Τὸ βάρος ἐξαρτᾶται ἐκ πολλῶν παραγόντων, οἵτινες εἶναι οἱ ἀκόλουθοι: α) τὸ μῆκος καὶ ἡ μᾶζα τοῦ σώματος, β) ἡ μορφὴ τοῦ κρανίου, γ) ἡ ἡλικία, δ) τὸ φῦλον, ε) ἡ φυλὴ καὶ ἡ ἐθνικότης.

Διὰ τὸν παράγοντα τοῦ μήκους καὶ τῆς μάζης τοῦ σώματος γνωρίζομεν ὅτι ὅσον μεγαλύτερον καὶ ὀγκωδέστερον εἶναι τὸ σῶμα, τοσοῦτον ὁ ἐγκέφαλος εἶναι βαρύτερος.

Διὰ τὴν μορφὴν τοῦ κρανίου θὰ εἶναι ὁ λόγος κατωτέρω.

Ἡ ἐπίδρασις τῆς ἡλικίας ἐπὶ τοῦ βάρους τοῦ ἐγκεφάλου ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας ἐπιτελεῖται μεγάλη αὔξησις τοῦ ὄγκου καὶ τοῦ βάρους τοῦ ἐγκεφάλου, εἶτα συμβαίνει νέα αὔξησις μεταξὺ 4-6 ἔτους. Ἡ μεγίστη αὔξησις τοῦ βάρους συντελεῖται ἀπὸ τοῦ 16 ἔτους μέχρι τοῦ 30 ἔτους. Ἀκολούθως μέχρι τοῦ 50 ἔτους τὸ βάρος μένει στάσιμον ἢ μειοῦται ἐλαφρῶς. Ἐκεῖθεν τοῦ 50 ὑφίσταται καταφανῆ μείωσιν.

Ὁ παράγων τῆς φυλῆς καὶ τῆς ἐθνικότητος εἶναι λίαν ἀξιόλογος. Εἰς κατωτέρας φυλὰς καὶ ἐν γένει εἰς τοὺς πρωτογόνους ἀνθρώπους τὸ βάρος τοῦ ἐγκεφάλου εἶναι κατὰ κανόνα ὀλιγώτερον ἢ εἰς τοὺς πεπολιτισμένους. Τὸ βάρος τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ πρωτογόνου ἀνθρώπου εἶναι κατὰ μέσον ὅρον 1200 γραμμάρια.

Διαφορὰ βάρους παρατηρεῖται μεταξὺ αὐτῶν τούτων τῶν πεπολιτισμένων φυλῶν. Ἡ Γερμανικὴ καὶ ἡ Σλαυϊκὴ ἔχουσι μεγαλύτερον βάρος (1445 γραμμάρια) ἢ ἡ Λατινικὴ (1320 γραμμάρια). Οἱ Ἰταλοὶ ἔχουσι μέσον ὅρον βάρους ἐγκεφάλου 1301 γραμ. Κατὰ τὸν Davis οἱ Γερμανοὶ ἔχουσι βάρος ἐγκεφάλου 1425 γραμ., οἱ Ἄγγλοι 1346, οἱ Γάλλοι 1380, οἱ Αὐστριακοὶ 1346, οἱ Τσέχοι 1368.

Οἱ ἀριθμοὶ περὶ τοῦ μέσου βάρους τοῦ ἐγκεφάλου ἀφορῶσιν εἰς ὁμαλοὺς ἀνθρώπους, δὲν πρέπει δὲ νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀπαράβατα ὅρια, διότι ἄνω καὶ κάτω τῶν ὁρίων τούτων ὑπάρχουσιν ἐγκέφαλοι ὑγιῶν ἀνθρώπων.

Ὡς ἐλάχιστον ὁμαλὸν βάρος θεωροῦνται τὰ 1200 γραμμ. διὰ τὸν ἄνδρα καὶ τὰ 1100 διὰ τὴν γυναῖκα. Ἐν τούτοις ἀνευρέθησαν ἐγκέφαλοι βάρους μικροτέρου τῶν 1000 γραμμ. εἰς ψυχικῶς καὶ διανοητικῶς ὑγιᾶ ἄτομα. Συνήθως μικρότερα τῶν 1000 γραμ. βάρη συνοδεύονται ὑπὸ μικρονοίας καὶ μικροκεφαλίας.

Κατὰ τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν ὁ ἐγκέφαλος ἀτροφεῖ σημαντικῶς καὶ ἐπομένως χάνων τὸ ἀρχικὸν ὁμαλὸν βάρος δύναται νὰ παρουσιάσῃ βάρος κατὰ πολὺ ὀλιγώτερον τοῦ μέσου ὅρου.

Τὸ βάρος τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ ἀνθρώπου ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ τῶν λοιπῶν ζώων δὲν εἶναι τὸ μέγιστον. Ὁ ἐλέφας π.χ. ἔχει μεγαλύτερον βάρος ἐγκεφάλου ἢ ὁ ἄνθρωπος. Ἐπομένως ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει τὸ μέγιστον ἀπόλυτον βάρος ἐγκεφάλου. Ἀντιθέτως ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὸ μεγαλύτερον σχετικὸν βάρος ἐν σχέσει πρὸς τὰ λοιπὰ ζῶα. Τουτέστιν τὸ βάρος τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ ἀνθρώπου συγκρινόμενον πρὸς τὸ βάρος τοῦ σώματος αὐτοῦ εἶναι μεγαλύτερον παντὸς ἄλλου ζώου τοῦ ὁποίου τὸ βάρος τοῦ ἐγκεφάλου συγκρίνεται πρὸς τὸ βάρος τοῦ σώματός του.

Ἡ ἀναλογία τοῦ βάρους τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν νωτιαῖον μυελὸν αὐτοῦ εἶναι κατὰ πολὺ μεγαλυτέρα ἢ εἰς τὰ λοιπὰ ζῶα.

Κατὰ τὸν Sommering τὰ ἐγκεφαλικὰ νεῦρα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὀλιγώτερον ὀγκώδη ἢ τὰ τῶν ζώων.

Ἄξιον μνείας τυγχάνει ὅτι τὸ ἀριστερὸν ἡμισφαίριον εἶναι βαρύτερον κατὰ

τι τοῦ δεξιοῦ. Ὡς δὲ γνωρίζομεν, εἰς τὸ ἀριστερὸν ἡμισφαίριον εἶναι ἐντοπισμένα τὰ περισσότερα κέντρα τῶν ψυχοσωματικῶν λειτουργιῶν.

Τελικῶς ἂς μνημονευθῇ, ὅτι αἱ ἕλικες τοῦ ἐγκεφάλου εἶναι λίαν ἐκσεσημασμέναι καὶ ἄφθονοι εἰς τὰ ἀνώτερα εἴδη, εἰς τὰ ὁποῖα ὁ φλοιὸς εἶναι περισσότερον ἀνεπτυγμένος. Κατ' ἐξοχὴν συμβαίνει εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ταῦτα ἐκ τῆς ἀνατομίας τοῦ ἐγκεφάλου.

*
* *

Ἐκ δὲ τῆς φυσιολογίας γνωρίζομεν ὅτι ἐγκέφαλος εἶναι ὄργανον διὰ τὰς σωματικὰς καὶ ψυχικὰς λειτουργίας. Ἐκ τῶν τμημάτων αὐτοῦ ἄλλα μὲν ἐπιτελοῦσι τὰς σωματικὰς λειτουργίας, ἕτερα δὲ τὰς ψυχικάς. Ἕδρα τῶν ἀνωτέρω ψυχικῶν καὶ διανοητικῶν λειτουργιῶν εἶναι κυρίως ὁ φλοιὸς τοῦ ἐγκεφάλου. Δι' ὃ ἡ διανοητικὴ ἱκανότης ἑκάστου ζώου εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν βαθμὸν ἀναπτύξεως τοῦ φλοιοῦ τοῦ ἐγκεφάλου του.

Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ φλοιοῦ ἐν τῇ ζωϊκῇ κλίμακι εἶναι μεγαλυτέρα ὅσον ἀνωτέρα εἶναι ἡ βαθμίς, εἰς ἣν ὑπάγεται τὸ εἶδος. Ἀπὸ τῶν κατωτέρων δηλαδὴ ζώων πρὸς τὰ ἀνώτερα ἡ ἀνάπτυξις τοῦ φλοιοῦ εἶναι προϊοῦσα καὶ συνίσταται εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἐπιφανείας καὶ τοῦ ὄγκου αὐτοῦ. Ὁ ἄνθρωπος δὲ παρουσιάζει τὴν μεγίστην ἀνάπτυξιν τοῦ φλοιοῦ.

Ἐὰν συγκρίνῃ τις τὰ τμήματα τοῦ ἐγκεφάλου τὰ ἐπιτελοῦντα τὰς σωματικὰς λειτουργίας πρὸς τὰ τῶν ψυχικῶν λειτουργιῶν, ἢ πρὸς ἄλληλα σχέσις αὐτῶν εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸ ποσοστὸν τῶν ἐπιτελουμένων ψυχικῶν καὶ σωματικῶν λειτουργιῶν. Εἰς τὰ ζῶα ὅπου προεξάρχουσι αἱ σωματικαὶ λειτουργίαι, ὑπερισχύουσιν εἰς ἀνάπτυξιν τὰ τμήματα τοῦ ἐγκεφάλου τὰ ἐπιτελοῦντα τὰς σωματικὰς λειτουργίας, τὰ δὲ τμήματα διὰ τὰς ψυχικὰς εἶναι ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένα. Εἰς τὸν ἄνθρωπον συμβαίνει τὸ ἀντίθετον. Ὁ ἐγκέφαλος αὐτοῦ ἀνεπτύχθη εἰς τὸ κατ' ἐξοχὴν ὄργανον τῶν διανοητικῶν λειτουργιῶν. Ἐπειδή, ὡς ἐλέχθη, ἐκ τοῦ ὅλου ἐγκεφάλου ὁ φλοιὸς εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἡ ἕδρα τῶν διανοητικῶν λειτουργιῶν, ἡ ἀναλογία τοῦ βάρους τοῦ φλοιοῦ πρὸς τὰ λοιπὰ τμήματα εἶναι μεγαλυτέρα.

Κατὰ ταῦτα τὸ ποσὸν καὶ σὺν αὐτῷ τὸ βάρος τοῦ ἐγκεφάλου εὑρηται εἰς σχέσιν πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς ἀναπτύξεως τῶν ψυχικῶν λειτουργιῶν καὶ ἐν γένει τῆς διανοητικῆς ἀποδόσεως, ἥτις ἀποτελεῖ, ὡς κατωτέρω θέλομεν ἴδει, σημαντικὸν παράγοντα ἐν τῇ δημιουργίᾳ τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἐκτὸς τοῦ ποσοῦ τῆς ἐγκεφαλικῆς οὐσίας, τοῦ ὁποίου ἡ σχέσις πρὸς τὰς ψυχικὰς λειτουργίας καθίσταται ἐκ τῶν ἀνωτέρω πρόδηλος, παράγοντες τῶν ὁποίων φανταζόμεθα μετὰ βεβαιότητος τὴν συμμετοχὴν καὶ τὴν ἀξίαν διὰ τὴν ψυχικὴν ζωὴν καὶ τὰς διανοητικὰς λειτουργίας, εἶναι ἡ λεπτὴ ὑφὴ τοῦ ἐγκεφάλου καὶ ἡ βιοχημικὴ σύστασις αὐτοῦ. Οἱ δύο οὗτοι παράγοντες δὲν ἔχουσιν εἰσέτι καθορισθῇ ἐν λεπτομερείαις. Δὲν γνωρίζομεν δηλαδὴ ποίου εἴδους λεπτὴ ὑφὴ ἢ ποίου εἴδους βιοχημικὴ σύστασις ἀπαιτεῖται διὰ τὴν καλλιτέραν ἢ χειροτέραν πνευματικὴν ἀπόδοσιν. Εἶναι ὅμως βέβαιον, ὅτι ὑπάρχει στενὴ συνάφεια τῶν δύο τούτων παραγόντων πρὸς διαμόρφωσιν τοῦ ψυχικοῦ κόσμου, πιθανότατα εἰς μείζονα λόγον ἢ ὁ ὄγκος καὶ τὸ βάρος τοῦ ἐγκεφάλου. Φαίνεται ὅτι ἡ λεπτὴ ὑφὴ καὶ βιοχημικὴ σύστασις προσδίδουσι τὴν ἰδιοτυπίαν εἰς ἕκαστον ἐγκέφαλον καὶ τὰς λειτουργικὰς αὐτοῦ ἱκανότητας (τὴν λειτουργικὴν ἀπόδοσιν). Συνεπῶς οὐ μόνον τὸ βάρος καὶ ὁ ὄγκος, τουτέστιν ἡ ποσότης, ἀλλὰ καὶ ἡ λεπτὴ ὑφὴ καὶ ἡ βιοχημικὴ σύστασις, τουτέστιν ἡ ποιότης, ἐνέχουσιν ἰδιαιτέραν ἀξίαν διὰ τὰς ψυχικὰς καὶ νοητικὰς λειτουργίας.

Προέλθωμεν νῦν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος ποία σχέσις μεταξὺ τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τῆς πνευματικῆς δημιουργίας ὡς κατ' ἰδίαν ἐκδηλώσεως τοῦ ἀτόμου,

καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ὡς πνευματικῆς δημιουργίας τῆς συνόλης ἀνθρωπότητος. Ὁ πολιτισμὸς καὶ ὁ ἐγκέφαλος εὑρίσκονται εἰς σχέσιν πρὸς ἀλλήλους καὶ ποίου εἴδους εἶναι ἡ σχέσις καὶ ἡ ἐξάρτησις αὕτη.

Διὰ τὴν ἔρευναν τοῦ θέματος τούτου θέλουσι ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἑνὸς ὡρισμένα βιολογικὰ δεδομένα καὶ ἀφ' ἑτέρου δεδομένα ἐκ τῆς πνευματικῆς ἐξελίξεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν διαφόρων καταστάσεων τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἐκ τῆς βιολογίας εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ ὄργανα τοῦ σώματος ὑποβαλλόμενα εἰς συνεχῆ καὶ ἐντατικὴν λειτουργίαν, ἐν ἄλλοις λόγοις εἰς ὑπερλειτουργίαν, ὑφίστανται αὔξησιν τοῦ ὄγκου των λόγῳ ὑπερπλασίας τῶν βιολογικῶν στοιχείων ἐξ ὧν ἀποτελοῦνται. Οὕτω οἱ μῦς τῶν βραχιόνων τοῦ σιδηρουργοῦ λόγῳ τῆς ἐντατικῆς ἐργασίας αὐξάνονται ὀλίγον κατ' ὀλίγον, διότι αἱ μυϊκαὶ ἶνες καθίστανται ὀγκωδέστεραι. Ἡ καρδία ὑποχρεουμένη νὰ ἐργάζηται ὑπερμέτρως π.χ. εἰς τοὺς ἀθλητάς, ὑφίσταται μεγέθυνσιν καὶ αὔξησιν τῆς μάζης της. Ὑπάρχουσι πλεῖστα ὅσα παραδείγματα ἐκ τῆς φυσιολογίας τοῦ ἀνθρώπου δι' ὧν καταδεικνύεται ἡ θέσιν κανόνος ἐπέχουσα ἀλληλουχία τῆς αὐξήσεως τοῦ ὄγκου ὀργάνου τινὸς κατόπιν ὑπερλειτουργίας αὐτοῦ.

Ὁ ἐγκέφαλος ὡς ὄργανον καὶ φυσιολογικὴ συσκευὴ ὑπόκειται εἰς τὸν ἀνωτέρω κανόνα. Κατ' ἀκολουθίαν ἐὰν ὑποβληθῆ εἰς συνεχῆ καὶ ἐντατικὴν λειτουργίαν, δέον ν' αὐξηθῆ εἰς ὄγκον. Ἡ ἔρευνα ἐπ' αὐτοῦ ἀποδεικνύει ὅ,τι συνέβη τοιοῦτον τι κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀφοῦ δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος ἠναγκάσθη νὰ χρησιμοποιῆ ἐντατικῶς τὸν ἐγκέφαλόν του, ὅπερ συνεπέφερε ὑπερλειτουργίαν καὶ ἔντονον χρησιμοποίησιν καὶ ἄσκησιν αὐτοῦ, ὁ ἐγκέφαλος ὑπέστη συμφώνως πρὸς τὸν ἀνωτέρω βιολογικὸν κανόνα αὔξησιν τοῦ ὄγκου καὶ τῆς μάζης αὐτοῦ λόγῳ ὑπερπλασίας τοῦ νευρικοῦ ἱστοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ ηὐξημένην λειτουργικὴν ἀπόδοσιν, δηλαδὴ δημιουργίαν πνευματικῶν προϊόντων.

Ἡ αὔξησις δὲ τοῦ ὄγκου αὐτοῦ ἐπετεύχθη διὰ τῆς ὑπερμέτρου ἀναπτύξεως τοῦ φλοιοῦ. Ὁ φλοιὸς τοῦ ἀνθρωπίνου ἐγκεφάλου εἶναι τὸ ἔσχατον ἀπόκτημα ἐν τῇ ἀναφορικῶς πρὸς τὸν ἐγκέφαλον ἐξελίξει τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου, δι' ὃ ἀποκαλεῖται νεο - ἐγκέφαλος ἢ τελικὸς ἐγκέφαλος, ἐκ δὲ τοῦ ὅλου φλοιὸς ὁ μετωπιαῖος λοβός.

Λόγῳ τῆς ἰδιαζούσης ἀναπτύξεως τοῦ φλοιοῦ, ὁ ἐγκέφαλος ἔπαυσε νὰ εἶναι ὄργανον κυρίως διὰ τὰς σωματικὰς λειτουργίας, ὡς συμβαίνει εἰς τὰ ζῶα καὶ προσλαβὼν νέας ἰδιότητας κατέστη τὸ κατ' ἐξοχὴν ὄργανον τῶν πνευματικῶν λειτουργιῶν.

Τὰ ἐν συνεχείᾳ ἀναφερόμενα παρέχουσι τὴν ἐπικύρωσιν τῆς σὺν τῷ πολιτισμῷ ἀναπτύξεως καὶ αὐξήσεως τοῦ ὄγκου τοῦ ἐγκεφάλου.

Οὕτω ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ πρωτογόνου ἀνθρώπου πρὸς τὸν τοῦ πολιτισμένου προκύπτει σαφὴς ἡ εἰς βάρος καὶ ὄγκον ὑπερτερότης τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ τελευταίου, δοθέντος ὅτι, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, τὸ βάρος τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ πρωτογόνου ἀνθρώπου εἶναι περὶ τὰ 1200 γραμ. ἐνῷ τοῦ πεπολιτισμένου εἶναι πέραν τῶν 1300 γραμμαρίων. Φυλαὶ δὲ μέσου ἐπιπέδου πολιτισμοῦ ἔχουσι βάρος ἐγκεφάλου κείμενον μεταξὺ τοῦ τῶν πρωτογόνων καὶ τῶν πεπολιτισμένων.

Ἀλλὰ καὶ συγκρίσεις κρανίων ἐξ ἀπομεμακρυσμένων ἐποχῶν πολιτισμοῦ ἀπέδειξαν διαφορὰν τῆς χωρητικότητος τοῦ κρανίου καὶ κατ' ἀκολουθίαν τοῦ βάρους τοῦ ἐγκεφάλου.

Ὁ Broca μετρήσας κρανία καταδίκων τῶν Παρισίων τοῦ 12ου αἰῶνος καὶ κρανία τοῦ 19ου αἰῶνος (1872) διεπίστωσε διαφορὰν χωρητικότητος ὑπὲρ τῶν σημερινῶν Παρισινῶν (εὗρεν δ' ὅτι τὰ 37,7% τῶν κρανίων τοῦ 12ου αἰῶνος εἶχον χωρητικότητα 1400 - 1500 κ.ἑκ., ἐνῷ τὰ τῶν σημερινῶν Παρισινῶν κατὰ 47,7% παρουσίαζον χωρητικότητα 1500 - 1600 κ.ἑκ. Ὡσαύτως κατὰ τὸν 12ον αἰῶνα οὐδενὸς Παρισινοῦ τὸ κρανίον εἶχε χωρητικότητα 1800 κ.ἑκ. Σήμερον τὰ κρανία τῶν

Παρισινῶν κατὰ 5% ἔχουσι χωρητικότητα 1800 κ.ἑκ. (Ὁ μέσος ὅρος διαφορᾶς τῆς χωρητικότητος τῶν κρανίων τῶν δύο τούτων ἐποχῶν ὑπελογίσθη εἰς 35,55 κυβ. ἑκατ.).

Ὁ Buschan ἐποιήσατο εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ρήνου μετρήσεις κρανίων τῆς νεολιθικῆς ἐποχῆς, τοῦ πρώτου μ.Χ. αἰῶνος, τοῦ 10 - 12 μ.Χ. αἰῶνος, καὶ τῆς σημερινῆς ἐποχῆς. Αἱ μετρήσεις αὗται ἀπέδειξαν ἀνιοῦσαν αὔξησιν τῆς ὁριζοντίας ἐπιφανείας τοῦ κρανίου, ὅπερ σημαίνει αὔξησιν τοῦ χώρου αὐτοῦ.

Ὁ ἀνθρωπολόγος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ι. Κούμαρης μετρήσας 438 κρανία Ἑλλήνων τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς, τῆς ἀρχαίας, τῆς μεσαιωνικῆς καὶ τῆς νεωτέρας, διεπίστωσεν ἐπίσης «ἐλαφρὰν μὲν ἀλλὰ καταφανῆ βαθμιαίαν πρόοδον τοῦ μέσου ὅρου χωρητικότητος τῶν κρανίων».

Ὁ Emil Schmidt ἐκ μετρήσεων κρανίων τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νέων Αἰγυπτίων ἀνεῦρε διαφορὰν τῆς χωρητικότητος εἰς τὸ παθητικὸν τῶν νέων Αἰγυπτίων κατὰ 44,5% κ.ἑκ. Ἐξηγεῖ δὲ τὴν μείωσιν ταύτην τῆς χωρητικότητος τοῦ κρανίου τῶν νέων Αἰγυπτίων ἐκ τοῦ μικροτέρου πολιτισμοῦ, τὸν ὁποῖον ἔχουσιν οἱ σημερινοὶ Αἰγύπτιοι. Ἡ διαφορὰ δηλαδὴ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων Αἰγυπτίων ἔσχεν ὡς παράλληλον τὴν διαφορὰν χωρητικότητος τῶν κρανίων αὐτῶν, ὅπερ σημαίνει ὅτι λαοὶ ἐκπεσόντες τοῦ πολιτισμοῦ ὑφίστανται μείωσιν τῆς χωρητικότητος τοῦ κρανίου των.

Κατὰ τὸν I. Ranke ὁ ἀγροτικὸς πληθυσμὸς ἔχει ἐλαφρῶς μικρότερον βάρος ἐγκεφάλου ἢ ὁ πληθυσμὸς τῶν πόλεων.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι τὸ βάρος τοῦ ἐγκεφάλου εἶναι διάφορον εἰς ἀνθρώπους διαφόρου βαθμοῦ πολιτισμοῦ καὶ ὅτι ὑπάρχει ἀντιστοιχία μεταξὺ πολιτισμοῦ καὶ βάρους τοῦ ἐγκεφάλου τῶν ἀτόμων, τῶν διαβιούντων ἐν τῷ ἑκάστοτε πολιτισμῷ καὶ δημιουργούντων αὐτόν, οὕτως ὥστε μεγάλη πνευματικὴ δημιουργία νὰ προϋποθέτῃ καὶ νὰ ἔχῃ ἀντίστοιχον μεγαλύτερον βάρος ἢ ἄλλη τις κατωτέρα δημιουργία εἴτε ἀτομικὴ εἴτε τοῦ συνόλου, τουτέστιν ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει δημιουργία πολιτισμοῦ.

Ἐπακόλουθον τῆς ἐν λόγῳ διαπιστώσεως εἶναι, ὅτι ἄνθρωποι μεγάλης διανοητικῆς ἱκανότητος καὶ πνευματικῆς ὑπεροχῆς δέον νὰ ἔχωσι βαρύτερον τοῦ μέσου ὅρου ἐγκέφαλον. Ἡ ἔρευνα περὶ τοῦ βάρους τοῦ ἐγκεφάλου μεγαλοφυῶν ἀνθρώπων ἐπικυροῖ τὴν ἄποψιν ταύτην, ὡς αἱ κατωτέρω περιπτώσεις μεγαλοφυῶν ἀνθρώπων μαρτυροῦσι. Οὕτω ὁ ἐγκέφαλος τοῦ Turgenieff εἶχε βάρος 2012 γραμ., τοῦ Cromwell 2283 γραμ., τοῦ Cuvrier εἰς ἡλικίαν 63 ἐτῶν 1861, τοῦ Byron εἰς ἡλικίαν 36 ἐτῶν 1807, τοῦ Gauss εἰς ἡλικίαν 78 ἐτῶν, 1492, τοῦ Dante 1420, τοῦ Kant εἰς ἡλικίαν 82 ἐτῶν 1650, τοῦ Bismarc 1807, τοῦ Schubert 1402.

Συνήθως τὸ βάρος τοῦ ἐγκεφάλου μεγάλων ἀνδρῶν ὑπερβαίνει τὸν μέσον ὅρον τῶν 1350 γραμμ., αἱ δὲ ἕλικες αὐτοῦ εἶναι λίαν ἐκσεσημασμέναι. Ἰδίᾳ δὲ ἐπιστήμονες τῶν θεωρητικῶν ἐπιστημῶν π.χ. οἱ μαθηματικοί, οἱ ἀστρονόμοι, ἔχουσιν ἐγκέφαλον ὑπερβαλλόντως βαρύν.

Εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς μεγαλοφυεῖς οἱ μικρόνοες ἔχουσι βάρος κάτω τοῦ μέσου ὅρου.

Δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἐγκέφαλος ὑπὲρ τὸν μέσον ὅρον βάρους (μετ' ἀφθόνων ἑλίκων) συνεπάγεται διανοητικὴν ὑπεροχὴν καὶ παρέχει ἀξιόλογα πνευματικὰ δημιουργήματα. Ἀντιθέτως ἐγκέφαλος μικροτέρου τοῦ μέσου ὅρου βάρους μετ' οὐχὶ καλῶς ἀνεπτυγμένων ἑλίκων δὲν συνοδεύεται ὑπὸ ἀξίων λόγου πνευματικῶν ἱκανοτήτων. Ἐπειδὴ δ' ὅ,τι ἰσχύει διὰ τὰ ἄτομα ἰσχύει κατ' ἀναλογίαν διὰ τὸ σύνολον αὐτῶν καὶ ἐπειδὴ ὡς ἀνωτέρω διετυπώθη, ὑπάρχει ἀντιστοιχία βάρους τοῦ ἐγκεφάλου καὶ βαθμοῦ πολιτισμοῦ, ἕπεται ὅτι ἀξιόλογος ἀριθμὸς συνολικῆς πνευματικῆς ἀποδόσεως, ἤτοι βαθμὸς πολιτισμοῦ, προϋποθέτει οὐχὶ κάτω τοῦ μέσου ὅρου ἐγκέφαλον.

(Συνεχίζεται)

ΤΑΜΑΡΑ

Η ΦΟΝΙΣΣΑ ΤΩΝ ΚΙΝΕΖΩΝ

Ὑπὸ τοῦ Δημοσιογράφου κ. **ΣΠΥΡΟΥ ΛΕΩΤΣΑΚΟΥ**

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο καὶ τέλος)

Μάρτυς : Μὰ ἂν τὸν πυροβολοῦσε μὲ τὸ πιστόλι θὰ ἀκουγόταν ὁ κρότος, θὰ ἀναστατωνόταν ἡ γειτονιὰ καὶ θὰ τὴν πιάνανε ἀμέσως. Τὸν ἐκτύπησε μὲ τὴν κάννη γιατὶ τῆς ἦταν εὐκολώτερο καὶ δὲν θὰ ἔκανε κρότο.

Ὁ Πρόεδρος ὑποσημειώνει καὶ ἄλλη μιὰ οὐσιώδη ἀντίφασι τῆς μάρτυρος. Ἡ Καραγλάνη εἶχε πῆ στὴν πρώτη της κατάθεσι ὅτι μόλις σκοτώσανε τὸν Κόλια ἐλιποθύμησε καὶ ὅτι τὴν ξελιποθύμησε ἡ Ταμάρα, βάζοντάς της στὰ μοῦτρα ἕνα μαντήλι μὲ κρύο νερό. Στὴν δίκη ὅμως λέει ὅτι συνῆλθε μόνη της καὶ ὅτι δὲν τὴν ξελιποθύμησε ἡ Ταμάρα.

Μάρτυς : Μάλιστα. Μόνη μου συνῆλθα καὶ εἶδα τὴν Ταμάρα καὶ τοὺς Κινέζους τοὺς ἄλλους νὰ κτυποῦν καὶ νὰ ἀποτελειώνουν τὸν Κόλια. Καὶ ὕστερα ἀπὸ τὸν φόνο τοῦ Κόλια, ὁ Κοράκης μὲ παράτησε καὶ πῆγε καὶ κάθησε στὸ δωμάτιο μὲ τὴν Ταμάρα.

Πρόεδρος (πρὸς τὴν μάρτυρα) : Ὁ Βάνιας, ὁ τρίτος ἢ ὁ τέταρτος ἐραστὴς τῆς Ταμάρας καὶ ὑποψήφιος δολοφόνος δικός σου καὶ τοῦ ἀντρός σου, τί ἀπέγινε ;

Μάρτυς : Ξέρω ἐγώ; Χάθηκε ἀπὸ τότε... Μετὰ τὸν φόνο τοῦ Κόλια... Λέγανε πρῶτα ὅτι ἄνοιξε κάπου κάποιο μπάρ. Ὕστερα ὅτι μπάρκαρε μὲ καράβι καὶ πῆγε στὸ ἐξωτερικό. Ἡ ἀστυνομία πάσχισε, ἀλλὰ δὲν βρῆκε ἴχνη του.

Εἰς τὸ σημεῖο αὐτὸ ἐτελείωσε ἡ κατάθεσις τῆς μάρτυρος Ἀναστασίας Καραγλάνη καὶ ἦλθε ἡ μάρτυς Ἀφροδίτη Μαγεράκη, στὸ δωμάτιο τῆς ὁποίας εἶχε μείνει ἡ Ταμάρα πρὸ τοῦ ἐγκλήματος. Λέει ἁπλῶς ὅτι ἡ Ταμάρα φαινόταν ἥσυχη γυναίκα. Τὰ ἴδια ἐπαναλαμβάνει καὶ ὁ μάρτυς Καπετανίδης χωρὶς νὰ προσθέση τίποτε τὸ σημαντικό.

Καὶ καλεῖται ἔπειτα ἡ Ταμάρα γιὰ νὰ ἀπολογηθῆ. Σηκώθηκε ὄρθια καὶ τὰ κατάμαυρα μάτια της στηλώθηκαν μὲ ἀφάνταστο μῖσος στὴν Τασία Καραγλάνη ποὺ εἶχε καθήσει κάπου μπροστὰ στὴν αἴθουσα καὶ χάϊδευε τὸ μωρό της, ποὺ τῆς τὸ εἶχαν ξαναδώσει, ὅταν τελείωσε τὴν κατάθεσί της. Ἂν μποροῦσε νὰ τὴν κεραυνοβολήση, νὰ τὴν κάψη ὁλόκληρη μὲ τὶς ματιές της, θὰ τὸ ἔκανε. Καὶ μὲ φοβερὸ θυμὸ ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔτρεμε σύγκορμη ἄρχισε νὰ λέη.

Ταμάρα : Ψέματα σᾶς εἶπε κ. Πρόεδροι καὶ κύριοι δικαστάδες ἡ Τασία. Εἶναι ψεύτρα καὶ ἔχυσε ὅλο της τὸ δηλητήριο ἀπάνω μου αὐτὴ ἡ ὀχιὰ γιατὶ μὲ ἐχτρεύεται. Νὰ πῶς ἔγιναν ἀκριβῶς τὰ πράγματα. Τὸ ὁρκίζουμι ὅτι ἔτσι ἔγιναν. Ἐκεῖνο τὸ βράδυ πρὶν πάω στῆς Τασίας ἤμουνα στὸ δωμάτιό μας ὅταν ἦλθε μέσα ὁ Κόλιας. Ἦταν πολὺ θυμωμένος. Φωτιὰ καὶ μπαροῦτος (μπαρούτι) καὶ ὅλος ἔβριζε καὶ βλαστήμαγε. Τὸν ρώτησα τί εἶχε καὶ ἔκανε σὰν θηρίο. Μοῦ εἶπε : «Ἀπόψε θὰ τελειώσουν ὅλα. Καὶ ἀφοῦ οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πατριῶτες μου θέλουν νὰ μὲ στείλουν στὴν Πόλι καὶ νὰ μὲ παραδώσουν στὴν Κινεζικὴ πρεσβεία ποὺ εἶναι ἐκεῖ γιὰ τὸν φόνο τοῦ Μίσα θὰ τοὺς δείξω ἐγώ». Λέγοντας αὐτὰ πῆγε πρὸς τὸ κρεβάτι, σήκωσε τὸ μαξιλάρι καὶ πῆρε ἐκεῖ ἀπὸ κάτω τὸ πιστόλι του καὶ ἄρχισε νὰ τὸ γεμίζη μπροστά μου. Κατόπιν ἔφυγα ἀμέσως καὶ ἔτρεξα στὸ δωμάτιο τῆς Τασίας, ὅπου μέσα ἐκείνη τὴν στιγμὴ ἦταν αὐτή, ὁ Κοράκης, ὁ Πιτσιλῆς καὶ ὁ Βάνιας. Τοὺς εἶπα τὴν σκηνὴ τοῦ γεμίσματος τοῦ πιστολιοῦ καὶ ὅτι εἶχε ἀπόφασι νὰ λογαριαστῆ μαζί τους.

Πρόεδρος : Τί ἔκαναν τότε οἱ Κινέζοι ;

Ταμάρα : Δὲν ἤθελαν νὰ τὸ πιστέψουν καὶ εἶπαν ὅτι αὐτὸ ἦταν ἀπολύτως ἀδύνατο νὰ τοὺς ἐπιτεθῆ καὶ νὰ τοὺς πυροβολήση δηλαδὴ καὶ λέγανε μάλιστα ὅτι αὐτοὶ τὸν περίμεναν γιὰ νὰ φᾶνε. Ἀμέσως ὅμως, ἐνῶ λέγαμε αὐτά, ἀκούστηκαν κρότοι στὴν πόρτα καὶ πετάχτηκε ὁ Κοράκης νὰ ἀνοίξη. Ἐμπῆκε μέσα ὁ Κόλιας θυμωμένος. Ἡ Ἀναστασία ἦταν στὸ κρεβάτι της καὶ ὁ Κοράκης στεκόταν πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα. Ἐγὼ ἤμουνα ὄρθια στὴν ἄκρη τῆς κάμαρας. Οἱ ἄλλοι Κινέζοι ἐκαθόντουσαν ὁ ἕνας σὲ μιὰ καρέκλα καὶ ὁ ἄλλος σ' ἕνα κασόνι κοντὰ στὴν πόρτα καὶ αὐτοί. Μόλις μπῆκε μέσα ὁ Κόλιας, ὁ Κοράκης ἀπὸ πίσω του τοῦ ἅρπαξε τὸ χέρι. Ὁ Κόλιας πῆγε νὰ βγάλη τὸ περίστροφο. Ἔτρεξα ἐγὼ γιὰ νὰ τοῦ τὸ πάρω. Παλαίψαμε ἐγὼ καὶ ὁ Κόλιας. Καὶ ἐνῶ ἐξακολουθοῦσε νὰ μοῦ πιάνη τὸ χέρι μου, ἐκτύπησε τὸ κεφάλι του τυχαῖα στὸ πιστόλι καὶ τραυματισμένος ἔπεσε κάτω.

Πρόεδρος : (διακόπτων). Δηλαδὴ οὔτε λίγο οὔτε πολὺ μᾶς λὲς ὅτι μοναχός του χτύπησε ὁ Κόλιας στὸ χέρι σου ποὺ τοῦ εἶχε πάρει τὸ περίστροφο καὶ ἔτσι..... σκοτώθηκε..... Μπράβο σου..... Φταίει λοιπὸν ὁ μακαρίτης ποὺ σκοτώθηκε μόνος του.....

Ταμάρα (Δείχνει ὅτι δὲν κατάλαβε τὴν εἰρωνεία καὶ λέγει) : Τὴν ἀλήθεια λέω...

Πρόεδρος : Ἀφοῦ ἔλεγες ὅτι ὁ Κόλιας σοῦ εἶπε ὅτι ἤθελε νὰ τοὺς ἐκδικηθῆ γιατί τότε ὅταν μπῆκε μέσα στὴν κάμαρα δὲν ἐπυροβόλησε ;

Ταμάρα : Γιατὶ πρόλαβε ὁ Κοράκης καὶ ἔτρεξε καὶ τὸν ἐμπόδισε.

Πρόεδρος : Καλά... Καλά... Πές μας τί ἔγινε ἀφοῦ χτύπησε ὁ Κόλιας ἀπάνω στὸ πιστόλι, ὅπως μᾶς ἀραδειάζης σήμερα στὴν δίκη.

Ἡ Ταμάρα δείχνει ξανὰ ὅτι δὲν καταλαβαίνει τὴν εἰρωνεία μὲ τὴν ὁποία σχολιάζει ὁ Πρόεδρος τὴν ἀπολογία της καὶ συμπληρώνει :

Ταμάρα : Ἀφοῦ ὁ Κόλιας χτύπησε μονάχος τὸ κεφάλι του στὸ πιστόλι ποὺ κρατοῦσα στὸ δεξὶ μου χέρι καὶ τραυματίστηκε, αὐτό, τὸ περίστροφο δηλαδή, ἔπεσε χάμου στὸ πάτωμα. Μὰ καὶ ἀπὸ τὸ χτύπημα ὁ Κόλιας ζαλίστηκε καὶ ἔπεσε κάτω κι' αὐτὸς καὶ πλημμύρισε ἀπὸ αἵματα. Καὶ τότε οἱ ἄλλοι Κινέζοι, μονάχα μὲ τὰ πόδια τους, ἀρχίσανε νὰ τοῦ βαρᾶνε τὸ κεφάλι μὲ τὶς κλωτσιές. (Σημ. Οἱ πέτρες καὶ τὰ ξύλα ξεχάστηκαν). Γιὰ μιὰ στιγμὴ ὁ Κόλιας ἔκανε νὰ σηκωθῆ ἀπὸ κάτω καὶ τοὺς ἔβρισε ρώσικα, ἐνῶ οἱ Κινέζοι ἐξακολουθούσανε νὰ τοῦ κλωτσᾶνε τὸ κεφάλι καὶ τοῦ φωνάζανε :

— Θὰ πᾶς καὶ σὺ χαμένος ὅπως πῆγε ἀπὸ σένα χαμένος ὁ κακομοίρης ὁ Μίσα-Τσὰ-Μπά.

Πρόεδρος : Καὶ ὕστερα τί ἔγινε ;

Ταμάρα : Τότε ἐγὼ ὀπισθοχώρησα καὶ εἶδα τοὺς Κινέζους νὰ ἀφήνουνε πιὰ τὶς κλωτσιὲς καὶ νὰ συνεχίζουνε τὸ κοπάνισμα τοῦ κεφαλιοῦ του μὲ τὰ σύνεργα τῆς δουλειᾶς τους. Ἀλλὰ τότε καὶ ἡ Ἀναστασία ἅρπαξε ἕνα σκαμνὶ καὶ μὲ αὐτὸ τοῦ ἔσπασε τὸ κεφάλι.....

Πρόεδρος (εἰρωνικῶς) : Μπράβο Ταμάρα. Τῆς ἀνταποδίδεις τὰ ἴσα γιὰ τὴν καταγγελία ποὺ σοῦ ἔκανε καὶ πᾶς νὰ τὴν ἐκδικηθῆς καὶ νὰ τὴν κάψης. Ξέχασες ὅμως ὅτι μᾶς εἶπες ὅτι ἡ Ἀναστασία εἶχε λιποθυμήσει ἀπάνω στὸ κρεβάτι της καὶ ὅτι τὴν συνέφερες ἐσὺ βρέχοντάς της τὰ μοῦτρα μὲ νερό. Ἀλλὰ κατηγορουμένη εἶσαι ὅ,τι θέλεις θὰ πῆς. Οἱ κύριοι ἔνορκοι ὅμως εἶναι ἐλεύθεροι νὰ πιστέψουν τί ἀπὸ ὅσα μᾶς ἀραδειάζεις εἶναι ἀλήθεια καὶ τὶ ψέματα... Ἀλλὰ νὰ σοῦ κάνω μιὰ ἄλλη ἐρώτησι Ταμάρα. Ἀφοῦ δὲν ἤθελες νὰ σκοτωθῆ ὁ Κόλιας καὶ κατάλαβες ὅτι οἱ Κινέζοι, ὅπως λές, θὰ τὸν σκότωναν, γιατὶ δὲν ἔτρεχες νὰ ζητήσης βοήθεια ἀπὸ κάπου, ἀπὸ τὴν ἀστυνομία, ἀπὸ τοὺς γείτονες καὶ νὰ ἐμποδίσης νὰ γίνη τὸ φονικό ;

Ταμάρα (δικαιολογουμένη) : Δὲν τὸν ἀγαποῦσα πιά... Ὕστερα ἤθελα νὰ τοῦ δώσω ἕνα μάθημα, γιατὶ νόμιζα ὅτι θὰ ἔτρωγε μονάχα ξύλο. Οἱ Κινέζοι ὅμως τὸν ἀποτελείωσαν. Ὕστερα ἡ Ἀναστασία, τὸν τύλιξε σὲ δυὸ κουβέρτες καὶ τὸν ἔρριξαν στὴ θάλασσα. Καὶ ὕστερα αὐτοὶ ἔπλυναν τὰ αἵματα.

Πρόεδρος : Αὐτοί... καὶ ἡ Ἀναστασία. Ἐσὺ δὲν ἔκανες τίποτε. Ἢ μᾶλλον κάτι ἔκανες. Νὰ μᾶς ἀραδειάζῃς ψέματα. Γιατὶ ἄλλα εἶπες στὴν κατάθεσι ποὺ ἔδωσες στὴν ἀρχὴ ὡς μάρτυς. Ἄλλα στὴν ἔγγραφή σου ἀπολογία στὸν ἀνακριτὴ καὶ ἄλλα μᾶς λὲς σήμερα. Θὰ σὲ ρωτήσω ὅμως κάτι ἄλλο. Εἶπες ὅτι ὅταν ἔφυγε ὁ Βάνιας σοῦ ἔστειλε γράμμα. Ἀπὸ ποῦ σοῦ τὸ ἔστειλε καὶ τί ἔγραφε μέσα ;

Ταμάρα : Δὲν θυμᾶμαι...

Πρόεδρος : Ὕστερα ἀπὸ τὸν φόνο τοῦ Κόλια τί ἔγινε ; Ποῦ ἔμεινες ;

Ταμάρα : Ἅμα σκοτώθηκε ὁ Κόλιας ἔμεινα τέσσερες ἀκόμα μῆνες στὴν κάμαρα τοῦ Κοράκη καὶ τῆς Τασίας καὶ μετὰ πῆγα στὴν ἴδια γειτονιὰ καὶ ἔπιασα ἄλλο δωμάτιο μόνη μου. Ἐκεῖ ὅμως μὲ βρῆκε ὁ Κοράκης καὶ μὲ παρακάλεσε νὰ μείνῃ μαζί μου γιατὶ τὸν εἶχε διώξει ἀπὸ τὴν κάμαρά της ἡ γυναίκα του...

Πρόεδρος (διακόπτων) : Καὶ σὺ ἀπὸ ψυχικὸ τὸν δέχθηκες... Τὴν τσαμένη ..... (γέλωτες).

Τὴν ἑπομένην, κατὰ τὴν ἐπανάληψι τῆς συνεδριάσεως, ἐκλήθη καὶ ἀπελογήθη ὁ κατηγορούμενος ὡς συνεργὸς Λιού-Πάου-Χού, δηλαδὴ ὁ Μιχαὴλ Πιτσιλῆς. Λέγει ὅτι εἰς τὸ πρῶτο ἔγκλημα ἔλειπε στὸ Σχηματάρι καὶ πουλοῦσε παιχνίδια. Ὕστερα ὅταν ἡ χήρα πιὰ Ταμάρα ζοῦσε μαζὶ μὲ τὸν Κόλια δὲν πονηρεύτηκε, γιατὶ νόμισε ὅτι ζοῦσαν σὰν ἀδελφάκια καὶ ἡ δήλωσις αὐτὴ τοῦ κατηγορουμένου προκαλεῖ ἀκατάσχετα γέλια στὸ ἀκροατήριο. Γιὰ τὸ δεύτερο ἔγκλημα, γιὰ δικαιολογία, προβάλλει τὸ μεθύσι του γιατὶ λέει ὅτι μὲ τὸν Κοράκη μαζὶ καὶ μὲ τὴν Ἀναστασία εἶχαν πιῆ ἕνα ὁλόκληρο γαλόνι κρασί. Ἀφοῦ εἶχαν τελειώσει πιὰ τὸ φαγητὸ καὶ τὸ πιοτό, ἦλθε ἡ Ταμάρα εἰς τὴν κάμαρα καὶ πῆρε ἰδιαιτέρως τὸν Βάνια καὶ κάτι κουβέντιασαν μαζὶ ἔξω ἀπὸ τὸ δωμάτιο. Δὲν ξέρει τί εἶπαν. Ὅταν ξαναμπῆκαν στὸ δωμάτιο ἡ Ταμάρα ἦταν δακρυσμένη.

Καὶ ὁ κατηγορούμενος συνεχίζει :

— Τὴν ρώτησα τότε τί συμβαίνει καὶ μὲ παράπονο μοῦ εἶπε ὅτι ὁ Κόλιας προηγουμένως καὶ ὅταν ἦταν στὴν κάμαρά τους, τῆς εἶχε κάνει φοβερὴ σκηνή. Τῆς εἴπαμε νὰ καθήσῃ νὰ φάῃ μαζί μας, ἀλλὰ ὁ Κοράκης τῆς ἔλεγε ὅτι καλύτερα ἦταν νὰ γυρίσῃ στὸ σπίτι της καὶ νὰ κοιτάξῃ νὰ συμφιλιωθῇ μὲ τὸν Κόλια. Ἡ Ταμάρα ἔλεγε νὰ πᾶμε καὶ μεῖς μαζί της καὶ νὰ τὴν συνοδεύσουμε, γιατὶ φοβόταν νὰ γυρίσῃ μόνη της μήπως καὶ τὴν ξαναδείρῃ ὁ Κόλιας. Καὶ ἐκεῖ ποὺ λέγαμε αὐτὰ κτύπησε ἡ πόρτα. Ὁ Κοράκης τὴν ἄνοιξε καὶ τότε μπῆκε ὁ Κόλιας καὶ ἔκανε νὰ βγάλῃ περίστροφο. Ὁ Βάνιας ὥρμησε ἀπὸ πίσω του καὶ τοῦ κράτησε τὸ χέρι, ἐνῶ ἡ Ταμάρα τοῦ ἅρπαξε τὸ περίστροφο. Ὁ Κόλιας ἔπεσε κάτω πλημμυρισμένος στὰ αἵματα καὶ τότε ὁ Βάνιας τὸν ἀποτελείωσε, κτυπώντας τον μὲ ἕνα ξύλο καὶ μὲ κλωτσιὲς στὸ κεφάλι του.

Πρόεδρος : Ἐσὺ δὲν τοῦ ἔρριξες καμμιά ;

Λιού-Πάου-Χού : Ὄχι καμμιά...

Πρόεδρος (εἰρωνικῶς) : Ἤμουνα βέβαιος. Νὰ τὰ ρίξουμε τώρα ὅλα στὸν Βάνια ποὺ τὸ ἔχει σκάσει.

Συνεχίζει καὶ τερματίζει τὴν ἀπολογία, λέγοντας ὅτι οὔτε στὴν μεταφορὰ καὶ στὸ πέταγμα τοῦ πτώματος στὴν θάλασσα ἔλαβε αὐτὸς μέρος.

Ἀπολογεῖται τελευταῖος καὶ ὁ Τσὰν-Κοὺ-Λίν, Νῖκος Κοράκης, ὁ ὁποῖος καὶ αὐτὸς ρίχνει τὴν εὐθύνη τοῦ δευτέρου ἐγκλήματος στὴν Ταμάρα καὶ στὸν Πιτσιλῆ καθὼς καὶ στὸν Βάνια. Αἱ ἀπολογίαι ἐτελείωσαν καὶ λαμβάνει τὸν λόγον ὁ Εἰσαγγελεὺς Χαλκιᾶς. Τονίζει τὸ εἰδεχθὲς καὶ τὸ προμελετημένον καὶ τῶν δύο ἐγκλημάτων τῆς Ταμάρας, χαρακτηρίζει ἐξωφρενικὴν τὴν ἐτυμηγορίαν τῶν ἐνόρκων Ἀθηνῶν,

οἱ ὁποῖοι σχεδὸν ἀθώωσαν τὴν Ταμάραν γιὰ τὸ πρῶτο κακούργημα, ἐξέφρασε τὴν ἀπόλυτη βεβαιότητα ὅτι οἱ ἔνορκοι τοῦ Πειραιῶς, τίμιοι βιοπαλαισταί, κοπιάζοντες, μοχθοῦντες καὶ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν Πειραϊκὴν κοινωνίαν, ὅπου καὶ ζοῦν, θὰ δικάσουν κατὰ συνείδησιν καὶ θὰ καταδικάσουν ἄνευ οὐδενὸς οἴκτου καὶ οὐδεμιᾶς ἐπιεικίας τὴν Ταμάραν καὶ τοὺς Κινέζους σύμφωνα μὲ τὸ κατηγορητήριο.

Δίδεται κατόπιν ὁ λόγος εἰς τὴν ὑπεράσπισιν καὶ ἀγορεύουν διὰ μακρῶν οἱ συνήγοροι κ.κ. Τσουκαλᾶς, Βασιλᾶτος, Πουλαντζᾶς καὶ Φοίφας, ποὺ ἀγωνίζονται νὰ ἀποδείξουν ὅτι ὁ Κόλιας μένεα πνέων γιατὶ οἱ ἄλλοι Κινέζοι εἶχαν ἀποφασίσει νὰ τὸν καταγγείλουν στὴν Κινέζικη πρεσβεία τῆς Πόλης γιὰ τὸ πρῶτο ἔγκλημα, τὴν δολοφονία τοῦ Μίσα, κατελήφθη ἀπὸ ἕνα εἶδος ἀμὸκ καὶ ἀποφάσισε νὰ σκοτώσῃ καὶ τὴν Ταμάρα καὶ ὅλους τοὺς ὁμοφύλους του Κινέζους. Καὶ αὐτοὶ γιὰ νὰ σωθοῦν τὸν ἐκτύπησαν. Καταλήγοντες ὑπεστήριξαν ὅτι καὶ τὸ δεύτερο ἔγκλημα ἔγινε γιὰ ἄμυνα τῆς Ταμάρας καὶ τῶν ἄλλων κατηγορουμένων καὶ ἐζήτησαν τὴν πανηγυρικήν τους ἀπαλλαγήν.

Ὁ κ. Πρόεδρος δίδει τὰ ζητήματα εἰς τοὺς ἐνόρκους 2 ἡ ὥρα μετὰ τὰ μεσάνυχτα καὶ καλεῖ γιὰ τελευταία φορὰ τοὺς κατηγορουμένους νὰ δηλώσουν ἂν ἔχουν νὰ προσθέσουν τίποτε γιὰ τὴν ὑπεράσπισί τους. Οἱ Κινέζοι, ὅταν ἐρωτήθηκαν ἀπὸ τὸν διερμηνέα, ἀπήντησαν ἀρνητικά, ἀλλὰ ἡ Ταμάρα σηκώθηκε μὲ μιὰ θεατρικὴ χειρονομία καὶ ξεσπώντας σὲ ἕνα ἀσυγκράτητα κλάμμα, εἶπε ἀνάμεσα στοὺς λυγμούς της.

— Κύριοι δικαστές... Κύριοι ἔνορκοι... Λυπηθῆτε με... Εἶμαι ἀθώα... Ἔπεσα στὰ χέρια τῶν Κινέζων. Αὐτοὶ εἶναι οἱ κακοῦργοι... Αὐτοὶ εἶναι οἱ ἔνοχοι... Ὄχι ἐγὼ ἔνοχη. Ἐγὼ ἀθώα...

Οἱ ἔνορκοι ἀποσύρονται σὲ διάσκεψι καὶ στὶς 5 τὰ χαράμματα τῆς 12ης Δεκεμβρίου ἐπανέρχονται καὶ διαβάζουν τὴν ἐτυμηγορία τους. Δὲν παρεδέχθησαν ἀνθρωποκτονίαν ἐκ προμελέτης, δὲν παρεδέχθησαν οὔτε προμελετημένα θανατηφόρα τραύματα. Τοὺς ἐκήρυξαν ὅλους ἐνόχους ὅτι ἀ π ρ ο μ ε λ ε τ ή τ ω ς καὶ εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἀπεφάσισαν καὶ ἐξετέλεσαν τὴν ἀνθρωποκτονίαν τοῦ Κόλια, ἀφοῦ προηγουμένως ὁ ἀναιρεθεὶς ἠ ρ έ θ ι σ ε καὶ π α ρ ώ ρ γ ι σ ε τοὺς «ἀναιρέτας» (τοὺς δράστας) καὶ ὅτι ἡ ἐρέθισις καὶ παρόργισις αὐτὴ ἐγένετο διὰ «δεινῆς ὕβρεως καὶ βαρείας αἰκίας». Ἐπίσης ἐδέχθησαν ὅτι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀνωτέρω ἀξιοποίνου πράξεως οἱ κατηγορούμενοι εὑρίσκοντο εἰς κατάστασιν μετρίας συγχύσεως. Δηλαδὴ τοὺς ἐκήρυξαν ἐνόχους «ἀναιρέσεως» μὲ μετρία σύγχυσι καὶ μὲ τὰ δύο ἐλαφρυντικά.

Τὸ δικαστήριο τῶν συνέδρων, μετὰ πρόχειρον διάσκεψιν ἐπὶ τῶν ἑδρῶν, ἐξέδωσε ἐπὶ τέλους τὴν ἀπόφασίν του καὶ κατεδίκασε τὴν Ταμάρα εἰς «εἱρκτὴν» (κάθειρξιν ὅπως θὰ ἐλέγαμεν σήμερα) ἐννέα ἐτῶν, τὸν Νῖκον Κοράκην εἰς εἱρκτὴν ὀκτὼ ἐτῶν καὶ τὸν Μιχάλη Πιτσιλῆν εἰς εἱρκτὴν 7 ἐτῶν.

Ἡ Ταμάρα μόλις ἄκουσε τὴν ἀπόφασι παράτησε πιὰ τὰ κλάμματα. Σὰν πληγωμένο βαρειὰ ζῶο ἄφησε ἕνα σκούξιμο καὶ ξεφώνισε:

— Δὲν μὲ πιστεύετε; Εἶμαι ἀθώα... Δὲν μὲ πιστεύετε;

Ἡ συνεδρίασις ἐλύθη καὶ οἱ δυὸ καταδικασθέντες Κινέζοι ἐστάλησαν εἰς τὰς τότε φυλακὰς Συγγροῦ, ἐνῶ ἡ Ταμάρα κλείσθηκε στὶς γυναικεῖες φυλακὲς Ἀβέρωφ.

Μὲ τὴν δεύτερη ἐτυμηγορία ἱκανοποιήθηκε κάπως ἡ κοινὴ γνώμη. Βέβαια ἡ ἀπόφασις γιὰ τὴν πρώτη δίκη ἦταν ἐξωφρενικὰ ἐπιεικής, ἀλλὰ ἡ Ταμάρα στὴν δεύτερη δίκη ἐπλήρωσε καὶ τὴν ἐνοχή της γιὰ τὸ πρῶτο ἔγκλημα, γιατὶ ἐκείνη ἦταν ἡ αἰτία, ἡ ἠθικὴ αὐτουργός, γιὰ τὴν δολοφονία τοῦ Μίσα. Μὰ μαζὶ γιὰ τὴν κάπως βαρειὰ καταδίκη γιὰ τὸ δεύτερο ἔγκλημα, γιατὶ ὅπως καὶ νὰ τὸ πάρετε τὸ πρᾶγμα, ἦταν καὶ κάπως ἄμυνα ὁ φόνος τοῦ Κόλια, ἀφοῦ εἶχε μπῆ στὴν κάμαρα ἀποφασισμένος νὰ σκοτώσῃ, τὴν αὐστηρὴ ποινὴ γιὰ τὸν φόνο τοῦ Κόλια τὴν πλήρωσαν καὶ οἱ ἄλλοι δυὸ Κινέζοι καὶ πρὸ πάντων ὁ Κοράκης ποὺ γιὰ τὴν καταδίκη του ἦταν ἀπαρηγόρητη ἡ Ἀναστασία Καραγλάνη ποὺ ἤλπιζε, ὅτι γιὰ χατήρι δικό της καὶ ἀφοῦ κατέδωσε τὰ ἐγκλήματα, θὰ τῆς τὴν ἐχάριζαν τὴν ποινὴ τοῦ ἐρωμένου της, γιὰ νὰ μπο-

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΦ·ΜΠΙ·ΑΪ

Ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ Ἀμερικανοῦ συγγραφέως **Ντὸν Χουάιτχεντ** «Ἡ ἱστορία τοῦ F.B.I.», κατὰ μετάφρασιν τοῦ Ἀστυφύλακος κ. **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΒΟΓΙΑΤΖΗ**

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Καὶ τότε ὁ Κλάους Φούξ εἶδε τὸν ἄγνωστο. Ὁ ἐπιστήμων τὸν ἀνεγνώρισε ἀμέσως ἀπὸ τὰ γάντια ποὺ κρατοῦσε στὸ χέρι του καὶ τὸ βιβλίο μὲ τὰ πράσινα ἐξώφυλλα. Ἦταν μεσήλικας, ψηλὸς καὶ γεροδεμένος. Εἶχε ἕνα στρογγυλὸ πρόσωπο καὶ μιὰ ἀπαθῆ ἔκφρασι. Τὰ μάτια τοῦ ἀγνώστου ἔπεσαν πάνω στὴν μπάλλα τοῦ τέννις ποὺ κρατοῦσε στὸ χέρι του ὁ Φούξ. Τοῦ μίλησε καὶ τότε καὶ οἱ δυό τους ἀνέβηκαν σ' ἕνα ταξί.

Ὕστερα ἀπὸ λίγο βρέθηκαν καθισμένοι στὸ τραπέζι ἑνὸς ἑστιατορίου τῆς τρίτης λεωφόρου καὶ ὁ ἄγνωστος εἶπε : «Λέγομαι Ρεϋμόνδος». Φυσικὰ ὁ ἄγνωστος —ποὺ ἐλέγετο Χάρρυ Γκόλντ—δὲν ἀπεκάλυψε ποτὲ στὸν Κλάους Φούξ τὸ πραγματικό του ὄνομα.

Ἕνα χαμόγελο διέστειλε τὰ χείλη τοῦ ἐπιστήμονος. «Εἶμαι ὁ Δρ. Κλάους Φούξ». Ὁ ἄγνωστος κατένευσε.

Ὁ Φούξ ἐξεμυστηρεύθη στὸν συνομιλητή του τὸ ὑπερμυστικὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ μηχανικοῦ τοῦ Μανχάταν. Τοῦ μίλησε γιὰ τὴν καταβαλλομένη προσπάθεια γιὰ τὴν ἐπίλυσι τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ προβλήματος τῆς μαζικῆς παραγωγῆς οὐρανίου καὶ τὸν ἀντικειμενικὸ σκοπὸ τοῦ δαμασμοῦ τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας ὡς πολεμικοῦ ὅπλου. Ἐν συνεχείᾳ τοῦ ὑποσχέθηκε νὰ τοῦ δώσῃ περισσότερες λεπτομέρειες ἀργότερα. Ἀφοῦ δὲ ὥρισαν σύνθημα ἀναγνωρίσεως, γιὰ τὴν ἑπομένη συνάντησί τους, ἐχώρισαν.

Μέσα στὰ λίγα αὐτὰ λεπτά, ὁ Κλάους Φούξ καὶ ὁ ἄγνωστος εἶχαν ξεκλειδώσει μιὰ ἀφύλακτη πόρτα, ποὺ ὡδηγοῦσε στὸ πλέον ἀποτρόπαιο ἔγκλημα—τὴν κλοπὴ τῶν ἀτομικῶν μυστικῶν ὑπὲρ τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας. Αὐτὸ ἔγινε στὶς ἀρχὲς τοῦ 1944.

ρέση, ὅπως εἶχε πῆ, νὰ τὴν στεφανωθῆ καὶ νὰ ἀναγνωρίσῃ καὶ τὸ ἑλληνοκινεζάκι μωρό. Καὶ ξέσπασε κι' αὐτὴ σὲ λυγμοὺς ὅταν ἄκουσε τὴν ἀπόφασι.

Τὶ ἀπέγιναν οἱ δυὸ Κινέζοι δὲν ἔμαθα καὶ δὲν ξέρω ἂν ὁ Κοράκης ἀφοῦ βγῆκε ἀπὸ τὴν φυλακὴ στεφάνωσε ἢ δὲν στεφάνωσε τὴν Ἀναστασία. Ἕνα μονάχα ξέρω ὅτι τὸ τέλος τῆς Ταμάρας ἦταν δραματικό. Ἦταν μιὰ γυναίκα μὲ ἀφάνταστα σεξουαλικὸ ταμπεραμέντο ἢ γιὰ νὰ ποῦμε καλύτερα μιὰ μητρομανὴς καὶ αὐτή της ἡ διαστροφὴ ἦταν καὶ ἡ βαθύτερη ἀφορμὴ καὶ γιὰ τὰ δύο κακουργήματα εἰς τὰ ὁποῖα ἔπαιξε τὸν πρῶτο ρόλο. Μὰ ἡ νέα αὐτὴ γυναίκα, ποὺ ὁλοένα καὶ πιὸ πολὺ διψοῦσε γιὰ ἄντρα, στερήθηκε κάθε ἀνδρικὴ ἐπαφὴ μέσα στοὺς τέσσερες τοίχους τῆς γυναικείας φυλακῆς Ἀβέρωφ, ὅπου μόνο μὲ γυναῖκες εἶχε νὰ κάνῃ. Αὐτὴ ἡ ἔλλειψις τῆς ἔδωσε στὰ νεῦρα καὶ ὕστερα ἀπὸ κάνα δυὸ χρόνια ἡ Ταμάρα, ποὺ ἦταν στὴν ἀρχὴ τῆς καταδίκης της μελαγχολική, κατήντησε μανιακή. Κάθε νύχτα ἀναστάτωνε τὴν φυλακὴ μὲ τὶς ὑστερικές της κραυγὲς καὶ ὁλοένα ἐφώναζε ὅτι ἔβλεπε φαντάσματα καὶ ὅτι τὰ αἵματα καὶ τὰ μυαλὰ τοῦ Μίσα καὶ τοῦ Κόλια τὴν πνίγουνε. Καὶ μὲ τὴν σεξουαλικὴ ἀφορμὴ καὶ μὲ τὶς τύψεις τῆς συνειδήσεώς της, ἡ Ταμάρα κατάντησε ὁλόκληρα τρελλὴ καὶ τὴν ἔκλεισαν στὸ Δημόσιο Ψυχιατρεῖο. Ἔμεινε ἐκεῖ μέσα ξεχασμένη ἕως ὅτου ὕστερα ἀπὸ ἄλλα τρία χρόνια πέθανε ἀπάνω σὲ μιὰ φοβερὴ κρίσι τύψεων. Τὰ αἵματα τοῦ Μίσα καὶ τοῦ Κόλια τὴν εἶχαν πνίξει... Καὶ αὐτὸ ἦταν τὸ φρικτὸ τέλος τῆς Ταμάρας, τῆς ὄμορφης Ρωσίδας, τῆς μάγισσας, τῆς φόνισσας τῶν Κινέζων...

Σ. ΛΕΩΤΣΑΚΟΣ

Τώρα βρισκόμαστε στὶς ἀρχὲς Σεπτεμβρίου τοῦ 1949. Οἱ ἀγῶνες στὰ πεδία τῶν μαχῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ εἶχαν πιὰ λήξει ἀπὸ τετραετίας. Ἡ κομμουνιστικὴ Ρωσία δὲν ἦταν πλέον σύμμαχος. Ἦταν ὁ ἐχθρὸς τοῦ Δυτικοῦ Κόσμου κατὰ τὸν ἐπακολουθήσαντα ψυχρὸ πόλεμο.

Καθισμένος στὸ γραφεῖο του, στὸ μέγαρο τοῦ ὑπουργείου δικαιοσύνης ἐπὶ τῆς λεωφόρου Πενσιλβανίας, ὁ διευθυντὴς τοῦ FBI Ἔντγκαρ Χοῦβερ, μελετοῦσε μιὰ ἄκρως ἀπόρρητη ἀναφορὰ καὶ τὸ πρόσωπό του ἄστραφτε ἀπὸ θυμὸ καὶ ταραχή. Παρείχετο ἡ πληροφορία—ἡ ἀξιοπιστία τῆς ὁποίας ἦταν ἀναμφισβήτητος—ὅτι πράκτορες ξένης δυνάμεως εἶχαν κλέψει τὴν καρδιὰ τῆς ἀτομικῆς βόμβας, εἶχαν κλέψει τὸ μυστικὸ τῆς κατασκευῆς καὶ ἐκρήξεώς της.

Ὁ Χοῦβερ σήκωσε τὸ ἀκουστικὸ τοῦ τηλεφώνου. Ἔδωσε τὶς δέουσες ὁδηγίες πρὸς τοὺς ὑφισταμένους του καὶ ἀμέσως ὁ τεράστιος μηχανισμὸς τοῦ FBI ἐτέθη εἰς λειτουργίαν. Οἱ διαταγὲς καὶ οἱ ὁδηγίες τοῦ Χοῦβερ ἔλεγαν ἐν περιλήψει : «Ἐκλάπησαν τὰ μυστικὰ τῆς ἀτομικῆς βόμβας. Νὰ βρεθοῦν οἱ κλέφτες!»

Τώρα ὁ Χοῦβερ καὶ τὸ FBI ἦταν ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν ἀτομικὴ ἀσφάλεια. Ὁ νόμος «περὶ ἀτομικῆς ἐνεργείας» τοῦ 1946, ποὺ ἀφοροῦσε τὴν ἀτομικὴ ἀσφάλεια, ἔλεγε :

«Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἐξουσιοδοτημένους ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴνἀτομικῆς ἐνεργείας εἰς περίπτωσιν ἐκτάκτου ἀνάγκης, κανένα ἄτομο δὲν πρέπει νὰ προσλαμβάνεται, μέχρις ὅτου τὸ Ὁμοσπονδιακὸν Γραφεῖον Ἐρευνῶν διενεργήση ἔλεγχον περὶ τοῦ χαρακτῆρος, τῶν κοινωνικῶν σχέσεων καὶ τῆς νομιμοφροσύνης τοῦ ἀτόμου τούτου. Γιὰ κάθε παράβασι τοῦ νόμου τούτου θὰ ἐπιλαμβάνεται τὸ Ὁμοσπονδιακὸν Γραφεῖον Ἐρευνῶν...».

Ἡ εὐθύνη αὐτὴ ἀνετέθη στὸ FBI ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1947.

Καὶ τώρα ὁ Χοῦβερ εἶχε στὰ χέρια του τὴν πληροφορία περὶ τοῦ συγκλονιστικοῦ ἐγκλήματος, τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ ἀποκληθῆ «τὸ ἔγκλημα τοῦ αἰῶνος».

Οἱ ἄνδρες τοῦ Χοῦβερ ἔσπευσαν πρὸς τὶς ἀτομικὲς ἐγκαταστάσεις τοῦ Λὸς Ἀλάμος, κοντὰ στὴ Σάντα Φὲ τοῦ Νέου Μεξικοῦ, καθὼς ἐπίσης καὶ πρὸς ἄλλες βιομηχανικὲς ἐγκαταστάσεις. Ἄρχισαν τὸν ἔλεγχο τῶν φακέλων τοῦ προσωπικοῦ ποὺ εἶχε καταρτίσει ἡ ἐπιτροπὴ ἀτομικῆς ἐνεργείας καὶ ἀνέκριναν ἑκατοντάδες ἄτομα ποὺ πιθανὸν νὰ εἶχαν σχέσι μὲ τὴν ὑπόθεσι.

Ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες, τὸ FBI κατέληξε στὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ πρωταγωνιστὴς τοῦ ἐγκλήματος ἔπρεπε, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, νὰ εἶναι μέλος μιᾶς ξένης ἀποστολῆς. Ἕνας ἄνθρωπος ποὺ εἶχε ἐλευθέρα εἴσοδο σὲ ὅλες τὶς ἐγκαταστάσεις παραγωγῆς οὐρανίου καὶ συνθέσεως τῆς ἀτομικῆς βόμβας. Καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἕνας φυσικὸς ἐπιστήμων. Οἱ Βρεταννοὶ ἐνημερώθησαν ἀμέσως ἐπὶ τῶν συμπερασμάτων αὐτῶν.

Ἐνῶ διεξήγετο ἡ ἔντονος αὐτὴ ἔρευνα, ἕνα διάγγελμα τοῦ προέδρου Τροῦμαν συνεκλόνιζε ὁλόκληρη τὴν Ἀμερική : Ἡ κυβέρνησις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν «εἶχε βάσιμα στοιχεῖα ὅτι πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις εἶχε προβῆ εἰς ἔκρηξιν ἀτομικῆς βόμβας!»

Τώρα, ὅλος ὁ κόσμος ἐγνώριζε ὅτι οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες δὲν εἶχαν πλέον τὸ μονοπώλιο τῆς ἀτομικῆς βόμβας. Ἦταν φανερὸ ἐπίσης ὅτι ἡ Ρωσία εἶχε κάνει ἅλματα στὴν παραγωγὴ τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας, κατὰ τρόπον ποὺ ἐμείωνε οὐσιαστικὰ τὴ δύναμι τοῦ ἐλευθέρου κόσμου ἔναντι τοῦ κομμουνιστικοῦ μπλόκ.

Εἴμαστε στὰ τέλη Σεπτεμβρίου καὶ οἱ ὑποψίες ἐστένευαν περὶ τὸν Κλάους Φούξ. Καὶ ὅμως ἀπὸ τὸ φάκελο τῆς ἐπιτροπῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας ἐφαίνετο νὰ εἶναι ἀπίστευτο. Ὁ Φούξ ἦταν τώρα προϊστάμενος τοῦ τμήματος θεωρητικῆς φυσικῆς τοῦ βρεταννικοῦ ἱδρύματος ἀτομικῆς ἐνεργείας στὸ Χάργουελ, καὶ τὸ μέλλον του διεγράφετο λαμπρό. Ἐφαίνετο ἔμπιστος ἄνθρωπος, ἀπορροφημένος πλήρως ἀπὸ τὴ δουλειά του. Οἱ γυναῖκες ποὺ τὸν εἶχαν γνωρίσει, τὸν περιέγραφαν σὰν

«παράξενο ἄνδρα» ποὺ δὲν ἔδειχνε κανένα ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν πολιτική. Ἡ βρεταννικὴ ὑπηρεσία ἀσφαλείας εἶχε ἐγγυηθῆ γιὰ τὴν ἀξιοπιστία του.

Ξαφνικὰ βρέθηκε κάτι ποὺ ἐκίνησε τὴν προσοχή. Ἕνας ὑπάλληλος τοῦ FBI ἐρευνώντας κάτι φακέλους παλιοὺς τῶν ναζὶ ποὺ εἶχαν κλέψει πράκτορες τῆς ἀμερικανικῆς ὑπηρεσίας πληροφοριῶν κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ Β' παγκοσμίου πολέμου στὴν Γερμανία, βρῆκε μιὰ ἐγγραφὴ ποὺ περιεῖχε τὸ ὄνομα τοῦ Κλάους Φούξ.

Ἐν μεταφράσει ἡ ἐγγραφὴ εἶχε ὡς ἑξῆς: «Κλάους Φούξ, σπουδαστὴς φιλοσοφίας. 29 Δεκεμβρίου 1911. Ρουσελχάϊμ, RSHA - IVA2, Γραφεῖον Γκεστάπο, Κίελον».

Ὁ ὑπάλληλος παρετήρησε ὅτι ὁ Κλάους Φούξ τοῦ φακέλου τῆς Γκεστάπο εἶχε τὴν ἴδια ἡμερομηνία καὶ τόπο γεννήσεως μὲ τὸν γερμανικῆς καταγωγῆς βρεταννὸ φυσικὸ Κλάους Φούξ, ποὺ εἰργάζετο στὸ Λὸς Ἀλάμος. Τὰ ἀρχικὰ γράμματα RSHA ἐσήμαιναν Reichssichershauptamt (ράϊχσζίχερχάϊτίχάουπτάμτ), δηλαδὴ Κεντρικὴ Ὑπηρεσία Ἀστυνομίας Ἀσφαλείας. Ὁ λατινικὸς ἀριθμὸς IV ἀντιπροσώπευε ἕνα γραφεῖο τῆς ἀνωτέρω ὑπηρεσίας RSHA. Τὸ σύμβολο A2 ἐσήμαινε τὸν εἰδικὸ φάκελο, στὸν ὁποῖο ἡ Γκεστάπο εἶχε καταχωρισμένα τὰ ὀνόματα τῶν ἀτόμων ἐκείνων ποὺ εἶχε χαρακτηρίσει ὡς κομμουνιστάς. Βρέθηκε ὁ φάκελος κομμουνιστῶν, στὸν ὁποῖο πράγματι ὑπῆρχε καταχωρισμένο τὸ ὄνομα Κλάους Φούξ, ποὺ ἦταν τὸ αὐτὸ πάλι πρόσωπο.

Αὐτὸς ὅμως ὁ παλιὸς φάκελος τῆς Γκεστάπο δὲν ἦταν ἀρκετὴ ἀπόδειξις. Γιατί, οἱ ναζί, γιὰ πολιτικοὺς καὶ γιὰ ἄλλους λόγους, ἐχαρακτήριζαν πολλὰ ἀθῶα ἄτομα γιὰ κομμουνιστάς. Ἐν τούτοις ἡ πληροφορία δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ ἀγνοηθῆ.

Ὅλοι οἱ φάκελοι ποὺ ἦταν δυνατὸν νὰ δώσουν στοιχεῖα ἐρευνήθηκαν. Ἐρευνήθηκε καὶ ὁ φάκελος τῆς κατασκοπευτικῆς ὑποθέσεως τοῦ Καναδᾶ τοῦ 1946, κατὰ τὴν ὁποία ἕνας ὑπάλληλος τῆς κρυπτογραφικῆς ὑπηρεσίας ὀνόματι Ἰγκὸρ Γκουζένκο εἶχε δραπετεύσει ἀπὸ τὴν ρωσικὴ πρεσβεία τῆς Ὀτάβα γιὰ νὰ ἀποκαλύψη τὴν λειτουργία ἑνὸς ἀτομικοῦ κατασκοπευτικοῦ δικτύου. Στὸν φάκελο αὐτὸ ὑπῆρχε μιὰ φωτοτυπία ἑνὸς μπλὸκ διευθύνσεων, ποὺ εἶχε ἀνεύρει ἡ καναδικὴ ἀστυνομία. Μέσα στὸ μπλὸκ αὐτὸ ἦταν καταχωρισμένο καὶ τὸ ὄνομα: «Κλάους Φούξ, 84, Τζὼρτζ Λέην, Πανεπιστήμιον Ἐδιμβούργου, Σκωτία».

Τότε, ἡ καταχώρισις τοῦ ὀνόματος τοῦ Φούξ στὸ σημειωματάριο αὐτὸ δὲν εἶχε καμμιὰ σημασία γιὰ τὸ FBI, ὅπως καὶ τὸ ὄνομα Κρίστελ Χάϊνεμαν πού, ὅπως ἀπεδείχθη ἀργότερα, ἦταν ἡ ἀδελφὴ τοῦ Φούξ. Τὸ FBI δὲν ἦταν τότε ὑπεύθυνο γιὰ τὴν ἀσφάλεια καὶ τὸ προσωπικὸ τῶν ἀτομικῶν ἐγκαταστάσεων.

Τώρα τὸ ὄνομα αὐτὸ ἐσήμαινε κάτι. Ἐὰν ὅλα τὰ στοιχεῖα συνεδέοντο μεταξύ των, προέκυπτε ὅτι ὁ Κλάους Φούξ δὲν ἦταν ἀξιόπιστο πρόσωπο. Ὁ Χοῦβερ ἐνημέρωσε τὴ βρεταννικὴ Ἰντέλιτζενς Σέρβις περὶ τῶν νέων στοιχείων καὶ ὑπέδειξε ὅτι ὁ Κλάους Φούξ ἔχρηζε παρακολουθήσεως. Περὶ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου καὶ οἱ ἴδιοι οἱ Βρεταννοὶ εἶχαν καταλήξει στὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ Φούξ ἦταν ὁ ἀτομικὸς κατάσκοπος ἢ ἕνας ἄλλος ἀπὸ τὴν ἀποστολή τους.

Ἦταν Δεκέμβριος τοῦ 1949, ὅταν ὁ Γουίλλιαμ Σκάρντον, τῆς ὑπηρεσίας ἀσφαλείας τοῦ Χάργουέλ, κτύπησε τὴν πόρτα τοῦ Φούξ. Μόλις μπῆκε μέσα, ἀνεκοίνωσε στὸν Φούξ ὅτι ἐθεωρεῖτο ὕποπτος μεταδόσεως ἀτομικῶν πληροφοριῶν στοὺς Ρώσους.

Ὁ Φούξ ἐφάνη νὰ ἐξεπλάγη.

— Δὲν νομίζω, μουρμούρισε.

Ὁ Σκάρντον ἐπέμενε καὶ τοῦ δήλωσε ὅτι εἶχε συγκεκριμένα στοιχεῖα περὶ τούτου.

— Δὲν νομίζω, ἐπανέλαβε ὁ Φούξ.

— Αὐτὴ εἶναι ἀμφίβολος ἀπάντησις, εἶπε ὁ Σκάρντον.

— Δὲν καταλαβαίνω, εἶπε ὁ Φούξ. Πέστε μου τί στοιχεῖα ἔχετε. Ἐγὼ δὲν ἔχω κάνει τέτοιο πρᾶγμα.

Ὁ Φούξ ἐπέμενε ὅτι εἶναι ἀθῶος. Στὶς 24 Ἰανουαρίου 1950 ὅμως ζήτησε τὸν Σκάρντον νὰ τὸν ἐπισκεφθῆ.

Ὁ Σκάρντον ἔσπευσε στὸ διαμέρισμα τοῦ Φούξ.

— Ζητήσατε νὰ μὲ δῆτε καὶ ἦρθα, εἶπε.

— Ναί, φαίνεται ὅτι ὅλα τελείωσαν γιὰ μένα, ἀπάντησε ὁ Φοὺξ συγκινημένος.

Μέσες - ἄκρες, ὁ Φοὺξ ἐξιστόρησε στὸν Σκάρντον τὴν ζωή του στὴν Γερμανία καὶ τοὺς ἀγῶνες του κατὰ τῶν ναζί. Τὶς πρῶτες πεποιθήσεις του γιὰ τὸν κομμουνισμό, ποὺ τὸν θεωροῦσε ὡς τὸ μόνο ἀντίδοτο γιὰ τὴν θεραπεία τῶν κακῶν τοῦ κόσμου, τοὺς φόβους του γιὰ τὸν πατέρα του, ποὺ βρισκόταν στὴν Ἀνατολικὴ Γερμανία.

Ὁ Σκάρντον ἄκουγε μὲ προσοχή. Ἡ ἐξιστόρησις τοῦ Φοὺξ θὰ τοῦ ἔδιδε τὴν ἀφετηρία γιὰ νὰ κινηθῆ. Ὁ Φοὺξ ὅμως δὲν ἔμπαινε ἀκόμα στὸ κυρίως θέμα. Τελικὰ τὸν ὑπέδειξε νὰ προσπαθήση νὰ ἀποτινάξη τὸ βάρος ποὺ τὸν πλάκωνε καὶ νὰ ἀπελευθερώση τὴν συνείδησί του, λέγοντας ὅλη τὴν ἱστορία.

—Ἐσεῖς δὲν θὰ μὲ πείσετε νὰ μιλήσω, εἶπε ὁ Φούξ.

Ἔφαγαν μαζὶ καὶ μετὰ ἡ ὁμολογία ἔφθασε αὐθόρμητη στὰ χείλη τοῦ Φούξ. Μάλιστα. Αὐτὸς εἶχε δώσει τὰ ἀτομικὰ μυστικὰ στοὺς Ρώσους. Ἀπὸ τότε ποὺ ἄρχισε νὰ ἐργάζεται στὴν ὑπηρεσία ἀτομικῆς ἐνεργείας, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ 1942 μέχρι καὶ πρὸ ἔτους. Πῆγε στοὺς Ρώσους μόνος του, μὲ δική του πρωτοβουλία. Πρὶν νὰ πάη στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, τοῦ εἶχαν δώσει τὸ σύνθημα ἀναγνωρίσεως καὶ τοῦ εἶπαν ποῦ θὰ συναντοῦσε τὸν ἄγνωστο. Μάλιστα, ἔδιδε κατὰ ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα πληροφορίες, ἀτομικὲς πληροφορίες στοὺς Ρώσους. Λίγο μετὰ τὴν ἐπιστροφή του στὴν Ἀγγλία ἀπὸ τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες τὸ 1946, συνέχισε ὁ Φούξ, ἔλαβε ἀπὸ τοὺς Ρώσους σὰν «συμβολικὴ ἀμοιβὴ» 100 λίρες, πρᾶγμα ποὺ ἐσήμαινε τὴν ἀφοσίωσί του στὴν «ὑπόθεσι».

Τὸν ἐνώχλησε ποτὲ τὸν Φοὺξ ἡ συνείδησίς του γιὰ μιὰ τέτοια προδοσία; Μάλιστα. Εἶχε ἀρχίσει νὰ ὑποφέρη ἀπὸ τύψεις. Πίστευε ἀκόμα στὸν κομμουνισμό, ἀλλὰ ὄχι ὅπως ἐφαρμόζεται στὴν Ρωσία. Τώρα, πολὺ ἀργά, ἔβλεπε τὸν κομμουνισμὸ σὰν κάτι ποὺ ἔπρεπε νὰ πολεμήση ἐναντίον του.

Ὁ Σκάρντον συνώδευσε τὸν Φοὺξ στὸ ὑπουργεῖο στρατιωτικῶν, τὴν 17 Ἰανουαρίου 1950, ὅπου θὰ κατέθετε καὶ ἐγγράφως. Ὁ Σκάρντον κοίταξε κατάματα τὸν ἄνθρωπο ποὺ πρόδωσε τὴν Ἀγγλία, τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, τὸν Καναδᾶ, τοὺς συναδέλφους του καὶ ὅλον τὸν ἐλεύθερο κόσμο.

Ὁ Βρεταννὸς τοῦ εἶπε: «Ὀφείλω νὰ σᾶς δηλώσω ὅτι δὲν ἔχετε καμμιὰ ὑποχρέωσι νὰ καταθέσετε καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐπηρεασθῆτε πρὸς τοῦτο οὔτε ἀπὸ ἀπειλές, οὔτε ἀπὸ ὑποχρεώσεις».

Ὁ Φοὺξ κοίταξε τὸν Σκάρντον. Ἴσως ἐκείνη τὴ στιγμὴ νὰ ἀντελαμβάνετο γιὰ πρώτη φορὰ στὴν περιπετειώδη ζωή του τὸν πραγματικὸ προστάτη τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας — τὸ νόμο τοῦ κράτους.

— Καταλαβαίνω, μπορεῖτε νὰ ἀρχίσετε, εἶπε.

Μετὰ τέσσερες ἡμέρες ὁ Φοὺξ ὑπέγραφε τὴν κατάθεσί του. Οἱ Βρεταννοὶ ἐνημέρωσαν τὸν Χοῦβερ ὅτι εἶχε διαλευκανθῆ ἡ ὑπόθεσις καὶ ὅτι εἶχαν βεβαιωθῆ ὅτι ὁ Φοὺξ ἐνήργει κατασκοπεία ὑπὲρ τῶν Ρώσων ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1941 μέχρι τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1949.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ FBI ἐνημέρωσε πάραυτα τὴν ἱεραρχία τῆς ἀμερικανικῆς κυβερνήσεως περὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς ὑποθέσεως. Στὶς 3 Φεβρουαρίου οἱ Βρεταννοὶ ἀνεκοίνωσαν τὴν σύλληψι τοῦ Φούξ.

Συνεχίζεται)

ΠΑΛΑΙΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ ΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Σειρὰ ἄρθρων τοῦ Ὑπαστυνόμου Α' κ. ΧΑΡΑΛ. ΣΤΑΜΑΤΗ

— Β' —

Ο ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ. - "ΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟ„ ΚΑΙ "Η ΦΛΟΥΔΑ„

Τὸ ΕΤΟΣ 1866, ἀπὸ πατέρα Σκοπελίτην καὶ μητέρα Χίαν θὰ γεννηθῇ εἰς τὴν Μαριούπολιν τῆς Ρωσίας μία σημαντικωτάτη νεοελληνικὴ μορφή. Διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Βασιλικὸν Ναυτικὸν ἡ μορφὴ αὐτὴ θὰ εἶναι ὁ ὑγειονομικὸς ἀξιωματικὸς Πέτρος Κ. Ἀποστολίδης, διὰ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ πνεύματος ὅμως καὶ τὰ Νεοελληνικὰ Γράμματα γενικῶς θὰ εἶναι ὁ Παῦλος Νιρβάνας, ὁ ἐπιφανέστατος πεζογράφος καὶ ποιητὴς τῆς παλαιᾶς λογοτεχνικῆς γενεᾶς.

Ἐσπούδασε ἰατρικὴν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν καὶ τὸ 1890 κατετάχθη εἰς τὸ Βασιλικὸν Ναυτικὸν ὡς ἀνθυπίατρος, ἀποστρατευθεὶς τὸ 1922 μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιάτρου. Ἀπὸ ἡλικίας 18 ἐτῶν ὅμως ἐνεφανίσθη ὡς λογοτέχνης ὁλκῆς, κυκλοφορήσας τὸ 1884 τὴν πρώτην ποιητικήν του συλλογὴν «Δάφναι εἰς τὴν 25ην Μαρτίου». Ἔκτοτε ἤρχισε συνεργαζόμενος εἰς διαφόρους ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου του (1937), διεκρίθη δὲ κυρίως ὡς χρονογράφος, συγγράφων καθημερινῶς καὶ ἐπὶ πολλὰς δεκαετίας τὸ χρονογράφημα τῆς «Ἑστίας» καὶ περιοδικῶς ἄλλων ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν («Παναθήναια», «Νέα Ἑστία» κ.λ.). Μὲ τὰς χιλιάδας τῶν χρονογραφημάτων του αὐτῶν ἤθελε νὰ προσφέρῃ τὴν εὐθυμίαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διότι, ὅπως γράφει ὁ ἴδιος, «νὰ προσφέρῃ κανεὶς τὴν εὐθυμίαν εἰς τοὺς ἄλλους εἶναι ἡ μεγαλύτερη ὑπηρεσία ποὺ ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ εἰς τοὺς ὁμοίους του».

Πρᾶος, εὐγενής, καλοκάγαθος, πνευματώδης καὶ εἰρωνιστὴς καὶ θυμόσοφος, ὁ Παῦλος Νιρβάνας εἶχε γενεὰς ἀναγνωστῶν καὶ θαυμαστῶν εἰς ὅλην του τὴν ζωήν. Τὰ χρονογραφήματά του τὰ ἐχαρακτήριζε λεπτὴ καὶ σκεπτικιστικὴ εἰρωνεία, μὲ ἔκδηλον τὴν φιλοσοφικὴν διάθεσιν καὶ ἐλαφρὰν τὴν ἀπαισιοδοξίαν. Ἐσατύριζε χωρὶς νὰ πληγώνῃ, ἀφοῦ τὴν ὀξύτητα τῆς παρατηρήσεώς του τὴν ἐμετρίαζε ἡ μεγάλη του καλωσύνη καὶ ἡ κομψὴ εὐπρέπεια ἐκφράσεως. Ἡ φιλοσοφία του, περισσότερον ὀρθολογιστική, ἐζητοῦσε τὸν κατευνασμὸν τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν καὶ τὴν ἀπόκτησιν τῆς ἀταραξίας, μιᾶς ἀταραξίας ποὺ ὁδηγεῖ εἰς τὴν ὑψίστην μακαριότητα τῶν στωϊκῶν. Μὲ αὐτὰ τὰ χαρακτηριστικά, καὶ ἐπὶ πλέον τὴν ἐξαιρετικὴν εὐγένειαν τοῦ ὕφους καὶ τὴν ἀσύγκριτον χάριν τοῦ λόγου, δὲν ἠμποροῦσε παρὰ νὰ ἐπιβληθῇ ὡς ἕνας τῶν κλασσικωτέρων χρονογράφων τοῦ τέλους τοῦ δεκάτου ἑνάτου αἰῶνος καὶ τῶν τεσσάρων σχεδὸν δεκαετιῶν τοῦ εἰκοστοῦ.

Ἀπὸ τὸν τεράστιον ὄγκον τῶν χρονογραφημάτων αὐτῶν καὶ ἄλλων πεζογραφημάτων του ἀπετελέσθησαν κατόπιν ἐπιλογῆς οἱ τόμοι : «Ἀπὸ τὴν φύσιν καὶ τὴν ζωὴν» (1898), «Τὸ βιβλίον τοῦ κυρίου Ἀσόφου» (1916), «Ἡ ζωὴ τοῦ δρόμου» (1917), «Γύρω ἀπὸ τὸν ἔρωτα» (1920), «Ἐκλεκταὶ σελίδες» (1920), «Βίβλος γυναικῶν» (1921), «Εὔθυμη ζωὴ» (1923), «Λόγοι καὶ ἀντίλογοι» (1925), «Ὅσα φέρνει ἡ ὥρα» (1925), «Εὔθυμοι περίπατοι» (1927), «O Tempora! O Mores!» (1929), «Μικρὲς ἱστορίες» (1930), «Φιλολογικὰ ἀπομνημονεύματα» (1933) καὶ «Ἕνας ἥσκιος στὴ νύχτα» (1934). Καὶ ἀπὸ τὸ ποιητικόν του ἔργον, ἐκτὸς τῆς πρώτης του συλλογῆς «Δάφναι» ὑπάρχει ἡ συλλογὴ «Παγὰ λαλέουσα» (1922)

καὶ πλῆθος ἄλλων ποιημάτων του εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ τῆς ἐποχῆς 1884 - 1937.

***

ΠΕΡΑΝ τοῦ χρονογραφήματος, ποὺ ὁ Παῦλος Νιρβάνας ἐκαλλιέργησε ὅσον ἐλάχιστοι ἄλλοι καὶ διὰ τὸ ὁποῖον ἔλεγε ὅτι εἶναι «ἡ καθημερινὴ ἱστορία τῆς ζωῆς καὶ τῆς φιλοσοφίας της, ἡ ἱστορία τοῦ λεπτοῦ καὶ τοῦ δευτερολέπτου», ὑπάρχει τιτάνειον ἔργον ἐπὶ ὅλων τῶν εἰδῶν τοῦ λόγου. Ὑπάρχει, πλὴν τοῦ ποιητικοῦ καὶ γενικωτέρου πεζογραφικοῦ ἔργου ποὺ προανεφέρθη, τὸ καθαρῶς ἀφηγηματικόν του ἔργον, ὅπως ἡ συλλογὴ ἠθογραφικῶν διηγημάτων «Τὸ Συναξάρι τοῦ Παπᾶ - Παρθένη καὶ ἄλλες νησιώτικες ἱστορίες» (1915), ἡ συλλογὴ ψυχολογικῶν διηγημάτων «Τὸ πέρασμα τοῦ Θεοῦ καὶ ἄλλα διηγήματα» (1922), ἡ συλλογὴ «Ξενητειὰ» (1926) καὶ ἄλλα. Μὲ τὴν ἀφηγηματικήν του προσφορὰν ὁ Παῦλος Νιρβάνας ἔδωσε τὴν ἔκφρασιν τοῦ λογοτεχνικοῦ του ἑαυτοῦ, ἐφώτισε τὴν ἐποχήν του καὶ δὲν θὰ παύσῃ ποτὲ νὰ μεταδίδῃ τὰς μεγάλας ἐκείνας ἀληθείας ποὺ φέρουν ἀγαθὴν τελειότητα τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Ὑπάρχει ὕστερα τὸ πλούσιον μυθιστορηματικόν του ἔργον, ποὺ ἀποτελοῦν κυρίως τὰ βιβλία «Ἀγριολούλουδο» (1924) καὶ «Τὸ ἔγκλημα τοῦ Ψυχικοῦ». Εἰς τὸ πρῶτον περιγράφεται ὁ ἄνθρωπος ποὺ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ξερριζωθῇ ἀπὸ τὸν τόπον του, εἰς τὸ δεύτερον σατυρίζεται καὶ ἐλέγχεται ἡ ἀνωτέρα ἀθηναϊκὴ κοινωνία. Καὶ ἀκόμη ὑπάρχουν: Αἱ μελέται του «Ἡ φιλοσοφία τοῦ Νίτσε» (1896), «Ὁ Θέμος Ἄννινος καὶ ἡ ἑλληνικὴ γελοιογραφία» (1900), «Γλωσσικὴ αὐτοβιογραφία» (1905), «Τέχνη καὶ φρενοπάθεια» (1905), «Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης» (1916) καὶ ἄλλα. Ἐπίσης ἡ συλλογὴ μύθων «Ἡ βασιλοπούλα μὲ τὰ μαργαριτάρια» (1914), αἱ μεταφράσεις εἰς τὴν δημοτικὴν τῆς «Ἀπολογίας τοῦ Πλάτωνος» καὶ τοῦ μυθιστορήματος τοῦ Κνούτ Χάμσουν «Πάν», κ.λ.

Ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ πλούσιον ἔργον θεατρικῆς δραματουργίας. Τὰ δράματα «Ὁ ἀρχιτέκτων Μάρθας» (1921), «Μαρία Πενταγιώτισσα» (1921), «Τὸ χελιδόνι» (1922), «Ὅταν σπάσῃ τὰ δεσμά του» (1922) καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα ἐπαίχθησαν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀπὸ σκηνῆς καὶ ἐξεδόθησαν εἰς δύο τόμους, εἶναι πρότυπα σκηνικῆς δημιουργίας καὶ δίδουν εἰς τὸν Παῦλον Νιρβάναν τόσον ἐπαξίως τὸν φωτοστέφανον τοῦ μεγάλου δραματουργοῦ. Ὑποστηρίζεται ὅτι περισσότερον εἰς τὴν θεατρικὴν δραματουργίαν του ὁ Παῦλος Νιρβάνας ἔδωσε τὸ περιεχόμενον τῆς **«Νιρβάνα»** — λέξιν σανσκριτικὴν ποὺ ἔδωσε καὶ εἰς τὸ ἐπίθετον τοῦ φιλολογικοῦ του ψευδωνύμου — ἤτοι τῆς κατὰ τὰς βουδδιστικὰς θεωρίας ἀπαρνήσεως τῶν ἐγκοσμίων ἐπιθυμιῶν, τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος εἰς τὸ μηδὲν διὰ νὰ ἐπέλθῃ ἀπολύτρωσις ἀπὸ τὰ δεινὰ τοῦ κόσμου καὶ τῆς ζωῆς.

Πράγματι, ὁ Παῦλος Νιρβάνας εἶναι ἕνας πολυγραφώτατος, ἕνας πολυμαθέστατος, ἕνας βαθύτατα φιλόσοφος καὶ ἀληθινὰ μεγάλος ἀντιπρόσωπος τοῦ Νεοελληνικοῦ Παρνασσοῦ. Γράφει σχετικῶς ὁ Γρηγόριος Ξενόπουλος:

«...Παρακολουθεῖ ὅλα τὰ νέα βιβλία, παρακολουθεῖ βῆμα πρὸς βῆμα τὴν πνευματικὴν κίνησιν τῶν ἡμερῶν μας. Δὲν ὑπάρχει ἰδέα, τάσις, συρμός, κίνησις, ὕφος, σχολή, τεχνοτροπία, μορφή, σύστημα ποὺ νὰ μὴν τὸ μάθῃ πρῶτος, νὰ μὴν τὸ ἐγκολπωθῇ. Ρομαντισμός, νατουραλισμός, συμβολισμός, προραφαηλισμός, νιτσεϊσμός, ἰψενισμός, Ντ' Ἀννούντσιο, Ἀνατὸλ Φράνς, Ράσκιν, Τολστόη, Κνούτ Χάμσουν, Μπιόρσον, ὅλοι καὶ ὅλα ἐκ περιτροπῆς τὸν εὑρῆκαν πρόθυμον μαθητὴν καὶ ἔπειτα διδάσκαλον. Τὸ τάλαντόν του, ὡς που νὰ ὡριμάσῃ ἐσφυρηλατίσθη ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν πιὸ πολὺ παρὰ ἀπὸ τὸν κόσμον..... Εἰς τὴν ἰδίαν σελίδα ἑλληνίζει ἐναλλὰξ ὡς Βερναρδάκης, ὡς Γαβριηλίδης ἢ ὡς Ψυχάρης, χαριτολογεῖ ὡς Ἀνατὸλ Φρὰνς ἢ ὡς Ροΐδης, ποιητίζει ὡς ὁ Ντ' Ἀννούντσιο καὶ ὁ Μαίτερλινγκ ἢ ὡς ὁ Χριστομάνος, περιγράφει ὡς Λοτί, ὡς Φλωμπὲρ ἢ ὡς Μητσάκης, διηγεῖται ὡς ὁ Μωπασσὰν ἢ ὡς ὁ Παπαδιαμάντης, φιλοσοφεῖ ὡς ὁ Νίτσε, ὡς ὁ Τολστόη ἢ ὡς ὁ Μπέρζον. Καὶ

ὅμως ὁ πολυειδὴς αὐτός, ὁ πολύγλωσσος καὶ πολύτροπος — μικτή, δημοτική, καθαρεύουσα — εἶναι πάντοτε ὁ ἴδιος ὁ Νιρβάνας».....

Ὁ Παῦλος Νιρβάνας ἀπέθανε τὸ ἔτος 1937 ὡς προελέχθη, εἰς Φάληρον καὶ ἀφοῦ ἄφησε ἔργον κολοσσιαῖον διὰ τὸν νεώτερον Ἑλληνισμόν. Ἤδη ἀπὸ τοῦ 1928 εἶχεν ἐκλεγῆ μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

***

Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ πραγματικότης τῶν Ἀθηνῶν τοῦ 1925, ἐσυγκίνησε τὸν Νιρβάνα ὅσον ἐλάχιστα ἄλλα γεγονότα καὶ καταστάσεις τῆς ἑβδομηκονταετίας καὶ πλέον πού ἔζησε. Πλῆθος χρονογραφημάτων του ἔχουν ἀπὸ τοῦ 1925 καὶ ἐντεῦθεν ὡς ἀφορμὴν τὴν ἀστυνομικὴν ἐνέργειαν, τὰ ὅσα οἱ ἄνθρωποι τοῦ νόμου ἐκαλοῦντο νὰ ἐφαρμόσουν καὶ ὅσα ὁ διερευνητικὸς του νοῦς ἐπεσήμαινε ὡς χρήζοντα βελτιώσεως. Εὐγενής, φιλοσοφῶν καὶ σατυρίζων ἔθετε μὲ περισσὴν εὐπρέπειαν τὰ ἐρωτήματά του ὅπου ἔβλεπε πράγματα πρὸς διόρθωσιν, ἐπροβληματίζετο καὶ παρεκίνει πρὸς τὸ τελειότερον. Καὶ αἱ παρατηρήσεις του, πάντοτε μὲ μειδίαμα καὶ χωρὶς ποτὲ νὰ πληγώνουν, ἦσαν κατὰ κανόνα ὀρθαὶ καὶ προσηρμοσμέναι εἰς τὴν ἑλληνικὴν ψυχολογίαν, τὴν ψυχολογίαν ἰδίως τοῦ ἀνωνύμου καὶ δυσκόλου κοινοῦ τῶν μεγαλουπόλεων.

Μὲ «Τὸ Ἐλεύθερον», πρῶτον του χρονογράφημα περὶ Ἀστυνομίας Πόλεων πού ἐδημοσίευσε εἰς τὴν «Ἑστίαν» τῆς 17 Ἰανουαρίου 1925, ὁ Παῦλος Νιρβάνας ἀναπολεῖ τὰ περασμένα καὶ φιλοσοφεῖ ἐπὶ τῆς νέας ἀθηναϊκῆς πραγματικότητος. Γράφει εἰς αὐτό :

«Κάποιος γηραλέος κύριος, παρακολουθῶν εἰς τὴν πλατεῖαν Ὁμονοίας, μαζὶ μὲ ἄλλους φιλοθεάμονας, τὸ θέαμα τῆς ἡμέρας — δηλαδὴ τὸν νέον πόλισμαν χειρονομοῦντα εἰς τὸ κενὸν καὶ κανονίζοντα, ὡς διὰ μαγείας, τὴν τροχαίαν κίνησιν ἤ, ἂν προτιμᾶτε, τὴν τροχαίαν συμφορὰν — ἀνεστέναξεν ἐκ βαθέων.

»— Γιατί ἀναστενάζετε, σεβαστὲ κύριε ; τὸν ἐρώτησε μὲ αὐστηρὸν κάπως τόνον ὁ παραστάτης του, ὑποθέσας ὅτι ὁ πολιὸς ἄγνωστος δὲν ἐπεδοκίμαζε τὴν νέαν τάξιν τῶν ἀστυνομικῶν πραγμάτων.

»Ὁ γηραλέος τοῦ ἀπήντησε γλυκύτατα μὲ τὸν γνωστὸν γαλλικὸν γρίφον :

»—Ἕνας στεναγμὸς ἔρχεται πάντοτε ἀπὸ μίαν ἀνάμνησιν, παιδί μου. Ἐνθυμοῦμαι.....

»— Τί ἐνθυμεῖσθε ; Τὸν χωροφύλακα ; ξαναερώτησεν ὁ νεαρός.

» —Ὄχι τὸν χωροφύλακα, παιδί μου. Ἡ μνήμη μου πετᾶ πολὺ μακρύτερα. Ἐνθυμοῦμαι τὸν πρὸ πεντηκονταετίας ἀγαπητόν μου φίλον καὶ ἀστυνόμον τῆς πάλαι ποτὲ Πολιτικῆς Ἀστυνομίας. Αὐτοὶ ἦσαν ἀστυνόμοι μιὰ φορά! Πῶς νὰ τοὺς ξεχάσῃ κανείς ;

»Ἔβγαλεν εὐλαβῶς ἀπὸ τὸ πορτοφόλι του — ἕνα πορτοφόλι ὁμοιάζον μὲ ἱερὸν λείψανον — μίαν κιτρινισμένην κάρταν καὶ τὴν παρουσίασε πρὸς τὸν νεαρόν, μὲ τρέμοντα δάκτυλα. Ὁ νεαρὸς ἐδιάβασεν ἐπὶ τῆς μιᾶς ὄψεως : «Η.Σ. ΥΠΑΣΤΥΝΟΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ», καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης ὄψεως τὰς γριφώδεις αὐτὰς γραμμάς :

«Οἱ ἐπιφέροντες ἔχουν τὸ ἐλεύθερον».

» — Ποῖον «ἐλεύθερον» ; ἐρώτησεν ὁ νεαρὸς μὴ ἐννοῶν τίποτε ἀπὸ τὸν γρίφον.

»—Ἐδῶ σᾶς θέλω φίλε μου, ἀναστέναξε πάλιν ὁ γηραλέος. Δὲν καταλαβαίνετε βέβαια. Ποῦ νὰ καταλάβετε! Λοιπόν, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, εἴμεθα κι' ἐμεῖς νέοι στὸν Πειραιᾶ. Νέοι ζωηροί, γεμάτοι φωτιά, ὄχι ὅπως οἱ σημερινοί. Θέλω νὰ πῶ ὅτι δὲν χάναμε τὸν καιρό μας καὶ τὶς νύχτες μας. Κάναμε καντάδες, σπάζαμε τὰ φανάρια τοῦ γκαζιοῦ, καβαλλικεύαμε τοὺς μαντρότοιχους, χτυπούσαμε τὰ κουδούνια τῶν καλῶν κοικοκυραίων, τέλος πάντων, ζούσαμε τὴ ζωή μας. Ἐννοεῖτε, ὅμως,

ὅτι οἱ ἀστυνομικοὶ κλητῆρες — ἔτσι ἐλέγοντο τότε — ἐφθονοῦσαν τὴν εὐτυχίαν μας καὶ τὴν νεότητά μας. Καὶ καταλαβαίνετε.....

» — Δὲν καταλαβαίνω ἀκόμη τίποτε!..... ἐμουρμούρισεν ὁ νεαρός.

» — Ποῦ νὰ καταλάβῃς, παιδί μου! ἀναστέναξε πάλιν ὁ γηραλέος, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν ἀναμνήσεών του. Θέλω νὰ σοῦ πῶ λοιπόν, ὅτι ἡ νεότης δὲν ὑποχωροῦσε τότε τόσον εὔκολα. Ὁ Ὑπαστυνόμος ἦτο φίλος τῆς οἰκογενείας μου. Κατέφυγα λοιπόν, ἐξ ὀνόματος τῆς παρέας, πρὸς τὸν καλὸν ἄνθρωπον. Καὶ ὁ καλὸς ἄνθρωπος μὲ ἐφωδίασε μὲ τὸ πολύτιμον αὐτὸ ἔγγραφον : **«Οἱ ἐπιφέροντες ἔχουν τὸ ἐλεύθερον»**. Ἐννοεῖτε τί σημαίνει αὐτό ; Εἴχαμε τὸ ἐλεύθερον πλέον νὰ κάνουμε ὅ,τι θέλουμε!

» — Πλήρης ἀσυδοσία, δηλαδή!

» — Βεβαιότατα! Τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα, εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ θαυματουργοῦ αὐτοῦ συγχωροχαρτίου, ὑπεκλίνοντο εὐλαβῶς ἐμπρός μας, μᾶς ἐζητοῦσαν συγγνώμη διὰ τὴν ἐνόχλησιν, ἔκαμναν μεταβολὴν καὶ μᾶς παρέδιδαν τὴν ὡραίαν νύκτα εἰς τὴν ἀπόλυτον κατοχήν μας. Κοπιάστε λοιπὸν σήμερα ἐσεῖς οἱ νέοι τῆς ἐποχῆς, νὰ ζητήσετε παρόμοιον «ἐλεύθερον» ἀπὸ τὸν κ. Χαλλίνταιϋ γιὰ νὰ ζήσετε τὴν ζωήν σας!

»Καὶ ὁ γηραλέος, ὑπὸ τὸ κράτος μιᾶς καρδιοβόρου νοσταλγίας, ἐρρίφθη πρὸ τῶν τροχῶν ἑνὸς αὐτοκινήτου διὰ νὰ τερματίσῃ τὴν ἀθλίαν του ζωήν. Ἕνα κίνημα ὅμως τοῦ πόλισμαν ἐσταμάτησε τὸν ἐπερχόμενον λυτρωτήν.

» — Τὰ βλέπετε, λοιπόν, κύριοι! ἀνέκραξεν ὁ γηραλέος. Ἡ νέα σας Ἀστυνομία δὲν ἀρκεῖ ποὺ δὲν σοῦ δίνει τὸ «ἐλεύθερο» νὰ ζήσῃς. Δὲν σοῦ δίνει οὔτε τὸ «ἐλεύθερο» νὰ πεθάνῃς!!».....

***

ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ «ΦΛΟΥΔΑ», τὸ δεύτερον περὶ Ἀστυνομίας χρονογράφημα ποὺ ἐδημοσίευσε ἀμέσως κατόπιν εἰς τὴν «Ἑστίαν» τῆς 25 Ἰανουαρίου 1925, καὶ ποὺ δίδει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι.....ἐγράφη διὰ σήμερον, ὁ Παῦλος Νιρβάνας χαριτολογεῖ καὶ ὑποδεικνύει :

«Δὲν γνωρίζω, πῶς ὁρίζουν τὴν φλοῦδαν τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά. Ἕνας τέλειος ὅμως ὁρισμός, ἀποδίδων πλήρη τὴν σύγχρονον σημασίαν τῆς λέξεως, θὰ ἦτο νομίζω, ὁ ἑξῆς : «Τὸ ἐξωτερικὸν ὑμενῶδες περίβλημα τῶν καρπῶν, χρησιμεῦον ὡς προφυλακτικὸν περίβλημα τοῦ χυμώδους αὐτῶν μέρους καὶ ταυτοχρόνως ὡς ὄργανον θανατικῆς ἐκτελέσεως τῶν Ἑλλήνων». Δὲν ὑποθέτω νὰ ὑπάρχῃ κανείς, εἰς τὰς Ἀθήνας τουλάχιστον, ἀμφισβητῶν τὸ τελευταῖον αὐτὸ μέρος τοῦ ὁρισμοῦ.

»Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀκόμη, εἶδα καθημαγμένον ἄνθρωπον, μεταφερόμενον ἐπὶ φορείου εἰς τὸν σταθμὸν Πρώτων Βοηθειῶν. Εἶχε διερρηγμένον τὸ κρανίον καὶ σοβαρώτατα τραύματα εἰς τὰς δύο του παλάμας.

» — Συνελήφθη ὁ κακοῦργος ; ἐρώτησα.

» — Ποιὸς κακοῦργος ; μοῦ εἶπαν. Δὲν ὑπάρχει κανένας κακοῦργος.

» —Ἀλλὰ ποιὸς λοιπὸν ἀπεπειράθη νὰ δολοφονήσῃ τὸν δυστυχισμένον αὐτὸν ἄνθρωπον ;

» —Ἡ φλοῦδα, κύριε, ἡ φλοῦδα!

» — Παίζετε ἐν οὐ παικτοῖς, κύριε ;

» — Δὲν παίζω καθόλου. Ἡ φλοῦδα, σᾶς ἐπαναλαμβάνω, ἡ πορτοκαλλόφλουδα!

» — Δηλαδή ;

» — Δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος ἐπέστρεφεν ἀνύποπτος στὸ σπίτι του. Δὲν εἶχεν ἐχθροὺς εἰς τὸν κόσμον καὶ καμμίαν κακὴν ὑπόνοιαν εἰς τὴν ψυχήν του. Ἐὰν ὅμως αὐτὸς δὲν εἶχεν ἐχθρούς, κάποιος ἄλλος εἶχε φάγει πορτοκάλι. Καὶ ἀφοῦ ἐδροσί-

σθη μὲ τὸν ἀμβρόσιον χυμόν του, ἐπέταξε, κατὰ τὰ εἰωθότα, τὴν φλοῦδα τοῦ πορτοκαλιοῦ στὸ πεζοδρόμιον. Ὁ ἀνύποπτος ἄνθρωπος ἐπάτησε τὴν φλοῦδα. Ἡ φλοῦδα ὠλίσθησεν ὑπὸ τοὺς πόδας του. Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος δὲν ἦτο δυνατὸς εἰς τὸ πατινάρισμα, οὔτε εἶχεν ἐξέλθει ἀπὸ τὸ σπίτι του μὲ τὴν προϋπόθεσιν νὰ πατινάρῃ, εὑρεθεὶς ἐντελῶς ἀπροετοίμαστος, ἐρρίφθη ὁλοταχῶς ἐπάνω εἰς τὴν βιτρίναν κάποιου καταστήματος. Τὸ μέγα κρύσταλλον ἐθραύσθη πανηγυρικῶς ἐπὶ τῆς ὑπάρξεώς του. Καί, ὅπως ἦτο ἐπόμενον, ἡ κεφαλή του καὶ τὰ χέρια του ἐπλήρωσαν τὰ σπασμένα τοῦ ἀκουσίου πατιναρίσματος. Τώρα, ἀντὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ σπίτι του καὶ τὴν ἀχνίζουσαν σοῦπαν του, μεταφέρεται εἰς τὸν σταθμὸν τῶν Πρώτων Βοηθειῶν. Ἄρα, κύριε, ἡ φλοῦδα.....

»Ἡ φλοῦδα, πράγματι..... Ὁ Πανάγαθος Θεός, ὅταν ἐθέσπιζε τὴν φλοῦδαν διὰ τοὺς καρποὺς τῆς γῆς, δὲν ἐφαντάσθη, ἐν τῇ πανσοφίᾳ του, ὅτι τὸ ἀθῶον αὐτὸ ὑποκάμισον τῶν καρπῶν θὰ καταντήσῃ ποτὲ αἰτία τοῦ θανάτου τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοὺς ὁποίους ἔγιναν οἱ καρποί. Ἂν τὸ ἐφαντάζετο, τὰ πεπόνια, τὰ καρπούζια, τὰ πορτοκάλια καὶ τὰ μανδαρίνια δὲν θὰ εἶχαν φλοῦδαν. Ἐπειδὴ ὅμως εἶναι πολὺ ἀργὰ πλέον διὰ νὰ μεταβάλωμεν τὴν τάξιν τῆς Δημιουργίας, ἂς ἀλλάξωμεν, τουλάχιστον, μερικὰς πατροπαραδότους συνηθείας μας. Καὶ ἂς ἀπαλλάξωμεν τὸ πεζοδρόμιον ἀπὸ τὴν μοιραίαν ἀνθρωποκτόνον παγίδα. Ἡ Ἀστυνομία τῶν Πόλεων, ἐὰν ἀρχίσῃ τὸ ἔργον της ἀπὸ τὴν φλοῦδαν, θὰ ἀρχίσῃ κανονικῶς».....

ΧΑΡΑΛ. ΣΤΑΜΑΤΗΣ

Οἱ ἀστυνομικοὶ ποὺ μελετοῦν συνεχῶς προσφέρουν μεγάλη ὑπηρεσία στὴν κοινωνία καὶ στὸν ἑαυτό τους.

Τὰ «ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» σᾶς δίνουν ἐκλεκτὴ πνευματικὴ τροφή.

ΠΟΙΗΜΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ ΣΤΗΝ ΝΕΟΓΕΝΝΗΤΟ ΔΙΑΔΟΧΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΡΟΝΟΥ ΑΛΕΞΙΑΝ

Τῆς ἐθνικῆς ποιητρίας Κυρίας **ΖΑΝΑΝΤΡΙΣ**

—ΕΛΑ σὰν αὔρα τοῦ Μαγιοῦ
καὶ σὰν δροσιὰ τ' Ἀπρίλη,
καὶ φέρε δῶρο 'ςτὸ παιδὶ
«τετράφυλλο» τριφύλλι...
—Ἔλα μὲ τὸ χαμόγελο
μὲ τ' ἀλαφρό σου βῆμα,
καὶ κάμε «κούνια 'ςτὸ μωρὸ
τ' ἀφροδοσᾶτο κῦμα!
— Κι' εὐχήσου, 'ςτὴν κορούλα μου
νᾶν' καλοτυχισμένη!
Νᾶχη ζωὴ χαρούμενη
καὶ καλοκαρδισμένη!
— Κι' ἂν τύχη ὄνειρο κακὸ
καὶ τὴ χαρά της κόψη,
Σύ, δεῖξ' της «παιχνιδιάρικα»
τῆς ἀδικιᾶς τὴν ὄψι...
—Ὕπνε μου, καλοῆσκιωτε,
ἀγάπα τὸ παιδί μου,
κι' ὅσο ἐσὺ θὰ τὸ κρατᾶς,
Θᾶν' ἥσυχ' ἡ ψυχή μου!
— Νὰ τραγουδάει μάθε το,
τὴ γλῶσσα τῶν Ἀγγέλων,
νὰ βλέπη πάντα ρόδινο
σὰν χαραυγή, τὸ μέλλον.
— Τὴν ἀδικία ν' ἀγνοῇ
καὶ τὸ καλὸ νὰ κάνη
καὶ νὰ χαρίζη τὴ χαρά,
ὅσο μπορεῖ καὶ φτάνει...
—Ἔλα, Ὕπνε, γλυκόμορφε,
καὶ πάρε τὴν ψυχή μου,
μὲ δυὸ ψυχὲς νὰ τραγουδᾶς
κοντά σου, τὸ παιδί μου!
— Κάθε γυναίκα καὶ παιδί,
ὅλες εἶναι «Μαννάδες»
ἀλλὰ πατρίδα εἶναι μιά,
δὲν εἶν' πολλὲς «Ἑλλάδες»!
—Ἂν εἶμαι ΜΑΝΝΑ κι' ἐγὼ μιά,
θὰ πλέκω μὲ μετάξια,
κάθε βραδὺ — κάθε αὐγή,
τὴ μητρική μου τὴν εὐχή:
«—Ὦ, πρωτοθυγατέρα μου,
τοῦ Θρόνου νᾶσαι ἀντάξια...»
—Σύμβολον νᾶσαι πάντοτε
Ἀγάπης καὶ Θυσίας,
καὶ νὰ φυλᾶς τοὺς ἱεροὺς

Ο ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΑΓΑΠΗ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. **ΘΕΜ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ**

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο καὶ τέλος)

ΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

Ἕνας ἄλλος λόγος γιὰ τὸν ὁποῖον ὀφείλουμε νὰ προτιμοῦμε τὴν ἀλήθεια, νὰ τὴν σεβώμαστε, νὰ τὴν ἀγαποῦμε καὶ νὰ τὴν ὑπηρετοῦμε παντοῦ καὶ πάντοτε, εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι αὐτὴ ἀποτελεῖ τροφὴ τῆς ψυχῆς. Συνεπῶς ἡ ἐξυπηρέτησις τῆς ἀληθείας εἶναι ὑψίστη ὑπόθεσις καὶ μέγα συμφέρον τοῦ ἀνθρώπου. Γιατὶ ὅπως τὸ σῶμα μας τρέφεται μὲ πραγματικὲς τροφές, κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο καὶ τὸ πνεῦμα μας ὀφείλει νὰ τροφοδοτῆται μὲ πραγματικὰ πνευματικὰ προϊόντα ἢ καλλίτερα μὲ ἀληθινὰ διδάγματα.

Τὸ πρᾶγμα αὐτὸ εἶναι πολὺ φυσικό. Γιατὶ ἂν θελήσουμε νὰ δώσουμε στὸ σῶμα μας ψεύτικο γάλα, κρέας, ψωμί, κλπ. ἀντὶ τῶν ἀληθινῶν, τότε μπορεῖ μὲν νὰ ξεγελάσουμε προσωρινὰ τὸ στομάχι καὶ νὰ τὸ κάνουμε νὰ παύση τὶς ἐνοχλήσεις του... Σύντομα ὅμως αὐτὸ θ' ἀντιληφθῆ τὴν ἀπάτη ποὺ θὰ τοῦ γίνη ἔτσι καὶ θ' ἀρχίση ἐντονώτερες τὶς διαμαρτυρίες του...

Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἐκεῖνο ποὺ γίνεται μὲ τὸ στομάχι, συμβαίνει ἀκριβῶς καὶ μὲ τὸ πνεῦμα. Ἡ τροφὴ του μὲ τὸ ψέμμα δηλαδή, μπορεῖ νὰ ἔχη κάποιο ἀποτέλεσμα φαινομενικά... Ἀλλὰ τοῦτο θὰ εἶναι ἐντελῶς προσωρινὸ καὶ ἀνάξιο προσοχῆς... Γιατὶ ὅπως ἕνα κοτόπουλο λ.χ. χάρτινο μπορεῖ νὰ φαίνεται ὡραῖον, ἀλλὰ δὲν ἱκανοποιεῖ τὶς ἀπαιτήσεις τοῦ στομαχιοῦ· καὶ ὅπως μιὰ ἀδειανὴ φιάλη τῆς μπύρας ἢ τοῦ κρασιοῦ, δὲν γεμίζει κανενὸς τὸ ποτήρι, κατὰ παρόμοιο τρόπο καὶ ψευδεῖς παραστάσεις, ἐντυπώσεις, ἰδέες, εἰκόνες, κλπ. δὲν μποροῦν νὰ προσφέρουν χρήσιμην ὑπηρεσία σὲ κανένα... Γι' αὐτὸ πρέπει ν' ἀποφεύγωνται.

Κατὰ ταῦτα, ὁ ἐσωτερικὸς βίος τοῦ ἀνθρώπου συνδέεται μὲ τὸν ἐξωτερικόν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ μὲ τὴν ἀνακάλυψι καὶ τὴν ἐξυπηρέτησι τῆς ἀληθείας. Αὐτὴ δὲ εἶναι πραγματικὴ καὶ ὁλοκληρωτικὴ παράστασις τῶν σκέψεων, τῶν πράξεων καὶ τῶν γεγονότων καὶ ἀποτελεῖ τὴν ἀληθινὴ τροφὴ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς.

«Ἡ φύσις αὕτη ἐστὶν τῆς διανοίας, γράφει ὁ μεγάλος μας Κοραῆς, ἵνα

θεσμοὺς τῆς Πολιτείας.
—Ἕνας λαὸς ὁπού μοχθεῖ
γιὰ τὴν Ἐλευθερία
πρέπει του, ν' ἀνορθώνεται
μὲ τὴν εὐημερία!
— Τὴν πίκρα καὶ τὸν πόνο του
μαζί μας συμμερίσου...
Γι' αὐτόνε προορίζεται
ὁλόκληρ' ἡ ζωή Σου!...
— Σαββατογεννημένη μου,
ἡ Μοίρα Σου δουλεύει,
καὶ γιὰ τοῦ κόσμου τὸ καλὸ
πάντα νὰ Σὲ ἀνδρειεύει...
Ὤ... ὤ... ὤωωω...
...νὰ κάνη «νάνι» τὸ μωρόοοο...

τοῖς ἀληθέσι ἐπινεύει, τοῖς δὲ ψευδέσι δυσαρεστεῖν...». Ἡ ἀλήθεια, κατὰ ταῦτα προσφέρει μεγάλες ὑπηρεσίες στὴν ἀνθρωπότητα. Καὶ εἶναι συνεπῶς ἡ μόνη δύναμις ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ, ὅπως μᾶς ἐδίδαξεν ὁ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου : «Καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσῃ ὑμᾶς...» (Ἰωάν. η', 32).

Ὁ σεβασμός, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἐξυπηρέτησις τῆς ἀληθείας ἀποτελεῖ μέγιστο καθῆκον καὶ ἀναγκαιότατον ἔργο στὴ ζωή, γιὰ κάθε ἄνθρωπο. Γιατὶ ὅπως λέγει καὶ ἡ Ἑλληνικὴ φιλοσοφία τῆς ἀρχαιότητος, μὲ τὸ στόμα τοῦ Χαρώνδα, ἑνὸς τῶν ἐπιφανῶν νομοθετῶν τοῦ ἀρχαίου κόσμου : «Χρὴ συνηθίζειν ἐκ παίδων, κολλάζοντας τοὺς φιλοψευδεῖς, φιλοῦντας δὲ τοὺς φιλαλήθεις, ἵνα ἐμφυσιῶται ἑκάστῳ τὸ κάλλιστον καὶ σπερματοδέστατον τῆς ἀρετῆς».Ἑπομένως ἡ ἀλήθεια δὲν ἀποτελεῖ μόνο τροφὴ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς, οὔτε ἐξυπηρετεῖ ἁπλῶς τὸ συμφέρον τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως καὶ ἀνωτέρω εἴπαμεν, ἀλλ' εἶναι καὶ τὸ φυτώριο τῆς ἀρετῆς...

Ὑπάρχει ἐν τούτοις καὶ ἕνα ἄλλο σοβαρὸ ζήτημα, γιὰ τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ εἴμαστε φίλοι τῆς ἀληθείας. Τὸ ὅτι δηλαδὴ καὶ ὅταν κατορθώνῃ κανεὶς νὰ τὴν καλύπτῃ καὶ νὰ τὴν ἐκτοπίζῃ ἐνίοτε, αὐτὸ γίνεται μόνο προσωρινά. Γιατὶ στὸ τέλος ἡ ἀλήθεια ἀποκαλύπτεται ὅ,τι καὶ ἂν γίνῃ, καὶ διαλάμπει σ' ὅλη της τὴ μεγαλοπρέπεια καὶ τὴν ὡραιότητα, ὅσο κι' ἂν ἀπεκρύβη...

Τὸ ὅλως ἐξαιρετικὸ καὶ βαρυσήμαντον αὐτὸ γεγονὸς διαπιστοῦται πολὺ συχνὰ γύρω μας στὴ σύγχρονη ζωή. Ἀλλὰ καὶ σημαίνοντες καὶ σοφοὶ ἄνδρες τοῦ ἀρχαίου κόσμου τὸ παρετήρησαν καὶ τὸ ἐβεβαίωσαν ἐπίσης. Γιὰ νὰ εἴμαστε ὅμως σύντομοι καὶ νὰ μὴ μακρηγοροῦμεν, ἀρκούμαστε στοὺς λόγους τοῦ ἱστορικοῦ Πολυβίου τοῦ Μεγαλοπολίτου, ὁ ὁμοῖος ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ θέματος λέγει : «Καὶ μοὶ δοκεῖ μέγιστον Θεὸν ἡ φύσις ἀποδεῖξαι τὴν ἀλήθειαν καὶ μεγίστην αὐτῇ προσθεῖναι δύναμιν... Πάντων γοῦν αὐτὴν καταγωνιζομένων, ἐνίοτε δὲ καὶ πασῶν τῶν πιθανοτήτων μετὰ τοῦ ψευδοῦς ταττομένων, οὐκ' οἶδ' ὅπως αὕτη εἰς τὰς ψυχὰς εἰσδύεται τῶν ἀνθρώπων... Καὶ ποτὲ μὲν παραχρῆμα δείκνυσι τὴν αὑτῆς δύναμιν· ποτὲ δὲ πολὺν χρόνον ἐπισκοτισθεῖσα, τέλος αὕτη δι' ἑαυτῆς ἐπικρατεῖ καὶ καταγωνίζεται τὸ ψεῦδος. Ὅθεν ὀρθὸν εἶναι τὸ λεγόμενον, ὅτι οὐδὲν « κρυφόν, ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται...»

Δὲν θέλουμε νὰ προδιαθέσουμε εὐμενῶς τοὺς ἀναγνῶστες μας ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, βεβαιώνοντες αὐτοὺς ὅτι εἶναι πρᾶγμα εὔκολον ἡ ἀνεύρεσις καὶ ἡ ὑπεράσπισίς της... Ἀντίθετα εἴμαστε βέβαιοι γιὰ τὸ δύσκολο τοῦ πράγματος καὶ ξεύρουμε ὅτι πολλὲς φορὲς πρέπει νὰ κοπιάζῃ κανεὶς γι' αὐτὴν καὶ νὰ βαδίζῃ δρόμο δύσβατο...

Παρ' ὅλ' αὐτὰ ἐν τούτοις δὲν διστάζουμε καθόλου νὰ τοὺς ὑποδείξουμε τὸν δρόμον αὐτόν. Γιατὶ πιστεύουμε, ὅτι ἀργὰ ἢ γρήγορα οἱ κόποι τους θ' ἀνταμειφθοῦν... Λίγα παραδείγματα ποὺ παραθέτουμε ἀμέσως κατωτέρω, τὸ ἀποδεικνύουν.

Ἂς παρατηρήσουμε τοὺς ἱστορικούς, οἱ ὁποῖοι ἐρευνῶντες γιὰ τὴν ἀνακάλυψι τῶν ἱστορικῶν ἀληθειῶν, ξοδεύουν πολλὰ χρόνια τῆς ζωῆς τους μελετῶντες τὰ σκονισμένα ἀρχεῖα, ἀναδιφῶντες παλαιὰ χειρόγραφα καὶ κρίνοντες τὰ ἱστορικὰ δεδομένα.

Σποπός τους προφανῶς στὴν περίπτωσιν αὐτὴ εἶναι, εἴτε νὰ φέρουν στὸ φῶς τὴν ἀθωότητα ὡρισμένων προσώπων, καταδικασθέντων ἀπὸ τὴν κοινὴ γνώμη τῆς ἐποχῆς τους, ἀποθανόντων δὲ ἐν τῷ μεταξὺ καὶ λησμονηθέντων· εἴτε ν' ἀνακαλύψουν τὴν ἀκρίβεια ἐπὶ ὡρισμένων ἄλλων ἱστορικῶν γεγονότων.... Ὅλος ὁ κόσμος τοὺς κοροϊδεύει καὶ τοὺς θεωρεῖ χαζοὺς καὶ ματαιοπονοῦντας... Ἐν τούτοις ἐκεῖνοι ἐπιμένουν καὶ στὸ τέλος ἐπιτυγχάνουν ν' ἀποκαλύπτουν αὐθεντικὴν τὴν ἀλήθειαν...

Ἀλλ' ἂς ἔλθουμε καὶ σὲ ἄλλο παράδειγμα. Ἂς πάρουμε τοὺς ἐρευνητὲς πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν ἐπιστημονικῶν ἀληθειῶν... Ἕνεκα τῆς ἀμαθείας, τῶν προλήψεων, τῶν πλανῶν, τῶν συμφερόντων, τῶν φόβων, κ.ἄ. δὲν τυγχάνουν οὗτοι καμμιᾶς προσοχῆς κατὰ κανόνα, ὅταν ἀντιλαμβάνωνται καὶ διακηρύσσουν κάτι τὸ σημαντικό... Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ συχνὰ καταδικάζονται στὴ θλίψι, τὴν ἀφάνεια, τὶς στερήσεις

πολλὲς φορές, καὶ κάποτε τὴ γελοιοποίησι καὶ τὴν καταδίωξιν, ἂν ὄχι τὴν τιμωρίαν τους..!

Καὶ ὅμως αὐτοὶ ἐπιμένουν νὰ ἐργάζωνται ἀνένδοτοι, καὶ στὸ τέλος κατορθώνουν νὰ ἐπιβάλλωνται μὲ τὰ ἔργα καὶ τὶς ἀνακαλύψεις τους ζῶντες, ἐνῶ μερικὲς φορὲς αὐτὸ γίνεται μετὰ τὸ θάνατό τους... Τὸ παράδειγμα τοῦ μεγάλου Παστέρ, μὲ τὶς εὐεργετικὲς γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἀνακαλύψεις του καὶ τοῦ Χάρβεϋ, ποὺ ἀνεκάλυψε τὴν κυκλοφορία τοῦ αἵματος· τοῦ Versin, ποὺ ἐφεῦρε τὸ φάρμακο κατὰ τῆς πανώλους καὶ τοῦ Γαλιλαίου, ποὺ διεκήρυξε τὴν κίνησι τῆς γῆς· τοῦ Κοπερνίκου, ποὺ ἀνέτρεψε τὶς ἀρχαῖες δοξασίες περὶ τοῦ οὐρανίου κόσμου· καὶ τόσων ἄλλων μεγάλων ἐρευνητῶν τῆς ἀληθείας καὶ εὐεργετῶν τῆς ἀνθρωπότητος, τὸ ἀποδεικνύει κατὰ τρόπον παρ' οὐδενὸς ἀμφισβητούμενον.

Σκεφθῆτε γιὰ μιὰ στιγμή, πόσους κόπους κάνουν, πόσο χρόνο χάνουν, σὲ πόσες ὑλικὲς καὶ ἄλλες δαπάνες ὑποβάλλονται, πόσες ἀγωνίες καὶ ἀπογοητεύσεις δοκιμάζουν, πόσες ταλαιπωρίες καὶ θλίψεις ὑποφέρουν οἱ ἐρευνητὲς τῆς ἀληθείας, γιὰ νὰ θέτουν τέρμα στὰ μεγάλα δεινὰ τῆς ἀνθρωπότητος... Φαντασθῆτε πόσοι ἐρευνοῦν καὶ καταδαπανῶνται αὐτὴ τὴ στιγμή, ν' ἀνακαλύψουν φάρμακα, καὶ νὰ καταπολεμηθοῦν, τρομερὲς μάστιγες τῆς ἀνθρωπότητος, ὅπως ὁ καρκίνος, ἡ φυματίωσις, ὁ διαβήτης, κ. ἄ.

Προσέχετε στὸ πόσοι ἐργάζονται γιὰ νέες ἐφευρέσεις καὶ ἀνακαλύψεις... Παρατηρεῖτε πόσοι δαπανοῦν τὴ ζωή τους ὁλόκληρη, γιὰ νὰ γράφουν ὠφέλιμα βιβλία, νὰ δίδουν συμβουλὲς καὶ ὁδηγίες στοὺς ὁμοίους τους, νὰ καταπολεμοῦν τὴν ἀμάθεια καὶ νὰ φωτίζουν... Σημειώνετε ἀκόμα, ὅτι ἡ ἀλήθεια ἀποτελεῖ πραγματικὴ τροφὴ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς... Καὶ ἐνισχύετέ την, ὅσο καὶ ὅπως μπορεῖτε, μὲ κάθε διδομένην εὐκαιρίαν...

Ἀγαπᾶτε, τιμᾶτε καὶ σέβεσθε τὴν ἀλήθεια, λοιπόν, φίλοι ἀναγνῶστες, καθὼς καὶ τοὺς ἐρευνητὲς καὶ διδασκάλους αὐτῆς, χωρὶς νὰ περιμένετε ἀναγνώρισιν καὶ ὑλικὸν κέρδος... Τοῦτο βέβαια δὲν σημαίνει, ὅτι καὶ ἡ ἀναγνώρισις καὶ τὸ ὑλικὸν κέρδος δὲν θὰ ἔλθουν ὅταν εἶναι καιρός. Ἀλλ' αὐτὰ δὲν μποροῦν καὶ δὲν πρέπει ν' ἀποτελοῦν σκοπὸ στὴ ζωή σας... Σεῖς ὀφείλετε ν' ἀποβλέπετε στὸ ἠθικὸν ὄφελος, ποὺ σᾶς ἐξασφαλίζει τὸ γεγονὸς ὅτι ὑπηρετεῖτε τὴν ἀλήθεια... Τίποτε ἄλλο. Αὐτὸ μόνον ἀρκεῖ.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΨΕΥΤΙΑΣ

Ἀπομένει νὰ εἰποῦμε λίγες λέξεις γιὰ τὶς συνέπειες ποὺ ἔχει ἡ ψευτιὰ ἢ τὸ ψέμμα γενικά, γιὰ νὰ τελειώνουμε καὶ τὴ μελέτη μας αὐτή. Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ σημειωθῇ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ἐπὶ τοῦ θέματος, εἶναι ὅτι κάθε ψεύτης μοιάζει μ' ἕναν ἐργάτη καὶ τὸ πνεῦμα του μ' ἕνα ἐργοστάσιο, στὸ ὁποῖο παράγονται ψεύτικα ἢ νοθευμένα προϊόντα... Ὅπως εἶναι δὲ φανερό, τὰ ψεύτικα ἢ νοθευμένα αὐτὰ προϊόντα εἶναι ἐπιζήμια σὲ κάθε ἀγοραστήν. Εἴτε γιατὶ παραβλάπτουν τὴν ὑγείαν του, (ἂν καταναλώνωνται)· εἴτε γιατὶ χαλοῦν εὔκολα καὶ ἐπιβαρύνουν τὰ οἰκονομικά του, ἀφοῦ τὸν ἀναγκάζουν νὰ δαπανᾷ πρόωρα χρήματα γιὰ ἀντικατάστασί τους, εἴτε γιὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους ἄλλους λόγους.

Γιὰ νὰ μὴ γίνεται αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξασκῆται αὐστηρὰ ἐπίβλεψις, ὥστε νὰ μὴ λειτουργοῦν παρόμοιες βιομηχανίες καὶ ἔτσι νὰ μὴ βρίσκωνται στὴν ἀγορὰ νοθευμένα τρόφιμα, ποτά, φάρμακα κλπ. ἢ νὰ μὴν ὑπάρχουν ψεύτικα μηχανήματα, κ.ο.κ. Κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸ προστατεύονται οἱ ἀνύποπτοι καταναλωτές. Ἀλλ' ὅ,τι πρέπει νὰ κάνουμε γιὰ τοὺς βιομηχάνους τῶν τροφίμων, τῶν φαρμάκων, τῶν ποτῶν, κλπ. τὸ ἴδιο πρέπει νὰ γίνεται καὶ μὲ τοὺς ψεῦτες καὶ τοὺς ἀπατεῶνες. Γιατὶ ὅπως νοθεύωνται τὰ τρόφιμα κλπ., κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο γίνονται νοθεῖες καὶ στὰ νοήματα, τὶς ἰδέες καὶ τὰ γεγονότα, ποὺ ἀποτελοῦν τὴν τροφὴ τοῦ πνεύματος...

Ὑποσχέσεις, ὑποσχέσεις πολλὲς καὶ ἄλλες ὑποσχέσεις χωρὶς τὴν παραμικρὰ φροντίδα γιὰ τὴν ἐκπλήρωσί τους, εἶναι ἡ κυριώτερη μέθοδος τῶν ψευτῶν... Ὅσο δὲ περισσότερο ψεύδονται, τόσο περισσότερο γίνονται πιστευτοί... Ὅταν ἐπομένως βλέπῃ κανεὶς τοὺς ἀνθρώπους νὰ πιστεύουν μὲ μεγάλην εὐκολία τὰ χονδροειδέστερα πράγματα, δὲν μπορεῖ, παρὰ νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ πικρόχολα μέν, ἀλλὰ δίκαια λόγια τοῦ Βολταίρου : «Ἐκεῖνο, λέγει οὗτος, ποὺ μὲ καταθλίβει περισσότερο, δὲν εἶναι τὸ ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη εὐφυία ἔχει ὅρια, ἀλλὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη μωρία δὲν ἔχει τοιαῦτα καὶ ἔτσι συνεχῶς ὑπάρχουν θύματα...

Τὸ σπουδαῖον ὅμως δὲν εἶναι αὐτό, ἀλλὰ τὸ ὅτι παρὰ τὴ διάψευσι τῶν ἐλπίδων τους καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι συχνὰ τὰ ψέμματα πληρώνονται ἀκριβά, πολλοὶ ἄνθρωποι δὲν θέλουν ν' ἀπομακρυνθοῦν ἀπ' αὐτά, καίτοι ξεύρουν τὴν ἀλήθεια... Καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι τὸ ἐκπληκτικό...! Γιατὶ τὸ νὰ χρησιμοποιῇ τὸ ψέμμα ἕνας ποὺ κερδίζει ἢ ὠφελεῖται ἀπ' αὐτό, ἀποτελεῖ μὲν ἀξιόμεμπτη καὶ ἀξιοκατάκριτη πρᾶξι, ἀλλ' ἐπὶ τέλους εἶναι νοητόν... Ἀλλὰ πῶς νὰ ἐξηγηθῇ τὸ γεγονός, ὅτι οἱ φανατικώτεροι ὑπερασπιστὲς τῶν ψευτῶν καὶ τῶν ἀπατεώνων εἶναι τὰ θύματά τους..; Γιατὶ ἐπιμένουν νὰ τοὺς δικαιολογοῦν καὶ γιατὶ δὲν θέλουν ν' ἀπομακρύνωνται ἀπ' αὐτούς ;

Τὸ ἀνεξήγητον αὐτὸ ψυχολογικὸ γεγονὸς τὸ ξεύρουν καὶ γι' αὐτὸ τὸ ἐκμεταλλεύονται εὔκολα οἱ ψεῦτες καὶ οἱ ἀπατεῶνες. Γιατὶ οὗτοι ἔχοντες ὡς ἔμβλημα τὸ : «ψεύδεσθε, ψεύδεσθε, λέτε, γράφετε καὶ διαδίδετε συνεχῶς στὸν κόσμο ψέμματα, καὶ βεβαιωθῆτε ὅτι στὸ τέλος κάτι θ' ἀπομείνῃ... Δημιουργεῖτε ψεύτικον καπνό, γιὰ νὰ πιστεύουν οἱ ἄνθρωποι ὅτι ὑπάρχει ἀληθινὴ φωτιά...» κ. ἄ. ἐργάζονται μὲ τέχνη... Ἔτσι κατορθώνουν νὰ ρίχνουν στάκτη στὰ μάτια τῶν ἄλλων, νὰ θολώνουν τὰ νερὰ καὶ νὰ ξεφεύγουν...

Ἂν ἐξετάσουμε ἀπὸ τὴν ἄποψιν αὐτὴ τὸν ἀνθρώπινο βίο, βλέπουμε ὅτι εἶναι ἕνα ἀπέραντο ἐργαστήριο, τὸ ὁποῖον παράγει ψέμματα..!! Πραγματικὰ τὸ ψέμμα κυριαρχεῖ παντοῦ γύρω μας : Στὴν οἰκογένεια, στὸ σχολεῖο, στὸ ἐπάγγελμα, στὴν κοινωνικὴ ζωή, στὴν πολιτική, στὸν δημόσιο βίο, κλπ. Οὕτω ἄλλοι διαφημίζουν ψεύτικα φάρμακα, μὲ ἀποτέλεσμα ὄχι μόνο νὰ μὴ θεραπεύουν τοὺς ἀσθενεῖς, ποὺ σπεύδουν νὰ τ' ἀγοράζουν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπιδεινώνουν τὴν κατάστασί τους, ἐνῷ συγχρόνως τοὺς ἀπομυζοῦν οἰκονομικά...Ἄλλοι κατασπιλώνουν ὑπολήψεις ἱστορικῶν φυσιογνωμιῶν, ποὺ δὲν ζοῦν πιὰ γιὰ νὰ ἀμυνθοῦν... Ἄλλοι ἀπατοῦν τὶς γυναῖκες τους ἢ γυναῖκες τοὺς ἄνδρες τους, παραβαίνοντες τὴν συζυγικὴ πίστι... Ἄλλοι προμηθεύουν νοθευμένα τρόφιμα καὶ ποτά... Ἄλλοι δίδουν ὑποσχέσεις ψεύτικες... κλπ. κλπ.

Τὸ φρικτὸν τώρα ἀποτέλεσμα ὅλων αὐτῶν καὶ πολλῶν ἄλλων ψεύτικων ἐνεργειῶν, εἶναι ἡ διάπραξις διαφόρων ἐγκλημάτων... Ἡ παράβασις τοῦ καθήκοντος, ἡ ἀνάπτυξις ἀντιπαθειῶν, ἡ γέννησις ἀμφιβολιῶν, ἡ παράβασις τῶν νόμων, ἡ ρύπανσις προσώπων καὶ πραγμάτων, ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς ἀδυναμίας, ἡ προστυχιά, κ.ἄ.

Ἀλλ' ὅταν ἔχῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν τὶς τραγικὲς αὐτὲς συνέπειες τῆς ψευτιᾶς, νομίζουμε ὅτι δὲν χρειάζεται νὰ ξεύρῃ ἄλλο τίποτε, γιὰ νὰ γίνεται φιλαλήθης, δίκαιος, τίμιος, ἠθικός, κλπ. Γιατὶ μποροῦμε νὰ φαντασθοῦμε εὔκολα γιὰ ποιὸ λόγο πρέπει νὰ καταπολεμοῦμε τὸ ψέμμα καὶ νὰ ὑποστηρίζουμε τὴν ἀλήθεια...

Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα πολλοὶ ἐμεθοῦσαν τοὺς δούλους τους, γιὰ νὰ τοὺς δείχνουν τρικλίζοντας κατόπιν στοὺς νέους καὶ ἔτσι νὰ τοὺς ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὴ μέθη... Τὸ πρᾶγμα ἦταν βέβαια θλιβερό, γιατὶ ἐχρησιμοποιοῦντο ἄνθρωποι ὅμοιοι μὲ τοὺς ἄλλους γιὰ τὴν παράστασι φαύλου πάθους, ἔστω καὶ ἂν αὐτοὶ ἦσαν δοῦλοι... Γιατὶ εἶναι κατ' ἀρχὴν ἀντίθετο πρὸς τὸ ἠθικὸ συναίσθημα τοῦ ἀνθρώπου, ν' ἀναγκάζῃ κανεὶς κάποιον νὰ μεθάῃ, γιὰ νὰ μπορῇ ὕστερα νὰ τὸν δείχνῃ στοὺς ἄλλους καὶ νὰ λέγῃ : «...Κυττάξετε τὰ χάλια του... Ἴδετε πόσον εἶναι ἄσχημος...!»

Ἐν τούτοις μποροῦμε νὰ εἰποῦμε, ὅτι ἡ πρᾶξις εἶχε κάποια δικαιολογία. Γιατὶ ἐπὶ τέλους εἶναι βέβαιον, ὅτι πολλοὶ ἄρθρωποι μόνον ὅταν βλέπουν τὴν ἀσχήμια ὡς

θέαμα, κατορθώνουν νὰ τὴν ἀποστρέφωνται καὶ νὰ τὴν ἀποφεύγουν... Ἀλλὰ τί δικαιολογίαν ἔχει τὸ ψέμμα; Σὲ ποιὰ βάσι νὰ τοποθετήσουμε τὸν ψεύτη; Δὲν ὑπάρχει τίποτε ἱκανὸ νὰ τὸν δικαιολογήσῃ... Καὶ αὐτὸ καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ψευτιά, εἶναι κάτι περισσότερον ἀπὸ τὴν ἀσχήμια... Εἶναι ἔγκλημα, γιατὶ ἔχει τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ δόλου καὶ τῆς ἀπάτης...

Πραγματικὰ ὁ δυστυχὴς μέθυσος εἶναι δοῦλος τοῦ πάθους του μόνο καὶ δὲν ἐνοχλεῖ κανέναν ἄλλον... Ἀλλὰ ὁ ψεύτης ἐξαπατᾶ καὶ ἐκμεταλλεύεται τοὺς ὁμοίους του γιὰ δικό του ὄφελος, ἀδιαφορῶν διὰ τὶς τραγικὲς πολλὲς φορὲς συνέπειες τῶν πράξεών του... Εἶναι ἐπομένως ἄνθρωπος μοχθηρός, ἀπατεὼν καὶ κακοήθης, ποὺ διαπράττει παντοῦ καὶ πάντοτε τὸ κακόν... Ἔργα του εἶναι οἱ ἠθικοὶ φόνοι, οἱ ὁποῖοι σημειώνονται στὴν κοινωνία· οἱ κλοπὲς τόσο τῆς τιμῆς, ὅσο καὶ τῶν ἀγαθῶν· τὰ ἄφθονα δάκρυα, ποὺ χύνουν τὰ πάμπολλα θύματά του κάθε μέρα ἐδῶ κι' ἐκεῖ... Οἱ οἰμωγὲς καὶ οἱ κατάρες τῶν ληστευομένων κατὰ τὸν αἰσχρότερο τρόπο· οἱ παντοειδεῖς ἐκδηλώσεις τῆς κακίας, τῆς προστυχιᾶς καὶ τῆς παλιανθρωπιᾶς του... Γι' αὐτὸν τὸ λόγο πρέπει νὰ τὸν ἀποφεύγουμε, νὰ τὸν καταδιώκουμε καὶ νὰ τὸν μισοῦμε...

Ἐξ ἄλλου ἂς σημειωθῇ, ὅτι «ὁ κλέφτης καὶ ὁ ψεύτης τὸν πρῶτο χρόνο χαίρεται», ὅπως λέγει καὶ ἡ πρακτικὴ σοφία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Γιατὶ κατόπιν ἀνακαλύπτεται καὶ συλλαμβάνεται. Καὶ τότε τὰ πληρώνει ὅλα μαζευμένα..

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγουμε τὰ ἑπόμενα παραγγέλματα, τὴν ἐφαρμογὴ τῶν ὁποίων στὸν πρακτικὸ βίο σᾶς συνιστοῦμε, ἀγαπητοὶ ἀναγνῶστες:

1ον) Ἐξετάζετε τὸ βάθος τῶν πραγμάτων καὶ μὴ παρασύρεσθε μόνον ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια. Μὴ συγκινεῖσθε ἀπὸ τὰ εἴδωλα καὶ τὶς ματαιότητες, πίσω ἀπὸ τὶς ὁποῖες τρέχει ὁ κόσμος. Προσπαθεῖτε νὰ δείχνετε τὴν ἀξία σας μὲ τὰ ἔργα σας καὶ ὄχι μὲ τὰ λόγια, οὔτε μὲ τὰ γαλόνια καὶ τὰ παράσημα... Φέρετε πάντοτε μὲ ὑπερηφάνεια τὴ φτώχεια σας καὶ ἀποφεύγετε νὰ τὴν κρύβετε ....

2ον Προτιμᾶτε πάντοτε τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὸ ψέμμα, τὴν ἐργασίαν ἀπὸ τὴν ὀκνηρία, τὴ δρᾶσι ἀπὸ τὴν ἀδράνεια... Τὴν ἀγάπη ἀπὸ τὸ μῖσος , τοὺς ἐργαζομένους ἀπὸ τοὺς περιεργαζομένους, τὴν τιμιότητα ἀπὸ τὴν ἀτιμία, τὴν ἠθικὴ καὶ τὸ δίκαιον ἀπὸ τὴν προστυχιὰ καὶ τὴν ἀδικία, καὶ προχωρεῖτε ἔτσι στὴ ζωή..

3ον) Σημειώνετε καλά, ὅτι ἡ ἀλήθεια ἀποτελεῖ τροφὴ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς. Ἀγαπᾶτε, τιμᾶτε καὶ σέβεσθε λοιπὸν τοὺς ἐργάτες της, τοὺς ἐρευνητὲς καὶ τοὺς διδασκάλους της, χωρὶς νὰ περιμένετε ἀναγνώρισι τῶν αἰσθημάτων σας αὐτῶν καὶ ὑλικὸν τι ὄφελος. Ἀποβλέπετε μόνο στὸ ἠθικὸ κέρδος καὶ ὅλα τ' ἄλλα θὰ ἔλθουν μόνα τους... Ἐστὲ βέβαιοι γι' αὐτό.

4ον) Λαμβάνετε σοβαρὰ ὑπ' ὄψιν τὶς τρομερὲς συνέπειες ποὺ ἔχει τὸ ψέμμα καὶ ἀποφασίζετε νὰ μὴ τὸ χρησιμοποιῆτε ποτὲ στὴ ζωή σας, ἔστω καὶ γιὰ μικρὰ ἀθῶα πράγματα. Γιατὶ ὅπως ἀπὸ τὰ μικρὰ γίνονται τὰ μεγάλα, ἔτσι καὶ ἀπὸ τὰ λίγα καὶ ἀσήμαντα συγκεντρώνονται τὰ πολλὰ καὶ τὰ σημαντικὰ πράγματα.

5ον) Ἀποφεύγετε καὶ παραμερίζετε τοὺς ψεῦτες καὶ τοὺς ἀπατεῶνες... Μὴ συνάπτετε σχέσεις μαζί τους, μὴ συναλλάσσεσθε, ἔστω καὶ ἂν βρίσκετε ὑλικὸ κέρδος. Μὴ τοὺς δικαιολογεῖτε, ἀλλὰ καταπολεμεῖτε τους ὅπου καὶ ἂν τοὺς συναντᾶτε καὶ ὅπως μπορεῖτε, γ.ατὶ εἶναι στυλοβάτες τῆς κακίας καὶ τοῦ ἐγκλήματος.

Θ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΝΑΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΗΣ ΜΕΣΑ ΣΕ ΣΠΕΙΡΑ ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΩΝ

Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ ὑπὸ
τοῦ Ἀστυφύλακος κ. **Α. ΒΟΓΙΑΤΖΗ**

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο καὶ τέλος)

Ὁ Γουῶτερς, ντυμένος ἀχθοφόρος αὐτὴ τὴ φορά, ἔσκυψε πάνω ἀπὸ τὶς μαῦρες βαλίτσες, τὶς σήκωσε καὶ τὶς φόρτωσε στὸ αὐτοκίνητο τοῦ Ρόζαλ, ἕνα αὐτοκίνητο μὲ ξύλινη καρότσα. Ἀστραπιαῖα ὅμως μὲ τὸ σουγιά του, ἔκαμε ἀπὸ ἕνα μικρὸ σημάδι στὸ κάτω μέρος κάθε βαλίτσας. Τώρα, ἐὰν οἱ βαλίτσες αὐτὲς ἀνακατεύονταν μὲ ἄλλες, οἱ συνάδελφοί του θὰ ἦταν σὲ θέσι νὰ ἀναγνωρίσουν ἀμέσως, ὅτι αὐτὲς ἦταν οἱ βαλίτσες ποὺ εἶχε φέρει μαζί του ἀπὸ τὴν Εὐρώπη ὁ Ρόζαλ.

Καθὼς ὁ Ρόζαλ προχωροῦσε πρὸς τὴν ἔξοδο, ὁ ὑπάλληλος ποὺ τὸν εἶχε πάρει ἀπὸ κοντά, τὸν ἄκουσε νὰ λέγῃ σ' ἕνα συνεπιβάτη του ὅτι δὲν θὰ πήγαινε μὲ ταξὶ στὴν πόλι. Θὰ ἐρχόταν νὰ τὸν πάρουν. Ἔτσι οἱ ὑπάλληλοι τοῦ γραφείου δὲν μποροῦσαν νὰ χρησιμοποιήσουν τὸ «ταξί» τους αὐτὴ τὴ φορὰ γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τὸν Ρόζαλ. Τὸ μόνο ποὺ μποροῦσαν νὰ κάνουν ἦταν νὰ προσέχουν νὰ μὴν τὸν χάσουν, καθὼς πλησίαζε πρὸς τὴν ἔξοδο.

Ὁ Ρόζαλ περίμενε ἐπὶ σαράντα λεπτὰ κοιτάζοντας γύρω πολὺ ἀνήσυχα. Ἐπὶ τέλους τὸ αὐτοκίνητο μὲ τὴν ξύλινη καρότσα πρόβαλλε μέσα ἀπὸ τὴν πυκνὴ κυκλοφορία καὶ πλεύρισε δίπλα του. Ὁ Ρόζαλ μπῆκε μέσα καὶ ἔφυγε.

Τὸ αὐτοκίνητο τοῦ Τζέημς Σέμπουρυ τὸν πῆρε ἀπὸ πίσω. Καθὼς ἔστριβαν, μιὰ λιμουζίνα τοῦ ἔκοψε τὸ δρόμο. Τὴν προσπέρασε βιαστικὰ καὶ συνέχισε. Δὲν ἔπρεπε νὰ χάσῃ τὸ αὐτοκίνητο μὲ τὴν ξύλινη καρότσα.

Μετὰ τὴ στροφὴ τῆς λεωφόρου, τὸ αὐτοκίνητο μὲ τὴν ξύλινη καρότσα ἄρχισε νὰ ἀναπτύσσῃ ταχύτητα. Τὸ ἴδιο ἔκαμε καὶ ὁ Σέμπουρυ. Ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὸ ταχύμετρό του (κοντέρ). Ὀγδόντα χιλιόμετρα τὴν ὥρα! Δὲν μποροῦσε νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸν ἀσύρματό του γιὰ νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς συναδέλφους του. Ὑπολόγιζε ὅτι οἱ ἄλλοι ὑπάλληλοι θὰ εἶχαν βεβαιωθῆ κι' αὐτοὶ ὅτι οἱ τέσσερες μαῦρες βαλίτσες τοῦ Ρόζαλ ἦταν μέσα στὸ αὐτοκίνητο μὲ τὴν ξύλινη καρότσα. Γιατὶ ὅμως δὲν ἐκινήθησαν γιὰ νὰ τὸν παρακολουθήσουν ;

Ὁ Σέμπουρυ αἰσθάνθηκε πολὺ μόνος καθὼς ἔτρεχε μέσα στὴ νύκτα. Ὁ Ταρντίτι εἶχε ἀλλάξει ξενοδοχεῖο ποὺ θὰ διέμενε καθ' ὁδόν. Ἴσως νὰ ἔκανε τὸ ἴδιο καὶ ὁ Ρόζαλ. Ἴσως οἱ μαῦρες βαλίτσες νὰ παρεδίδοντο σὲ ἄλλα χέρια πρὶν ὁ Ρόζαλ φθάσῃ στὸ ξενοδοχεῖο του. Εἶχε διανύσει τὴ μισὴ ἀπόστασι πρὸς τὸ Μανχάταν, ὅταν ἀντιλήφθηκε τὰ φῶτα ἑνὸς αὐτοκινήτου ποὺ ἀναβόσβηναν ἀπὸ πίσω του. Ἦταν οἱ ἄλλοι συνάδελφοί του ποὺ τὸν εἶχαν προφθάσει.

Ὕστερα ἀπὸ 15 λεπτὰ ὁ Ρόζαλ κατέλυε στὸ ὑπ' ἀριθμ. 944 δωμάτιο τοῦ ξενοδοχείου «Πλάζα», ἐνῶ οἱ ὑπάλληλοι τοῦ γραφείου, ποὺ ἦσαν ἐγκατεστημένοι στὸ ὑπ' ἀριθμ. 946 διπλανὸ δωμάτιο, ἄκουγαν τὸ τηλέφωνο νὰ κτυπᾶ καὶ νὰ ἀκολουθῆ μιὰ μικρὴ συνδιάλεξις.

—Θὰ συναντήσῃ τὸν Ταρντίτι στὸ σαλόνι τοῦ ξενοδοχείου, στὶς δέκα τὸ ἀπόγευμα, ἀνεκοίνωσε ὁ Πὸλ στὸν Μάγκλια.

Πράγματι, τὴν καθωρισμένη ὥρα, οἱ δυὸ ἄνδρες συναντιόντουσαν στὸ σαλόνι τοῦ ξενοδοχείου καὶ τραβοῦσαν γιὰ νὰ μποῦν σὲ ἕνα ἀσανσέρ. Μαζί τους ἔσπευσε νὰ μπῆ καὶ ὁ Σέμπουρυ. Δὲν ἔπρεπε νὰ τοὺς ἀφήσουν μόνους.

Σὲ λίγο ὁ Πὸλ ἄρχισε νὰ μαγνητοφωνῆ τὴ συνομιλία ποὺ ἐλάμβανε χώραν στὸ δωμάτιο τοῦ Ρόζαλ. Ἀκούσθηκε νὰ ἀνοίγῃ ἡ πόρτα μιᾶς ντουλάπας καὶ νὰ κλείνῃ μετά. Ἄκουσαν τὸν Ταρντίτι νὰ ρωτᾶ τὸν Ρόζαλ πόσα πλήρωνε γιὰ τὸ

δωμάτιο αὐτό. Οἱ δύο ἄνδρες μίλησαν μὲ συντομία γιὰ τὸ ταξίδι τους, γιὰ τὸ φαγητό τους. Δὲν ἔγινε συζήτησις γιὰ τὶς μαῦρες βαλίτσες. Ὕστερα ἀπὸ πέντε λεπτὰ ὁ Ταρντίτι ἀνεχώρησε καὶ ὁ Ρόζαλ ἔμεινε μόνος.

Ὁ Πέρα, ποὺ παρακολουθοῦσε τὴ συνομιλία ἀπὸ τὸ διπλανὸ δωμάτιο, ἦταν πλέον βέβαιος γιὰ τὴν ἐνοχή τους. Τὸ ἄνοιγμα καὶ τὸ κλείσιμο τῆς πόρτας τῆς ντουλάπας ἴσως νὰ ἐσήμαινε ὅτι ὁ Ρόζαλ ἔδειξε τὶς βαλίτσες στὸν Ταρντίτι. Ἀκόμα πιὸ σπουδαῖο ἦταν τὸ ὅτι ἡ συνομιλία τους ἦταν ἀφύσικη γιὰ δυὸ λατινόγλωσσους ποὺ συναντῶνται σὲ μιὰ ξένη χώρα. Δὲν ὑπῆρχε τίποτε τὸ χαρούμενο στὴ συζήτησί τους. Μιὰ νευρικὴ ὑπερδιέγερσις τοὺς κατεῖχε.

Ὁ Πέρα τηλεφώνησε στὸν προϊστάμενό του Γκάφνεϋ. Καὶ ἐκεῖνος διέταξε νὰ συνεχισθῇ ἡ παρακολούθησις.

Πολὺ ἐνωρὶς τὴν ἄλλη μέρα, ὁ Πὸλ ἀνέφερε ὅτι ὁ Ρόζαλ εἶχε φύγει καὶ θὰ ἐπέστρεφε τὴν ἄλλη μέρα. Ἔτσι καὶ σήμερα δὲν θὰ γινόταν τίποτε.

Ὁ Γκάφνεϋ ἀνέλαβε προσωπικὰ τὴν ὑπόθεσι καὶ ἐγκατέστησε τοὺς ὑπαλλήλους του σὲ ὅλες τὶς ἐξόδους τοῦ ξενοδοχείου. Ἔπρεπε νὰ παρακολουθήσουν τὸν Ρόζαλ, τὸν ἄνθρωπο ποὺ εἶχε τὶς μαῦρες βαλίτσες.

Ὁ Ρόζαλ κατέβηκε κάτω γιὰ πρόγευμα. Τότε ὁ Γκάφνεϋ καὶ ὁ Φρέντερικ Κορνέτα προχώρησαν καὶ μπῆκαν στὸ δωμάτιό του. Ἤξεραν ὅτι ἡ πόρτα ἦταν ἀνοικτή, γιατὶ εἶχαν ἀκούσει τὸν θόρυβο τῆς ἠλεκτρικῆς σκούπας τῆς καμαριέρας ποὺ καθάριζε. Οἱ μαῦρες βαλίτσες βρισκόνταν ἀκόμα ἐκεῖ.

Ὁ Κορνέτα περιεφέρετο στὸ διάδρομο, κοντὰ στὸ δωμάτιο τοῦ Ρόζαλ, ὅταν ἄκουσε τὴν πόρτα τοῦ ἀσανσὲρ νὰ ἀνοίγῃ. Τραβήχθηκε σὲ μιὰ γωνιὰ καὶ τέντωσε τ' αὐτιά του. Ἦταν ὁ Ταρντίτι ποὺ ζητοῦσε τὸν Ρόζαλ. Ἡ καμαριέρα τὸν πληροφόρησε ὅτι ὁ Ρόζαλ εἶχε βγῇ ἔξω.

Ὁ Κορνέτα ἔσπευσε νὰ μπῇ στὸ ἀσανσὲρ καὶ κατέβηκε κάτω μαζὶ μὲ τὸν Ταρντίτι καὶ ὕστερα ἀπὸ μερικὰ λεπτὰ ἀνέβηκε ἐπάνω μὲ τὸν Ρόζαλ. Οἱ ὑπάλληλοι ἀπὸ τὸ διπλανὸ δωμάτιο ἄκουσαν τὴν καμαριέρα νὰ λέγῃ στὸν Ρόζαλ ὅτι ἦρθε καὶ τὸν ζήτησε κάποιος ἐπισκέπτης. Ἄκουσαν τὸν Ρόζαλ νὰ τηλεφωνῇ στὸ «Σαβόϊ Χίλτον» καὶ νὰ ἀφήνῃ μιὰ παραγγελία γιὰ τὸν Ταρντίτι. Θὰ τὸν περίμενε στὸ δωμάτιό του. Ἄκουγαν τώρα τὸν Ρόζαλ ποὺ βημάτιζε νευρικὰ μέσα στὸ δωμάτιο. Φαινόταν πολὺ νευριασμένος.

—Μὰ μποροῦσε νὰ μὲ πάρῃ στὸ τηλέφωνο, τὸν ἄκουσαν νὰ μουρμουρίζῃ. Καὶ οἱ βηματισμοὶ συνεχίσθηκαν.

—Ὁ ἀνόητος, ὁ βλάκας, θὰ ἔπρεπε νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ.

Μιὰ ὥρα ἀργότερα οἱ ὑπάλληλοι ποὺ παρακολουθοῦσαν, διέκριναν τὸν Ταρντίτι στὸ σαλόνι νὰ κατευθύνεται πρὸς τὸ ἀσανσέρ, κρατώντας στὰ χέρια του ἕνα μικρὸ δέμα τυλιγμένο σὲ σκοῦρο χαρτί.

Οἱ ὑπάλληλοι ποὺ ἦταν δίπλα στὴν ἠχοληπτικὴ συσκευή, μέσα στὸ 946 δωμάτιο, ἄκουσαν ἕνα κτύπημα στὴν πόρτα καὶ τὸν Ρόζαλ νὰ ἀφήνῃ ἕνα δυνατὸ «ἄαα» ἀνακουφίσεως. Συνέλαβαν τὸν ἦχο ποὺ κάνει μιὰ βαλίτσα ὅταν τὴν ἀνοίγουν καὶ ἄκουσαν νὰ λογαριάζωνται χρήματα.

—Εἶναι 26.500 δολλάρια, ἔλεγε ὁ Ταρντίτι. Τὰ 16.500 εἶναι δικά σου, τὰ 10.000 δικά μου.

—Καὶ τώρα ἕνα ἄλλο πρᾶγμα, συνέχισε ὁ Ταρντίτι. Πρέπει νὰ σοῦ δώσω ὁδηγίες. Θὰ πάρῃς τὶς βαλίτσες...

—Καὶ ποῦ θὰ τὶς πάω ; τὸν διέκοψε ὁ Ρόζαλ.

—Θὰ σοῦ πῶ. Οἱ βαλίτσες δὲν θὰ παραληφθοῦν ἀπὸ ἐκεῖ.

—Δὲν θὰ παραληφθοῦν ;

—Τὸ γιατὶ τὸ καταλαβαίνεις. Θὰ πᾶς στὴ διασταύρωσι τῆς 72 ὁδοῦ καὶ λεωφόρου Λέξινγκτον. Θὰ εἶσαι ἐκεῖ στὶς 12.30' ἀκριβῶς. Ἐγὼ θὰ στέκωμαι δίπλα

στὸ αὐτοκίνητο. Θὰ σταματήσῃς τὸ ταξί. Θὰ πάρῃς τὶς τρεῖς βαλίτσες καὶ θὰ τὶς βάλῃς μέσα στὸ αὐτοκίνητο. Ἐὰν κανένας σὲ δῇ, ἐσὺ μὴ κοιτάζῃς πρὸς αὐτόν...

Οἱ ὑπάλληλοι ἄκουσαν τὸν Ρόζαλ νὰ μουρμουρίζῃ καθὼς ὁ Ταρντίτι συνέχιζε τὶς ὁδηγίες του.

—Τὸ αὐτοκίνητο εἶναι ἕνα πορτοκαλὶ μὲ ξύλινη καρότσα. Ἔτσι, ἐὰν κατὰ τύχῃ ἀντιληφθῇς κάτι τὸ ὕποπτο, ὅταν θὰ ἀπομακρύνεσαι ἀπ' ἐκεῖ, θὰ πᾶς κατ' εὐθεῖαν στὸ ἀεροδρόμιο Ἀηντλγουάηλντ.

—Ἄ, μὰ δὲν ἔχω νὰ φοβηθῶ τίποτε, εἶπε ὁ Ρόζαλ.

—Γι' αὐτὸ εἶμαι βέβαιος, ἀπάντησε ὁ Ταρντίτι.

Καὶ τώρα, δώδεκα ὑπάλληλοι τῆς ὑπηρεσίας διώξεως λαθρεμπορίου ναρκωτικῶν ξεκινοῦσαν γιὰ τὸ σημεῖο τοῦ ραντεβοῦ τῶν Ταρντίτι καὶ Ρόζαλ.

Τὸ «ταξὶ» τὸ ὡδηγοῦσε τώρα ὁ Τσὰρλς Λέγια. Ἀντιλήφθηκε τὸν Ταρντίτι νὰ στέκεται στὴ διασταύρωσι τῆς 72 ὁδοῦ καὶ λεωφόρου Λέξινγκτον. Συνέχισε νὰ προχωρῇ μέχρις ὅτου ὁ συνάδελφός του Ρίτσαρντ Μάνλεϋ τὸν σταμάτησε πιὸ πέρα. Σταμάτησε τότε σ' ἕνα σημεῖο ἀπ' ὅτου παρακολουθοῦσε ἄνετα τὸν Ταρντίτι.

Σὲ λίγο εἶδαν ἕνα ἄγνωστο νὰ πλησιάζῃ τὸν Ταρντίτι. Ἦταν ὁ Μπουρμποναί. Ὁ Ρόζαλ καθυστεροῦσε καὶ οἱ δύο ἄλλοι περίμεναν μὲ ἀνησυχία. Πιὸ πέρα ὁ Λέγια καὶ ὁ Μάνλεϋ περίμεναν στὸ «ταξὶ». Καὶ στὴ γωνία πιὸ πέρα, περίμεναν ἄλλοι συνάδελφοί τους. Ὁ Γκάφνεϋ μὲ μερικοὺς ἄλλους ὑπαλλήλους παρακολουθοῦσαν τὸ ταξὶ τοῦ Ρόζαλ ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ξεκίνησε ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο καὶ συνεχῶς ἐνημέρωναν τοὺς ἄλλους μὲ τὸν ἀσύρματο τοῦ αὐτοκινήτου τους.

Στὶς 12.35 τὸ ταξὶ τοῦ Ρόζαλ ἔφτασε στὴ γωνία, ὅπου ὁ Ταρντίτι καὶ ὁ Μπουρμποναὶ περίμεναν. Οἱ ὑπάλληλοι τοῦ γραφείου εἶδαν τὸν Ρόζαλ νὰ κάνῃ νόημα στὸν ὁδηγὸ τοῦ ταξὶ γιὰ νὰ ἀνοίξῃ τὸ πὸρτ - μπαγκὰζ τοῦ αὐτοκινήτου του. Οἱ ὑπάλληλοι νόμισαν ὅτι ἦταν ἡ κατάλληλη στιγμὴ γιὰ νὰ ἐπέμβουν. Ἀλλὰ δὲν ἦταν.

Ὁ ὁδηγὸς τοῦ ταξὶ ἔκλεισε τὸ πόρτ-μπαγκὰζ. Ὁ Μπουρμποναὶ ἀπομακρύνθηκε. Ὁ Ταρντίτι καὶ ὁ Ρόζαλ μπῆκαν καὶ κάθισαν στὸ πίσω κάθισμα τοῦ ταξὶ καὶ ὁ ὁδηγὸς ἔβαλε μπρὸς τὴ μηχανή. Αὐτὰ ὅμως δὲν ἦταν σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες ποὺ ἔδωσε ὁ Ταρντίτι στὸν Ρόζαλ, στὸ δωμάτιο τοῦ ξενοδοχείου.

Τὸ αὐτοκίνητο τοῦ Γκάφνεϋ ἀκολούθησε τὸ ταξὶ ποὺ ἀνέπτυσσε ταχύτητα. Οἱ ὑπάλληλοι ποὺ παρακολουθοῦσαν τὸν Μπουρμποναὶ ἀνέφεραν μὲ τὸν ἀσύρματό τους ὅτι ὁ Μπουρμποναὶ προχώρησε πιὸ πέρα καὶ μπῆκε σὲ ἕνα πορτοκαλὶ αὐτοκίνητο μὲ ξύλινη καρότσα, ποὺ τὸ ὡδηγοῦσε ἕνας ἄγνωστος. Τὸ αὐτοκίνητο αὐτὸ κατευθύνοταν τώρα πρὸς τὴν ἴδια κατεύθυνσι ποὺ πήγαινε καὶ τὸ αὐτοκίνητο τοῦ Ρόζαλ, ἀλλὰ ἀπὸ ἄλλη παράλληλη ὁδό.

Τώρα ὁ Γκάφνεϋ ἔπρεπε νὰ πάρῃ τὴν ἀπόφασί του: Νὰ προβῇ ἀμέσως στὴ σύλληψι, ἀλλοιῶς θὰ διεκινδύνευε νὰ χάσῃ τὸ αὐτοκίνητο μέσα στὴ μεγάλη κυκλοφορία τοῦ κέντρου τῆς πόλεως.

— Πλησιάστε τον, διέταξε.

Τὸ αὐτοκίνητο τοῦ Γκάφνεϋ πλεύρισε τὸ ταξὶ τοῦ Ρόζαλ ἀπὸ τὰ δεξιά, ἐνῶ ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ φρενάριζε τὸ «ταξὶ» καὶ ἀνάγκαζαν τὸν Ρόζαλ νὰ σταματήσῃ. Οἱ ὑπάλληλοι πετάχθηκαν ἔξω ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο καὶ πέρασαν χειροπέδες στὰ χέρια τοῦ Ταρντίτι καὶ τοῦ Ρόζαλ. Ὁ Γκάφνεϋ διέταξε τότε τὸν ὁδηγὸ τοῦ ταξὶ νὰ ἀνοίξῃ τὸ πὸρτ-μπαγκὰζ. Ἂν οἱ μαῦρες ἐκεῖνες βαλίτσες περιεῖχαν ἡρωΐνη, οἱ κόποι τους δὲν πῆγαν χαμένοι.

Στὴν ἀρχή, μιὰ γρήγορη ματιὰ στὸ κάτω μέρος τῶν βαλιτσῶν. Μάλιστα, ὑπῆρχαν τὰ σημάδια μὲ τὸ σουγιά. Ἦταν οἱ βαλίτσες ποὺ εἶχε φέρει ὁ Ρόζαλ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό. Καὶ τώρα ἔπρεπε νὰ τὶς ἀνοίξουν. Ἦταν γεμᾶτες πακέτα μὲ λευκὴ σκόνη.

Ὁ Γκάφνεϋ ἐξήτασε ἕνα - ἕνα τὰ πακέτα μὲ τὴ λευκὴ σκόνη. Ὁ Ρόζαλ κοίταζε τὶς ἀνοιγμένες βαλίτσες καὶ ἔδειχνε τὸν σύντροφό του:

— Δικά του εἶναι, φώναζε, δικά του.

Πέντε τετράγωνα πιὸ πέρα, ὁ Τζὼν Γκρίφιν καὶ Ρόμπερτ Φούρεϋ μέσα σ' ἕνα αὐτοκίνητο καὶ ὁ Ἄνθονυ Φαλάγκα σὲ ἕνα ἄλλο, ἀνάγκαζαν τὸ πορτοκαλὶ αὐτοκίνητο μὲ τὴν ξύλινη καρότσα νὰ σταματήσῃ, συνελάμβαναν τοὺς ἐπιβάτες του καὶ ἐρευνοῦσαν τὸ αὐτοκίνητο.

Ἡ λεία συγκεντρώθηκε στὸ γραφεῖο τῆς ὑπηρεσίας διώξεως λαθρεμπορίου ναρκωτικῶν.

Σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς τέσσερες βαλίτσες—ἐκείνη ποὺ ὁ Ρόζαλ θὰ ἔπαιρνε μαζί του πίσω στὴν Εὐρώπη—οἱ ὑπάλληλοι βρῆκαν 26.500 δολλάρια. Ἦταν τὰ χρήματα ποὺ τοῦ εἶχε μετρήσει ὁ Ταρντίτι στὸ δωμάτιο τοῦ ξενοδοχείου. 16.500 γιὰ τὸν Ρόζαλ καὶ 10.000 γιὰ τὸν Ταρντίτι. Κάτω ἀπὸ τὸ μπροστινὸ κάθισμα τοῦ αὐτοκινήτου μὲ τὴν ξύλινη καρότσα οἱ ὑπάλληλοι βρῆκαν ἕνα πακέτο ποὺ περιεῖχε 41.000 δολλάρια. Ἀσφαλῶς θὰ ἦταν ἡ ἀξία τοῦ περιεχομένου τῶν βαλιτσῶν. Μέσα στὶς τρεῖς ἄλλες βαλίτσες οἱ ὑπάλληλοι βρῆκαν πάνω ἀπὸ 100 πάουντς καθαρὴ ἡρωίνη—ἡ μεγαλύτερη ποσότης ποὺ ἀνευρέθη ποτὲ στὴν ἱστορία τοῦ γραφείου διώξεως λαθρεμπορίου ναρκωτικῶν. Ὅταν θὰ διετίθετο ἡ ποσότης αὐτὴ λιανικῶς στὴν ἀμερικανικὴ ἀγορά, θὰ στοίχιζε γύρω στὰ 15.000 δολλάρια στοὺς Ἀμερικανοὺς ἡρωινομανεῖς.

Ὁ Μπουρμποναὶ ἰσχυρίσθηκε ὅτι ὁ κύριος ρόλος του στὴν ὑπόθεσι ἦταν νὰ παραλάβῃ τὰ χρήματα ποὺ θὰ κατέβαλε τὸ ἀμερικανικὸ συνδικάτο λαθρεμπορίου ναρκωτικῶν καὶ νὰ τὰ παραδώσῃ στοὺς συνεργάτες τοῦ Ταρντίτι, στὴ Γαλλία. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ συνελήφθηκε μαζὶ μὲ τὸν Μπουρμποναὶ ἦταν ὁ Νῖκος Καλαμαρᾶς, πρώην φιλοξενούμενος τῶν φυλακῶν Σὶγκ-Σίγκ, τὸ ἀμερικανικὸ παράσιτο ποὺ παρέδωσε τὰ χρήματα στὸν Μπουρμποναί.

Παρὰ τὴν ἀποτυχία τῆς ἀποσπάσεως ὁμολογίας, οἱ πράκτορες μὲ τὰ στοιχεῖα ποὺ εἶχαν στὰ χέρια τους κατέληγαν σὲ ἄλλη ἐπιτυχία, ἀνακαλύπτοντες ἄλλο κλιμάκιο τοῦ ἰδίου δικτύου λαθρεμπόρων στὸ Μπρούκλιν.

Στὶς 11 Ἰανουαρίου 1961 ἡ τετρὰς Ρόζαλ, Ταρντίτι, Μπουρμποναὶ καὶ Καλαμαρᾶς ὡδηγήθηκαν ἐνώπιον τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ δικαστοῦ Ἄρκυ Ντόουσον.

Ὁ Ρόζαλ, ποὺ δὲν ἦταν πιὰ πρέσβυς τῆς Γουατεμάλας, στὸ Βέλγιο καὶ τὴν Ὁλλανδία, καταδικάσθηκε σὲ 15 χρόνια κάθειρξι. Ὁ Καλαμαρᾶς καταδικάσθηκε ἐπίσης σὲ 15 χρόνια, γιατὶ δὲν ἤθελε νὰ ἀποκαλύψῃ τοὺς Ἀμερικανοὺς συνενόχους του.

Ὁ Μπουρμποναὶ καὶ ὁ Ταρντίτι καταδικάσθηκαν σὲ ἐννέα χρόνια φυλάκισι ὁ καθένας τους.

Ἡ Γαλλικὴ «SURETÉ» μὲ τὴ σειρά της, παρακολουθώντας τὰ ἴχνη τῆς σπείρας ἀπὸ τὴ Νέα Ὑόρκη, συνέλαβε ἕνα Γάλλο χρηματομεσίτη, ὡς χρηματοδότη τοῦ δικτύου, ἕνα ἄλλο Γάλλο κατασκευαστὴ ὑποκαμίσων, ὡς κατευθύνοντα τὴν ἐξαγωγὴ τῶν ναρκωτικῶν καὶ μία προσωπικότητα τοῦ ὑποκόσμου τοῦ Παρισιοῦ, ὡς συνδέσμου μεταξὺ τοῦ δικτύου καὶ τῶν πηγῶν ἐφοδιασμοῦ του.

Οἱ συλλήψεις ποὺ ἔγιναν καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρὲς τοῦ Ἀτλαντικοῦ, ἔφεραν τὴν ἀμερικανικὴ ὑπηρεσία διώξεως λαθρεμπορίου καὶ τὴν Γαλλικὴ «SURETÉ» σὲ στενώτερη συνεργασία. Καὶ ἔτσι διεκόπησαν οἱ ἐπιχειρήσεις τῆς σπείρας.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΚΛΑΔΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ
ΜΗΝΟΣ ΙΟΥΛΙΟΥ 1965

Α) Κατὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον ἐ.ἔ. καὶ ἀπὸ 1—31 εἰς Ἀθήνας-Πειραιᾶ-Πάτρας καὶ Κέρκυραν :

1. Ἐξητάσθησαν ἀπὸ ἰατροὺς τῆς ἐκλογῆς των οἱκοι	1.393	μέλη
2. » εἰς ἰατρεῖα » » »	2.614	»
3. Παρεπέμφθησαν διὰ παρακλινικὰς ἐξετάσεις ἢ θεραπείας εἰς ἰδιώτας ἰατροὺς ἢ ἰδιωτικὰ ἐργαστήρια	1.149	»
4. Ὑπεβλήθησαν εἰς ὀδοντιατρικὰς θεραπείας ἐν Πάτραις καὶ Κερκύρα	24	»
5. Εἰσήχθησαν εἰς νοσοκομεῖα καὶ κλινικὰς τῆς ἐκλογῆς των	155	»
6. Ἐγεννήθησαν εἰς μαιευτήρια	50 νέα	»
7. Παθολογικαὶ καὶ παρακλινικαὶ ἐξετάσεις πραγματοποιηθεῖσαι εἰς τὰ ἐργαστήρια τοῦ νοσοκομείου Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ Κλάδου Ὑγείας Ἀθηνῶν-Πειραιῶς	2.728	»
8. Ἐχορηγήθησαν ὀρθοπεδικὰ εἴδη ἀξίας 7.124 δραχμῶν εἰς	27	»
Ἤτοι τὸ Ταμεῖον περιέθαλψεν ἐν συνόλω	8.140	»

9. Ἐξετελέσθησαν εἰς φαρμακεῖα τῆς ἐκλογῆς των 5.873 συνταγαί.

Ἀπὸ οἰκονομικῆς πλευρᾶς ὁ μὴν Ἰούλιος 1965 ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἔσοδα τακτικὰ	δραχμαὶ	463.830,90
Ἔσοδα ἐκ συμ/χῆς Δημοσίου	»	168.664,50
Σύνολον ἐσόδων	»	632.498,40
Ἔξοδα	»	1.067.811,55
Ἔλλειμμα	»	635.313,15

Β) Κατωτέρω κοινοποιοῦμεν, ὡς ἔχει, τὴν ὑπ' ἀριθμ. Γ 10/58628 ἐγκ. 378 ἀπὸ 3-7-1965 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς πρὸς γνῶσιν.

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

ΘΕΜΑ : «Μὴ ὀρθοπεδικὰ εἴδη δὲν ἀναγνωρίζονται».

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 ἐδάφ. ε' τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 665/62 Β.Δ/τος, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ὁμοίου ὑπ' ἀριθμ. 566/65, καθ' ἃς ἀναγνωρίζεται ἡ δαπάνη εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου διὰ προμήθειαν ἄπαξ τῆς διετίας ὑπὸ ἠσφαλισμένων αὐτοῦ τοῦ ἀναγκαιοῦντος ὀρθοπεδικοῦ μόνον εἴδους καὶ

2) Τὸ γεγονὸς ὅτι, εἰς πλείστας περιπτώσεις κατὰ τὸν ἔλεγχον διεπιστώθη ὅτι ἐγκρίνονται εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου καὶ τὰ μὴ ὀρθοπεδικὰ εἴδη συνεπεία ἐπικρατούσης προφανῶς συγχύσεως, ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν εἴδους τινος ὡς ὀρθοπεδικοῦ ἢ μή, τοῦθ' ὅπερ ἀποβαίνει ἐπὶ ζημία τοῦ Δημοσίου.

Ἀποφασίζομεν

Ἀπαγορεύομεν τὴν ἔγκρισιν μὴ ὀρθοπεδικῶν εἰδῶν εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου καὶ καθορίζομεν ὅτι ταῦτα εἰσὶν τὰ ἀκόλουθα :

1) Κηλεπίδεσμοι
2) Ζῶναι ὀμφαλοκήλης
3) » σπλαχνοπτώσεως
4) » μετεγχειρητικαὶ πρὸς ἀποφυγὴν κοιλιοκηλῶν
5) ἐλαστικαὶ περικνημίδες (κάλτσαι)
6) » ἐπιγονατίδες καὶ περιστραγαλίδες

ΜΙΑ ΛΑΜΠΡΑ ΕΚΔΗΛΩΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΩΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΑΝΔΡΕΑΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

Ὑπὸ τοῦ Ὑπαστυνόμου Α' κ. **ΧΑΡΑΛ. ΣΤΑΜΑΤΗ**

ΜΕ ΥΠΕΡΗΦΑΝΕΙΑΝ ὁ 20ος αἰὼν ὀνομάζεται «ὁ αἰὼν τοῦ παιδιοῦ». Καὶ εἶναι τοῦτο μία μεγάλη ἀλήθεια, ἀφοῦ ἡ κρατικὴ μέριμνα καὶ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία εἰς καμμίαν ἄλλην ἐποχὴν δὲν συνεκέντρωσαν τόσας φροντίδας, προσοχὴν καὶ δαπάνας διὰ τὴν σωματικὴν καὶ πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ παιδιοῦ καὶ γενικώτερον τῆς νεότητος, ὅσον εἰς τὴν ἰδικήν μας.

Εἰς τὰ πλαίσια τῆς πανθομολογουμένης αὐτῆς ἀληθείας εὑρίσκονται καὶ τὰ ὅσα μεγάλα, τὰ ὅσα ἀξιέπαινα ἐπετέλεσε τὸ Ἀρχηγεῖον Ἀστυνομίας Πόλεων διὰ τὰ παιδιὰ τῶν ἀστυνομικῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Πρῶτον αἱ παιδικαὶ κατασκηνώσεις, ποὺ — καὶ μὲ τὴν κρατικὴν συμπαράστασιν βεβαίως — ἐδημιούργησαν πλουσιώτατον κόσμον βιωμάτων εἰς πολλὰς ἑκατοντάδας παιδιῶν μας. Ὕστερα ἡ ἵδρυσις τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης Σκηνῆς Παιδικοῦ Θεάτρου καὶ Μανδολινάτας καὶ Χορῳδίας, ἤτοι ἑνὸς μεγίστου καὶ ἐξιδανικευμένου ἔργου τοῦ 1965 διὰ τὸ ὁποῖον μᾶς ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ ὁμιλήσωμεν καὶ ἄλλοτε ἀπὸ τῶν στηλῶν αὐτῶν. Καὶ τὰ δύο αὐτὰ δημιουργήματα ἔδωσαν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, τὴν 16 Αὐγούστου 1965, ἕνα ἀντιπροσωπευτικὸν δεῖγμα τοῦ τί πράγματι ἐπιτελεῖται τόσον ἀθορύβως εἰς τὸν τομέα σωματικῆς καὶ πνευματικῆς ἀναπτύξεως τοῦ παιδιοῦ. Ἂς τὰ παρακολουθήσωμε λοιπὸν μὲ κάθε δυνατὴν συντομίαν.

***

Ο ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ τοῦ εἰδυλλιακοῦ τοπίου Ἁγίου Ἀνδρέου Ἀττικῆς, ἔχει τὴν αἴσθησιν ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμὴν ὅτι εὑρίσκεται εἰς χῶρον ποὺ ἡ Δημιουργία προώρισε μόνον ὡς Παράδεισον τοῦ παιδιοῦ. Πουθενὰ ἀλλοῦ τὸ ὄργιον τῶν πεύκων,

---

7) ἐλαστικαὶ ταινίαι (ΥΕLΡΑΝΧ)
8) Ζῶναι ἐγκυμοσύνης

Ὁ Ὑπουργὸς
Α. ΚΟΚΚΕΒΗΣ

Γ) α) Διὰ τὴν λῆψιν τοῦ ἐπιδόματος φυσιολογικοῦ τοκετοῦ δέον νὰ προσκομίζωνται ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων εἰς τὸν Κλάδον Ὑγείας τὰ κάτωθι δικαιολογητικά :

1) Τὸ βιβλιάριον νοσηλείας τῆς λεχοῦς. 2) Ληξιαρχικὴ πρᾶξις γεννήσεως τοῦ τέκνου καὶ 3) Βεβαίωσις τοῦ νοσοκομείου ἢ κλινικῆς ὅτι ὁ τοκετὸς ὑπῆρξε φυσιολογικός. Ἔστω ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ δι' ἐμβρυουλκίας τοκετὸς θεωρεῖται φυσιολογικός.

β) Τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγιεινῆς ἐγνώρισεν ἡμῖν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 3144 ἐγκ. 385 ἀπὸ 15-7-65 ἐγγράφου του, ὅτι ἐφεξῆς τὸ ἐπίδομα φυσιολογικοῦ τοκετοῦ τῶν συζύγων τῶν ὑπαλλήλων ἀνεξαρτήτως βαθμοῦ, ὡρίσθη εἰς δραχμὰς χιλίας τριακοσίας πεντήκοντα (1.350).

Ὁ Ἀρχηγὸς
Ὡς Πρόεδρος τοῦ Κλάδου Ὑγείας
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΡΑΜΠΕΤΣΟΣ

ἡ γαλήνη γῆς καὶ οὐρανοῦ καὶ οἱ ἰριδισμοὶ τοῦ ὑγροῦ στοιχείου δὲν συνθέτουν τόσον μαγευτικὸν σύνολον διὰ νὰ ἀποτοξινωθῆ τὸ σῶμα, νὰ ἐπέλθη ἀνάτασις ψυχῆς καὶ πνεύματος, μὲ ἕνα λόγον νὰ ζήσῃ τὸ ἄτομον καὶ νὰ δημιουργηθῆ ἡ ἀνθρωπίνη ὀντότης. Αἱ χιλιάδες τῶν παιδιῶν ποὺ «τιτιβίζουν» ἀκατάπαυστα ὅπου καὶ ἂν εὑρεθῆς εἰς τὴν τεραστίαν ἔκτασιν τῶν κατασκηνώσεων, εἶναι μία εὐγενικὴ παρουσία Κράτους καὶ πολίτου διὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ὑπερηφανεύεται ἡ κοινωνία τοῦ αἰῶνος μας.

Αἱ παιδικαὶ κατασκηνώσεις τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων ἔχουν τὸ προβάδισμα μεταξὺ δεκάδος ἄλλων περίπου. Καθαριότης, εὐκοσμία, «νοικοκυρωσύνη», εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ ποὺ ὁ ἐπισκέπτης διαπιστώνει εὐθὺς μόλις διέλθῃ τὴν μεγάλην εἴσοδον μὲ τὴν κατατοπιστικὴν ἐπιγραφήν. Ὅταν ὅμως περιέλθῃ τὸν χῶρον καὶ συζητήσῃ μὲ τὸν νεανικὸν κόσμον τῆς δευτέρας ἐφετινῆς κατασκηνωτικῆς περιόδου — 140 μικρὲς καὶ μεγαλύτερες κοπέλλες — τότε θὰ διαπιστώσῃ ὅτι καὶ ἕνα τεράστιον ἠθοπλαστικὸν ἔργον, μία ἀπύθμενος καλλιτεχνικὴ δημιουργία εὑρίσκεται διάχυτα παντοῦ. Φορεῖς καὶ τῶν δύο αὐτῶν καταστάσεων οἱ κ. Ν. Ἀθανασόπουλος, Ἀστυνόμος Α΄ καὶ ἀρχηγὸς τῆς κατασκηνώσεως, καὶ Σ. Νικολαΐδης, ἐκλεκτὸς διπλωματοῦχος τῆς Σχολῆς Ἐθνικοῦ Θεάτρου καὶ Ἑλληνικοῦ Ὠδείου καὶ καθηγητὴς τῶν καλλιτεχνικῶν συγκροτημάτων Παιδικοῦ Θεάτρου, Μανδολινάτας καὶ Χορωδίας. Καὶ μαζὶ μὲ αὐτοὺς οἱ ἐργατικώτατοι, οἱ ἀκούραστοι καὶ πάντα πρόθυμοι βοηθοί των : Ὁ Ἀνθυπαστυνόμος κ. Γ. Μπερδούσης ὡς διαχειριστής, ἡ φιλόλογος καθηγήτρια δεσποινὶς Καλλιόπη Κρητικίδου ὡς ὑπαρχηγός, ἡ κ. Μάχη Νικολαΐδου ὡς μία πολύτιμος βοηθὸς τοῦ συζύγου της καὶ ἄλλοι.

Ἡ ἀποχαιρετιστήριος ἑορτὴ ἐπὶ τῇ λήξει τῶν δύο πρώτων ἐφετινῶν κατασκηνωτικῶν περιόδων — 240 ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν τῆς πρώτης καὶ 140 κοριτσιῶν τῆς δευτέρας — συνεκέντρωσε πολλοὺς εἰς τὸν Ἅγιον Ἀνδρέαν Ἀττικῆς τὸ ἀπόγευμα τῆς 16 Αὐγούστου. Δυστυχῶς, αἱ ἀλλεπάλληλοι καταστάσεις ἐπιφυλακῆς δὲν ἐπέτρεψαν εἰς τοὺς ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἰδίως εἰς τὰ ἡγετικὰ μας στελέχη νὰ παρευρεθοῦν κατὰ μεγάλο ποσοστόν. Ἀντεπροσωπεύθη λοιπὸν ὁ ἐν ἐνεργείᾳ ἀστυνομικὸς κόσμος ἀπὸ ἐλαχίστους ὑπαλλήλους ὅλων τῶν βαθμῶν — μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἀστυνομικὸν Διευθυντὴν Α΄ τοῦ Ἀρχηγείου κ. Ἀθανάσιον Κωτσιᾶν — παρευρέθη ὅμως σεβαστὸς ἀριθμὸς μελῶν τῶν οἰκογενειῶν μας, αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐπιτροπαὶ τῶν ἄλλων κατασκηνώσεων ὁλοκλήρου τῆς περιοχῆς. Τὸ πρόγραμμα, γραμμένο καλλιτεχνικώτατα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν χειροποιήτων ὁμοιωμάτων τῆς Κύπρου μας, ἔδωσε, πέραν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ διὰ τοὺς ἀγωνιζομένους ἀδελφούς μας, καὶ τὸ πνεῦμα τοὺ ἐπικρατοῦσε ἐκεῖ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς κατασκηνωτικῆς περιόδου. «Η ΚΥΠΡΟΣ ΜΑΣ» ἔγραφε τὸ πρόγραμμα εἰς τὸ ἐξώφυλλον καὶ ἀπεικόνιζε τὴν μαρτυρικὴν μεγαλόνησον, «Η ΚΥΠΡΟΣ ΜΑΣ» ἦτο καὶ ἡ ὀνομασία τῆς κατασκηνώσεως τῶν 140 κοριτσιῶν. Διάχυτος λοιπὸν ὁ πατριωτισμός, τὸ ἀθάνατον ἑλληνικὸν πνεῦμα καὶ μαζὶ μὲ αὐτὰ πολλὴ αἰσιοδοξία διὰ τὰ ὅσα τὰ παιδιὰ μὲ τοὺς μεγάλους διδασκάλους των ἐπρόκειτο νὰ μᾶς δώσουν.

* * *

ΜΕ ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΟΝ καὶ μὲ ρίγη ἀπὸ τοὺς παλμοὺς τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ σεμνὴ ἀλλὰ καὶ ἐπιβλητικὴ αὐτὴ ἑορτὴ ἄρχισε εἰς τὰς ἑπτὰ καὶ ἐτελείωσε εἰς τὰς δέκα τὸ βράδυ. Συγκέντρωσις, ἀναφορά, ὑποστολὴ τῆς σημαίας, μία ὡραιοτάτη παρέλασις καὶ μία κατανυκτικὴ προσευχὴ ἔδειξαν ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμὴν ὅτι τὸ τρίωρον πρόγραμμα θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναμένεται μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον. Χάρμα ὀμορφιᾶς καὶ πειθαρχίας ὅλος αὐτὸς ὁ κόσμος τῶν νεανίδων εἶχε πράγματι πολλὰ νὰ μᾶς πῇ καὶ περισσότερα ἀκόμη νὰ μᾶς διδάξῃ.

Μὲ τὴν Φιλαρμονική μας ὡς ἀπαραίτητον πλαίσιον ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, τὰ τραγούδια ποὺ ἀκούσθηκαν μόλις ἐτελείωσε ἡ προσευχὴ ἔδωσαν νέον χρῶμα καὶ

μαζὶ μὲ τὴν νύκτα ποὺ ἄρχισε νὰ μᾶς τυλίγῃ ἐσκόρπισαν πολλῶν εἰδῶν συναισθήματα. Ἦλθε ὕστερα ἡ ἀναπόφευκτη διὰ παρομοίας περιστάσεις σάτυρα, μία σάτυρα ποὺ ἐπέπεσε ἐπὶ ..... δικαίων καὶ ἀδίκων τῆς κατασκηνωτικῆς περιόδου καὶ ἐσκόρπισε ἄφθονη τὴν ἱλαρότητα. Ἀκούσαμε, διὰ στόματος τῆς Ἰωάννας Λεμπέση ποὺ ἐδιάβαζε τὰ χειρόγραφα — οἱ « συγγραφεῖς » τῆς σάτυρας θέλουν νὰ παραμείνουν εἰς τὴν ἀνωνυμίαν — ὅτι μετὰ τὸ πρωϊνὸ ξύπνημα πολλὰ «μυστήρια» ἀκολουθοῦν, ὅπως λ.χ. :

«... Κι' ἐνῷ οἱ κραυγὲς ἀκολουθοῦν, νὰ μὴ τὶς πιάσῃ μάτι,
ἡ ὑπαρχηγὸς κυττᾶ σὰν θυμωμένο ἄτι!....»

Καὶ ὅπως ἀκόμη, εἰς ἄλλας στιγμὰς τοῦ βίου τῆς κατασκηνώσεως :

«... Ὅλες οἱ ὁμαδάρχισσες σὲ λίγο ροχαλίζουνε,
ἐνῷ οἱ κατασκηνώτριες τὸν κόσμο ἀλωνίζουνε...».

Ἕνας ὅμιλος κατασκηνωτριῶν εἰς τὴν γραφικὴν πλάζ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου Ἀττικῆς.

Καὶ ἀκούσαμε πολλὰ περὶ «Θεαμάτων»..... Ἀπὸ τοὺς «κινηματογράφους» λ.χ. πρώτης προβολῆς, ὁ «Σινὲ — ἀρχηγὸς» ἔπαιζε ἐπὶ εἰκοσαήμερον τὸ ἀριστούργημα «Ὁ Οὐρσος στὴν κοιλάδα τῶν Λεόντων», ὁ πολυτελέστατος κινηματογράφος «Νικολαΐδης» ἔπαιζε τὸ περιπετειῶδες δρᾶμα «Ὁ ἄνδρας μὲ τὴν ἀλύγιστη καρδιά», ὁ ἄλλος κεντρικώτατος κινηματογράφος «Ἀναγνωστάκης» ἔπαιζε τὸ μουσικοχορευτικὸν μεγαλούργημα «Χρυσοπατερούλης», ὁ ἄλλος νέος καὶ μὲ τελειοτάτου τύπου μηχανήματα κινηματογράφος «Ὑπαρχηγὸς» τὴν τραγωδίαν «Οἰδίπους Τύραννος»..... Ἀπὸ τοὺς δευτέρας προβολῆς κινηματογράφους, ἔπαιζαν: «Γκαβέρα»: Τὸ μυστικὸ τῆς μαύρης βαλίτσας, «Λεμπέση» : Ἕνα ἔξυπνο, ἔξυπνο, ἔξυπνο μοῦτρο, «Κουτάκη» : Ὁ διάβολος καὶ ἡ οὐρά του, «Τζαμτζῆ» : Θύελλα σὲ παιδικὴ καρδιά, «Βορδόχειλα» : Σαράντα τόννοι γρουσουζιᾶς, «Τριανταφυλλοπούλου Αἰμιλία» : Μάννα γιατὶ μὲ γέννησες; «Σπανοῦ» : Παππᾶ γιατὶ μὲ βάφτισες; κ.λ.κ.λ...

Τὴν ὄντως ἐπιτυχημένη σάτυρα τῆς κατασκηνώσεως, γραμμένη ἀπὸ παιδιὰ

διὰ παιδιὰ καὶ μεγάλους, ἦλθε νὰ διαδεχθῇ ἡ ἁπλῆ ἐμφάνισις τῆς ὑπαρχηγοῦ μὲ τὰ ἀκόμη ἁπλότερα λόγια της. Εἶπε ἡ δεσποινὶς Κ. Κρητικίδου εἰς τὸν σύντομον χαιρετισμόν της :

«Ἀγαπημένοι μας γονεῖς καὶ φίλοι τῶν παιδικῶν κατασκηνώσεων,

» Σᾶς χαιρετοῦμε καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν παρουσία σας. Καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα νὰ συστηθοῦμε: Ἐσεῖς εἶστε οἱ γονεῖς μας καὶ οἱ φίλες ἐπιτροπές, καὶ ἐμεῖς εἴμαστε «Η ΚΥΠΡΟΣ ΜΑΣ». Τὸ ὄνομά μας θυμίζει ἀγῶνες, νειᾶτα, θυσίες, ἡρωϊσμούς.... Ἀπὸ τὰ γράμματα τοῦ τίτλου «Η ΚΥΠΡΟΣ ΜΑΣ» ἔχουμε αὐτὲς τὶς ὀνομασίες τῶν κατασκηνωτικῶν ὁμάδων : «Ἡγετικές», «Κυπριοποῦλες», «Ὑπομονητικές», «Πειθαρχικές», «Ρωμαλέες», «Ὁδοιπόροι», «Σταθερές», «Μονιασμένες», «Ἀγωνίστριες», «Σημαιοφόροι»....

» Στὶς εἴκοσι αὐτὲς ἡμέρες εἴχαμε πολλὲς ὄμορφες ἐκδηλώσεις γιὰ τὶς ὁποῖες θὰ σᾶς μίλησαν ἢ θὰ σᾶς μιλήσουν τὰ παιδιά σας. Διασκεδάσαμε, χαρήκαμε, γλεντήσαμε καὶ .... παχύναμε. Καὶ γιὰ ὅλα αὐτὰ εὐχαριστοῦμε μὲ ὅλη μας τὴ θέρμη ἐκείνους ποὺ κοπίασαν. Εὐχὴ ὅλων μας εἶναι νὰ ξανασυναντηθοῦμε τοῦ χρόνου ὑγιεῖς καὶ χαρούμενες, γιὰ νὰ περάσουμε ἀκόμα πιὸ ὄμορφα. Καὶ πάλι σᾶς εὐχαριστοῦμε».

Καὶ πάλι τραγούδια ὡραιότατα ἀπὸ τὰ 140 κορίτσια τῆς κατασκηνώσεως. Καὶ ὕστερα ὁ χαιρετισμὸς τοῦ κ. Ν. Ἀθανασοπούλου, ἀρχηγοῦ τῆς κατασκηνώσεως ἐπὶ σειρὰν ὁλοκλήρων ἐτῶν. Συγκινημένος ὁ κ. Ἀθανασόπουλος εἶπε αὐτὰ τὰ μεστά, καὶ ἁπλᾶ ὅπως τὸ περιβάλλον :

«Κυρίες καὶ Κύριοι,

»Ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς ἀπευθύνω ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν ἐξ ὅλης τῆς ὑπ' ἐμὲ κατασκηνώσεως καὶ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω ἰδιαιτέρως διὰ τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν μᾶς ἐκάματε νὰ προσέλθετε εἰς τὴν σημερινὴν ἀποχαιρετιστήριον ἑορτήν, ἐπὶ τῇ λήξει τῶν δύο πρώτων κατασκηνωτικῶν περιόδων.

»Εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ἡ σημερινή μας ἑορτὴ θὰ χαρίσῃ εἰς ὅλους σας ὡραίας στιγμὰς καὶ θὰ αἰσθανθῆτε μεγάλον ἐνθουσιασμὸν καὶ ὑπερηφάνειαν διὰ τὴν Ἑλληνικὴν γενεὰν ποὺ ἔρχεται. Πιστεύομεν νὰ διαπιστώσετε ὅτι ἡ κατασκήνωσίς μας εἶναι πρότυπον εὐρυθμίας, τάξεως καὶ εὐπρεπείας εἰς ὅλας αὐτῆς τὰς ἐκδηλώσεις καὶ ἀπασχολήσεις. Προλαμβάνει τὴν ἀνίαν, τὴν ὑπερκόπωσιν καὶ τὰς παρεκτροπὰς τῶν παιδιῶν. Ἡ ἡγεσία τῆς κατασκηνώσεως ἔχει ὡς ἔργον νὰ χαρίσῃ εἰς τὰ παιδιὰ ὑγείαν, χαράν, καλὴν διατροφήν, ἄνετον διαβίωσιν, ἠθικὴν καὶ ἐθνικὴν διαπαιδαγώγησιν.

»Ὁ σκοπὸς τῆς σημερινῆς μας ἑορτῆς δὲν εἶναι ἡ ἐπίδειξις — καὶ παρακαλοῦμεν ὅπως αἱ κρίσεις σας εἶναι ἐπιεικεῖς — ἀλλὰ ἡ παρουσίασις τῆς ὅλης ἐργασίας τῆς κατασκηνώσεως κατὰ τὸ βραχὺ χρονικὸν διάστημα λειτουργίας ἑκάστης περιόδου. Κατ' αὐτὸ τὸ διάστημα ἐπετεύχθησαν κατὰ τὸ δυνατόν : 1) Ἡ καλλιέργεια εὐγενῶν συναισθημάτων ἠθικῆς σκοπιμότητος καὶ πατριωτικῆς ἐξάρσεως. 2) Ἡ πνευματικὴ καλλιέργεια. 3) Ἡ ἀνακάλυψις ταλέντων. 4) Ἡ ἐμψύχωσις τῆς πειθαρχίας. 5) Ἡ ὑπακοὴ καὶ, 6) Ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν πρόοδον ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ὑγιῶν κοινωνικῶν, θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν ἰδεωδῶν.

»Τὰ παιδιά, τὰ ὁποῖα συμμετέχουν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος τῆς ἑορτῆς, ἀνήκουν κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὸ νεοϊδρυθὲν Παιδικὸν Θέατρον τοῦ Ἀρχηγείου Ἀστυνομίας Πόλεων, τοῦ ὁποίου καθηγητὴς ὅλων τῶν τμημάτων, ἤτοι Παιδικῆς Χορωδίας, Μανδολινάτας καὶ Παιδικῆς Σκηνῆς τυγχάνει ὁ ἐξαίρετος φίλος τῆς Ἀστυνομίας κ. Στέφανος Νικολαΐδης, διδάξας καὶ τὸ σημερινὸν ἔργον τὸ ὁποῖον θὰ παιχθῇ ἐν συνεχείᾳ, τὴν «Ἀντιγόνη». Τὰ παιδιὰ αὐτὰ συμπίπτει νὰ φιλοξενοῦνται κατὰ τὴν λήγουσαν περίοδον ὡς κατασκηνωταί.

»Ὡς ἀρχηγὸς τῆς Παιδικῆς Κατασκηνώσεως τοῦ Ἀρχηγείου Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ ὡς διευθυντὴς τῶν ἀνωτέρω καλλιτεχνικῶν συγκροτημάτων, αἰσθάνο-

μαι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀπευθύνω εὐχαριστίας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Κοινωνικῆς Προνοίας διὰ τὴν παραχωρηθεῖσαν ἔκτασιν πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς κατασκηνώσεώς μας — μὲ τὴν εὐχὴν τῆς ὁριστικῆς παραχωρήσεως ταύτης πρὸς τὴν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἀρχηγείου Ἀστυνομίας Πόλεων — καθὼς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν χορηγηθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ χρηματικὴν ἐνίσχυσιν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐξόδων λειτουργίας. Ἐπίσης εὐχαριστοῦμεν τὰς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίας Τάξεως διὰ τὴν ἠθικὴν συμπαράστασιν καὶ τὸ ἀμέριστον ἐνδιαφέρον των διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῆς Παιδικῆς Κατασκηνώσεως, εἰδικώτερον δὲ τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου διὰ τὴν διάθεσιν εὐγενῶς τῶν ἀπαραιτήτων σκηνῶν πρὸς στέγασιν τῶν κατασκηνωτῶν καὶ τοῦ προσωπικοῦ. Ἐπίσης καὶ πάντα ἄλλον ὅστις συνέβαλε καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ μεγάλου σκοποῦ.

»Θὰ ἦτο σοβαρὰ παράλειψις ἐὰν δὲν εὐχαριστήσωμεν καὶ δημοσίᾳ τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Ἀστυνομικοῦ Σώματος κ. Εὐάγγελον Καραμπέτσον, ὁ ὁποῖος ἀπουσιάζει ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἑορτὴν λόγῳ σοβαροῦ ὑπηρεσιακοῦ κωλύματος. Ἤδη κοντά μας εὑρίσκεται ἡ σύζυγός του, ἐρίτιμος κυρία Καίτη Καραμπέτσου, ἡ ὁποία ἐκπροσωπεῖ τὸν σεβαστὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Ἀστυνομικοῦ Σώματος ἀπὸ οἰκογενειακῆς πλευρᾶς. Τέλος εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ συγχαρῶ καὶ νὰ εὐχαριστήσω ἐκ τῆς θέσεως ταύτης τὴν ὑπαρχηγὸν τῆς κατασκηνώσεως δεσποινίδα Καλλιόπην Κρητι-

Ἕνα χαρακτηριστικὸν στιγμιότυπον καθ' ἣν στιγμὴν χορεύονται ἑλληνικοὶ χοροί.

κίδου, τὰς κοινοτάρχας καὶ ὁμαδάρχας, τὸ ἀστυνομικὸν καὶ ἰδιωτικὸν προσωπικόν, διότι ὡς συνεργάται μου πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ πολυπλόκου καὶ πολυσχιδοῦς ἔργου τῆς κατασκηνώσεως ἐξετέλεσαν τὸ καθῆκον των μὲ πίστιν, ἀφοσίωσιν καὶ ἀπαράμιλλον ἐργατικότητα. Τελευτῶν, εὐχαριστῶ πάντας τοὺς τιμήσαντας τὴν σημερινήν μας τελετὴν ἀξιοτίμους κυρίας καὶ κυρίους, καὶ ἀποχαιρετῶ τὰ στελέχη καὶ τὰς κατασκηνωτρίας εἰς τὰς ὁποίας συνιστῶ καὶ πάλιν ὑπακοήν, εὐγένειαν, προθυμίαν,

ἐργατικότητα καὶ ἐντιμότητα καὶ αἰσιοδοξίαν εἰς τὴν ζωήν. Εὔχομαι εἰς ὅλους ὁλοψύχως ὑγείαν, χαρὰν καὶ μακροημέρευσιν.

Ζήτω 'Η 'Ελλάς!».

* * *

Η «ΑΝΤΙΓΟΝΗ», ἡ τόσον πολυσυζητηθεῖσα αὐτὴ τραγωδία τοῦ Σοφοκλέους ἐκάλυψε ὁλόκληρον σχεδὸν τὸ δεύτερον μέρος τοῦ προγράμματος. 'Αξίζουν ἐδῶ πολλὰ συγχαρητήρια εἰς τὸν κ. Στέφανον Νικολαΐδην, ὁ ὁποῖος εἰς διάστημα ἐλαχίστων μόνον ἡμερῶν κατώρθωσε νὰ διδάξῃ εἰς τὰς νεαρὰς κατασκηνωτρίας τὴν δύσκολον αὐτὴν τραγωδίαν καὶ μὲ μίαν ἀρίστην σκηνοθεσίαν του ἐπέτυχε νὰ μᾶς καταπλήξῃ. Τὰ σκηνικά, τὰ κοστούμια, ἡ ἑρμηνεία τοῦ ἔργου ἀπὸ τόσον νεαροὺς πρωταγωνιστὰς ἐπέβαλαν τὸν κ. Νικολαΐδην ὡς ἕνα μεγάλον ἐμψυχωτὴν προσώπων καὶ καταστάσεων, ἀπεδείχθη δὲ εἰς ὅλας του τὰς διαστάσεις τὸ τί ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ ὅταν ὑπάρχῃ ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς ἀνώτερα ἰδανικὰ καὶ ἰδίως πρὸς τὰς δυνατότητας ἀξιοποιήσεως νεανικῶν ἱκανοτήτων.

Πρέπει ἴσως νὰ λεχθοῦν ἐδῶ ὡρισμένα διὰ τὴν τραγωδίαν «'Αντιγόνη» τοῦ Σοφοκλέους, πρὸς κατατοπισμὸν ὅσων δὲν ἔχουν μελετήσει ἢ δὲν παρηκολούθησαν τὴν ἀρχαίαν τραγωδίαν εἰς τὰ διάφορα φεστιβάλ, ἀλλὰ καὶ πρὸς πληρεστέραν κατανόησιν τῶν ρόλων ποὺ τόσον πιστὰ ἀπέδωσαν ὅσα νέα κορίτσια ἔλαβαν μέρος. 'Ο μεγάλος λοιπὸν Σοφοκλῆς, ὁ ἐκλεκτὸς τῆς ἐπικῆς τριάδος τῶν ἀρχαίων μας τραγικῶν (Εὐριπίδης καὶ Αἰσχύλος οἱ δύο ἄλλοι) μᾶς ἔδωσε μὲ τὸν τρόπον του ὁλόκληρον τὸ ἄγχος καὶ τὸ δρᾶμα τῶν βασιλέων τῶν Θηβῶν μὲ τὸν «Οἰδίποδα Τύραννο», τὸν «Οἰδίποδα ἐπὶ Κολωνῷ» καὶ τὴν «'Αντιγόνη». Τὸ σχετικῶς παράδοξον εἶναι, ὅτι ἂν καὶ ἔγραψε ὡς κύκνειον ἆσμα του τὸν «Οἰδίποδα ἐπὶ Κολωνῷ», τοποθετεῖ τὴν «'Αντιγόνη» ὡς συνέχειαν τῆς τραγωδίας αὐτῆς, γραμμένη μάλιστα πολλὰ χρόνια ἐνωρίτερον. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ὀργιώδη βεβαίως φαντασίαν τοῦ μεγάλου μας τραγικοῦ, ὁ ὁποῖος ἐδίδαξε τὴν «'Αντιγόνη» του κατὰ τὴν ἄνοιξιν τοῦ 441 π.Χ. καὶ ἐνῶ ἐτελοῦντο αἱ ἑορταὶ τῶν Μεγάλων Διονυσίων.

'Ο μῦθος μὲ κάθε δυνατὴν συντομίαν : Χηρεύει ὁ θρόνος τῶν Θηβῶν, ὕστερα ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Οἰδίποδος καὶ τῶν υἱῶν του Πολυνείκη καὶ 'Ετεοκλῆ. Μόνος διάδοχος ἀπομένει ὁ Κρέων, ἀδελφὸς τῆς βασιλομήτορος 'Ιοκάστης καὶ θεῖος τῶν δύο ἀδελφῶν ποὺ ἀλληλοεξοντώθησαν ὑπερασπίζοντες ἀτομικὰς καὶ προδοτικὰς φιλοδοξίας. Θέτων τέρμα λοιπὸν ὁ Κρέων εἰς τὴν δυναστείαν τῶν Λαβδακιδῶν, γίνεται βασιλεὺς καὶ ἐκδίδει τὴν πρώτην του διαταγήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ θανάτου εἰς οἱονδήποτε νὰ θάψῃ τὸ σῶμα τοῦ Πολυνείκη. 'Η ἀπαγόρευσις αὐτὴ ἐπιβάλλεται διότι ὁ Πολυνείκης ἦλθε μὲ ξένους συμμάχους, τοὺς 'Αργείους, νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῆς πατρίδος του.

Εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον ἀρχίζει καὶ τὸ κύριον δρᾶμα τῆς «'Αντιγόνης», τὸ ὁποῖον προεκάλεσε καὶ προκαλεῖ ἀκόμη καὶ σήμερον πολλὰς συζητήσεις. 'Η 'Αντιγόνη, κόρη τοῦ Οἰδίποδος, ἀπὸ σεβασμὸν πρὸς τοὺς ἀγράφους θεϊκοὺς καὶ κοσμικοὺς νόμους καὶ ἀπὸ ἀδελφικὴν στοργὴν παρακινουμένη ἔχει ἀποφασίσει νὰ θάψῃ τὸν νεκρὸν τοῦ Πολυνείκη. Εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν ὅμως δὲν εὑρίσκει σύμφωνον τὴν 'Ισμήνην, τὴν ἀδελφὴ ποὺ σέβεται τοὺς γραπτοὺς νόμους καὶ ἀρνεῖται νὰ τὴν βοηθήσῃ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σχεδίου της. 'Εκ παραλλήλου, ὁ βασιλεὺς Κρέων ποὺ πανηγυρίζει μὲ τὸν λαόν του τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Θηβῶν ἀπὸ τοὺς 'Αργείους, ἐπαναλαμβάνει καθημερινῶς τὴν ἀπαγόρευσιν διὰ τὴν ταφὴν τοῦ Πολυνείκη, ἕως ὅτου κάποιαν ἡμέραν ὁ φύλακας ἔρχεται νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ ὅτι ἄγνωστα χέρια ἔρριψαν ὀλίγον χῶμα εἰς τὸν νεκρὸν καὶ τὸν ἐρράντισαν «μὲ νεκρικὲς χοές». 'Απειλεῖ τώρα ὁ Κρέων, ἔξω φρενῶν εἰς τὸ ἄγγελμα τοῦ φύλακος, ὅτι ἂν δὲν ἀνακαλύψουν τὸν παραβάτην τῆς διαταγῆς του θὰ στρέψῃ τὴν ὀργήν του ἐναντίον ὁλοκλήρου τοῦ θηβαϊκοῦ λαοῦ. Θὰ ἐξυμνηθῇ ἐδῶ ὁ πολυμήχανος νοῦς τοῦ ἀνθρώπου, θὰ φιλοσοφήσουν οἱ Θηβαῖοι

γέροντες διὰ τοὺς ἀγράφους νόμους καί, κάποιος θὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὸν Κρέοντα τὴν Ἀντιγόνη, διὰ νὰ τὴν καταγγείλῃ ὅτι αὐτὴ ἀπεπειράθη νὰ θάψῃ τὸν νεκρόν. Ἀποθεώνεται ὁ ψυχισμὸς τοῦ αἰωνίου ἀνθρώπου τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ὅταν ἡ Ἀντιγόνη ἀπαντᾶ εἰς ἐρώτησιν τοῦ Κρέοντος ὅτι ἐγνώριζε τὴν διαταγήν του καὶ ὅτι τὴν παρήκουσε διὰ νὰ φανῇ συνεπὴς εἰς τὰς ἀνωτέρας ὑποχρεώσεις ποὺ ἐπιβάλλουν τὰ εὐγενῆ συναισθήματα καὶ τὸ ἄγραφον Δίκαιον. Ἀποθεώνεται καὶ ἡ ψυχικὴ ἔξαρσις τῆς Ἰσμήνης, ποὺ μὲ τὴν γενναιοφροσύνην τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν ἀδελφή της παρουσιάζεται καὶ προτείνει τὸν ἑαυτόν της ὡς κύριον ἔνοχον τῆς πράξεως τῆς Ἀντιγόνης. Μὲ ἠρεμίαν ὅμως καὶ μὲ στωϊκότητα ἡ Ἀντιγόνη τὴν διαψεύδει ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ὁπότε ἡ Ἰσμήνη ξεσπᾷ εἰς θρήνους καὶ παρακαλεῖ τὸν Κρέοντα νὰ λυπηθῇ τὴν ἀδελφήν της. Ἀλλὰ ἀδυσώπητος ὁ θεῖος - βασιλεύς, διατάσσει τώρα νὰ συλλάβουν καὶ τὰς δύο. Καὶ θὰ τὰς καταδικάσῃ εἰς θάνατον, ἐνῶ ὁ λαὸς — χορὸς

Ἕνα ἀκόμη στιγμιότυπον ἀπὸ τὴν παράστασιν τῆς «Ἀντιγόνης».

τῶν γερόντων — θὰ φιλοσοφῇ διὰ τὴν ἀστάθειαν καὶ τὸ πρόσκαιρον τῆς ἀνθρωπίνης εὐτυχίας.

Εἰς τὰ ἁπαλὰ συναισθήματα τῆς «Ἀντιγόνης» ὅμως ὁ Σοφοκλῆς παρέχει χῶρον καὶ διὰ τὸν ἔρωτα. Ἡ Ἀντιγόνη εἶναι ἐρωτευμένη μὲ τὸν Αἵμωνα, τὸν μοναδικὸν υἱὸν τοῦ Κρέοντος, ποὺ ἔρχεται νὰ μεσολαβήσῃ διὰ τὴν σωτηρίαν της. Θὰ ὑβρισθῇ μὲ σκαιότητα τότε καὶ θὰ ἀποδιωχθῇ ὁ Αἵμων ἀπὸ τὸν πατέρα του, καὶ ἀφοῦ εἰς μάτην θὰ προσπαθήσῃ ἀκόμη νὰ τὸν μεταπείσῃ θὰ φύγῃ τρελλὸς ἀπὸ τὴν ὀδύνη πρὸς ἄγνωστον κατεύθυνσιν.

Τὸ τέλος τῆς τραγωδίας μαστιγώνει τὰ συναισθήματα καὶ δημιουργεῖ πολλαπλᾶς συγκινήσεις. Δίδεται χάρις ἀπὸ τὸν Κρέοντα εἰς τὴν Ἰσμήνην, ἀλλὰ ἡ Ἀντιγόνη θὰ τιμωρηθῇ ὁπωσδήποτε καὶ μάλιστα μὲ θάνατον μαρτυρικόν: Θὰ ταφῇ ζωντανή. Ὑπάρχουν ὅμως αἱ ἀπαίσιαι προρρήσεις τοῦ Τειρεσίου, ὑπάρχουν καὶ αἱ συμβουλαὶ τῶν γερόντων, ποὺ ἐξαναγκάζουν τὸν Κρέοντα νὰ μεταβάλλῃ γνώμην. Δίδει διαταγὴν νὰ ταφῇ ὁ νεκρὸς τοῦ Πολυνείκη καὶ νὰ μὴ θανατωθῇ ἡ Ἀντι-

γόνη, ἀλλὰ εἶναι ἀργὰ καὶ τὰ δεινὰ ἐπακολουθοῦν : Ἡ Αντιγόνη θανατώνεται πρὶν φθάση ἡ βασιλικὴ διαταγὴ ποὺ τῆς χαρίζει τὴν ζωή, ὁ Αἵμων αὐτοκτονεῖ ἀπὸ ἀπελπισία καί, ἡ βασίλισσα Εὐρυδίκη, ἡ μητέρα τοῦ Αἵμωνα, αὐτοκτονεῖ καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὴν θλίψιν δι' ὅσα τραγικώτατα συνέβησαν. Ἀπομένει μόνος, ἀποκορύφωμα τῆς τραγικότητος, ὁ περισσότερον δυστυχισμένος ὅλων, ὁ βασιλεὺς Κρέων.....

***

ΕΙΝΑΙ ΚΟΙΝΗ ΟΜΟΛΟΓΙΑ ὅτι ὅλοι οἱ δύσκολοι ρόλοι τῆς τραγωδίας ἀπεδόθησαν μὲ ἐπαινετὴν φυσικότητα καὶ τέχνην. Ἡ Αἰμιλία Τριανταφυλλοπούλου ὡς Ἀντιγόνη, ἡ Ἑλένη Τριανταφυλλοπούλου ὡς Ἰσμήνη καὶ ἡ Φραντζέσκα Ταμβακάκη ὡς Κρέων ἐδημιούργησαν σπανίας δραματικὰς καταστάσεις διὰ τόσον νέους ἑρμηνευτάς. Ἡ Βασιλικὴ Καρταλοπούλου ἐξ ἄλλου ὡς μάντης Τειρεσίας, ἡ Κωνσταντίνα Δεμπεγιώτου ὡς Φύλακας, ἡ Ζωὴ Χοραΐτου ὡς Ἀγγελιαφόρος καὶ ἡ Βενετία Ξεπαπαδάκη ὡς Εὐρυδίκη, ἔδωσαν πειστικώτατα τοὺς ρόλους των καὶ ἐκράτησαν ὡς τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἀδιάπτωτον τὸ ἐνδιαφέρον.

Πολὺ πιστὰ ἑρμήνευσαν τοὺς ρόλους των καὶ ἡ Χρυσούλα Μελετοπούλου ὡς Α' κορυφαῖος καὶ ἡ Γεωργία Βορδόχειλα ὡς Β' κορυφαῖος. Ἔπειτα, ὁ χορὸς τῶν γερόντων ποὺ ἀπετέλεσαν ἡ Μαρία Παπαϊωάννου, ἡ Ἔφη Ράμμου, ἡ Χριστίνα Κοκολάκη, ἡ Παρασκευὴ Θεοχάρη, ἡ Στέλλα Καλογεροπούλου, ἡ Μαρία Ἀσημακοπούλου, ἡ Εὐγενία Ἀναγνωστοπούλου, ἡ Δέσποινα Αὐγερινοῦ, ἡ Γεωργία Γυφτοπούλου, ἡ Φωτεινὴ Παπαλάμπρου, ἡ Ἀσημίνα Ἀγγελῆ, ἡ Ἑλένη Κλητοράκη καὶ ἡ Σοφία Θεοδωροπούλου, ὑπῆρξεν ἄψογος εἰς τὰς κινήσεις καὶ θαυμάσια ἐναρμονισμένος εἰς τὴν ἀπαγγελίαν, πρᾶγμα ποὺ μαζὶ μὲ τὴν ἀρίστην ἐκφραστικὴν ἀπόδοσιν τῶν συναισθημάτων ποὺ ἑρμήνευεν εἰς κάθε στιγμὴν προεκάλεσεν ἀρίστας ἐντυπώσεις. Ἀβίαστα λοιπὸν τὰ πολλὰ χειροκροτήματα ποὺ εἰσέπραξαν τὰ νεαρὰ ταλέντα καὶ πηγαῖα καὶ αὐθόρμητα τὰ συγχαρητήρια ποὺ ἤκουσαν εὐθὺς μόλις ἐτελείωσε ἡ ἀπρόσμενος αὐτὴ δημιουργία διδασκάλου καὶ ἑρμηνευτριῶν.

***

ΤΟ ΠΟΙΗΜΑ «Κύπρος», ἡ ἀπονομὴ ἐπαίνων, οἱ θαυμάσιοι ἐθνικοὶ χοροὶ μὲ ἀντιπροσωπευτικὰς ἑλληνικὰς ἐνδυμασίας, ἡ ὡραιοτάτη ὁμαδικὴ ἀπαγγελία «Τὸ ξύπνημα τοῦ Γένους» καί, τέλος, ἡ ἀνάκρουσις τοῦ Ἐθνικοῦ μας Ὕμνου, ἔκλεισαν τὴν ὄντως λαμπρὰν αὐτὴν ἐκδήλωσιν τῶν ἀστυνομικῶν Παιδικῶν Κατασκηνώσεων. Ἂς εἶναι ὑπερήφανοι ὅσοι ἐκοπίασαν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν της, ἂς εἶναι βέβαιοι ὅτι ὁ ἀστυνομικὸς κόσμος καὶ ἡ κοινωνία ὁλόκληρος τοὺς εὐγνωμονεῖ. Διότι πᾶν ὅ,τι πράττεται πρὸς τὸν τομέα τῆς ἠθικοπνευματικῆς καὶ σωματικῆς διαπλάσεως τοῦ παιδιοῦ δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ προάγῃ τὰ ἄτομα, τὰς ὁμάδας, τὰ κοινωνικὰ σύνολα, τὸ Ἔθνος ὁλόκληρον.

Χ. ΣΤΑΜΑΤΗΣ

Τὰ «ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ», μὲ τὴν πλουσίαν ἐπιστημονικὴν καὶ ἐγκυκλοπαιδικὴν ὕλην των, κατέστησαν ὁ ἀπαραίτητος σύντροφος τῶν ἀστυνομικῶν, οἱ ὁποῖοι ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν πρόοδόν των.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ὑπὸ τοῦ Ὑπαστυνόμου Α' κ. Ι. ΡΑ·Ι·ΚΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Τοπωνυμικὰ τῶν ὁδῶν Ἀθηνῶν κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν.

Ναυπλίου.

Πάροδος τῆς ὁδοῦ Λένορμαν 91, στὸ Κολωνό.

Τὸ Ναύπλιο, κοινῶς Ἀνάπλι, πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ Ἀργολίδος, ἔχει περὶ τοὺς 9 χιλιάδες κατοίκους καὶ βρίσκεται στὸ μυχὸ τοῦ Ἀργολικοῦ. Παλαιότερα ὠνομάζετο Ναυπλία, τὴν σημερινή της δὲ ὀνομασία ἔλαβε τὸν μεσαίωνα. Κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα, τὸ Ναύπλιο κατέστη ἕδρα ἰδίας ἡγεμονίας ὑπὸ τὸν Θεόδωρο Σγουρόν, τὸν ὁποῖον διαδέχθηκε ὁ γυιὸς του Λέων. Τὸ 1212 παραχωρήθηκε, ἀπὸ τὸν Γοδεφρεῖδο Βιλλαρδουίνο στὸν οἶκο τῶν Δελαρός, στὸν ὁποῖο καὶ παρέμεινε ἑκατὸ χρόνια. Μετὰ περιῆλθε στοὺς Ἐνετοὺς καὶ τὸ 1540 παραχωρήθηκε ἀπὸ αὐτοὺς στοὺς Τούρκους.

Τὴν 8 Ἰανουαρίου 1823 τὸ Ναύπλιο ἔγινε ἕδρα τῆς κυβερνήσεως καὶ κέντρο τοῦ Ἀγῶνος, ἀργότερα δὲ (4 Μαΐου 1827) πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος, μέχρι τῆς μεταφορᾶς τῆς ἕδρας αὐτοῦ στὴν Ἀθήνα (1834). (Συνώνυμη ὁδὸς ὑπάρχει στὸ Βύρωνα καὶ τὴ Δάφνη).

Ναυσικᾶς.

Πάροδος τῆς ὁδοῦ Ἀσλάνογλου 109, κοντὰ στὸ Ταχυδρομεῖο Καλλιθέας.

Ἡ Ναυσικᾶ ἢ Ναυσικάα, θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῶν Φαιάκων Ἀλκινόου, ἐβοήθησε, κατὰ τὴν μυθολογία, καὶ περιέθαλψε τὸν διασωθέντα στὶς ἀκτὲς τῆς Σχερίας ναυαγὸν Ὀδυσσέα. Ἡ συνάντησις αὐτὴ ἀναφέρεται ἰδίως στὴν Ὀδύσσεια, ἐνέπνευσεν ὅμως καὶ ἄλλους ποιητάς. (Συνώνυμη ὁδὸς ὑπάρχει στὸ Μπραχάμι καὶ στὴν Ἀμφιθέα).

Νεαπόλεως.

Πάροδος τῆς ὁδοῦ Χρισοστόμου Σμύρνης 182, στὸ τέρμα τῶν λεωφορείων «Βύρων». Ἡ Νεάπολις (Νέα Σεχίρ), πόλις τῆς Τουρκίας στὴ Καππαδοκία, σὲ ἀπόστασι 75 χιλ. Β. τῆς Νίγδης καὶ 65 Δ. τῆς Καισαρείας, βρίσκεται κοντὰ στὸ Σαγγάριο. Πρὸ τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς διέμενον ἐκεῖ περὶ τοὺς 3 χιλ. Ἕλληνες Τουρκόφωνες. (Συνώνυμη ὁδὸς ὑπάρχει σὲ προάστια τῶν Ἀθηνῶν).

Νεάρχου.

Πάροδος τῆς ὁδοῦ Φιλολάου 135, κοντὰ στὸ τέρμα τῶν λεωφορείων «Ἅγιος Ἀρτέμιος».

Ὁ Νέαρχος, Κρὴς ναύαρχος τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου (Δ' αἰὼν π.Χ.), διωρίσθη σατράπης τῆς Λυκίας καὶ ἀργότερα τῆς Παμφυλίας. Ἀναλαμβάνοντας τὴν διοίκησι τοῦ Μακεδονικοῦ στόλου (326-325 π.Χ.) περιέπλευσε τὶς ἀκτὲς τῆς Γερδωσίας, τῆς Καραμανίας καὶ τῆς Περσίας, μετὰ δέ, μέσου τοῦ ποταμοῦ Πασιτίγρητος, ἀνέπλευσε στὰ Σοῦσα.

Νέας Ἐλβετίας.

Ἀρχίζει ἀπὸ τὸ τέρμα τῆς ὁδοῦ Χρυσοστόμου Σμύρνης καὶ βρίσκεται κοντὰ στὴν πλατεῖα «Κοτζιᾶ» τῆς Ν. Ἐλβετίας.

Ἔλαβε τὴν ὀνομασία αὐτή, ἐπειδὴ ὁδηγεῖ πρὸς τὴν ὁμώνυμη ἀκραία περιοχὴ τοῦ Δήμου Βύρωνος, τῆς πρώην Διοικήσεως Πρωτευούσης.

Νέας Ἐφέσου.

Πάροδος τῆς λεωφόρου Βασιλέως Κωνσταντίνου (Καισαριανή), κοντὰ στὶς πλατεῖες «Σμύρνης» καὶ «Ε. Βενιζέλου».

(Γιὰ τὴν ἱστορία τῆς Ἐφέσου γενικῶς καὶ τῆς Ν. Ἐφέσου εἰδικώτερα, βλέπε ὁδὸν Ἐφέσου).

Νέγρη Θεοδώρου.

Πάροδος τῆς λεωφόρου Συγγροῦ 23, ἀπέναντι στὴ πλατεία «Τσόκρη».

Ὁ Θεόδωρος Νέγρης, γυιὸς τοῦ Γεωργίου Νέγρη, τῆς γνωστῆς ἐκ Χίου οἰκογενείας, τῆς ὁποίας ἡ ἀρχικὴ καταγωγὴ ἦταν ἀπὸ τὴν Γένουα, γεννήθηκε τὸ 1790 καὶ ἔδρασεν ὡς μέλος τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας στὸ Βουκουρέστι. Μετὰ τὴν ἔκρηξι τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ἀπεβιβάσθη στὴν Τῆνο καὶ ἀπὸ ἐκεῖ λαθραίως ἐταξίδευσε στὴ Πελοπόννησο, ὅπου καὶ ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος ὡς πολιτικὸς καθοδηγητής, διοργανώσας τὸν Ἄρειο Πάγο τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπηρετήσας καὶ ὡς «μινίστρος» (ὑπουργὸς) τῆς προσωρινῆς διοικήσεως.

Νέγρη Φωκίωνος.

Πρόκειται γιὰ τὴ γνωστὴ «κοσμικὴ» ὁδὸ τῶν Ἀθηνῶν, ποὺ εἶναι πάροδος τῆς ὁδοῦ Πατησίων 148.

Ὁ Φωκίων Νέγρης (1846 — 1928), μεταλλειολόγος, πολιτικός, ἀκαδημαϊκὸς καὶ πρῶτος πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1926), ἐξελέγετο δήμαρχος Λαυρίου ὡς καὶ βουλευτὴς Ἀττικῆς. Διετέλεσεν ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, Συγκοινωνιῶν καὶ Ἐσωτερικῶν καὶ ἐμερίμνησε γιὰ τὴν κατασκευὴ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Πειραιῶς — Δεμερλῆ — Συνόρων, γιὰ τὴν καθιέρωσι ἐκλογικῶν βιβλιαρίων, τὴν κοινωνικὴ ἀσφάλισι τῶν ἐργαζομένων κλ. ἄ.

Νέδας.

Πάροδος τῆς ὁδοῦ Ἁγίου Στυλιανοῦ 14, κοντὰ στὸ τέρμα τῶν λεωφορείων «Γκύζη».

Ἡ Νέδα, μυθολογικὴ νύμφη, κόρη τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ μία τῶν τροφῶν τοῦ Διός, ἔδωσε, κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, τὸ ὄνομά της στὴ ποταμὸ τῆς Φιγαλείας ποὺ χυνόταν στὸν Κυπαρισσιακὸ κόλπο.

Νέζερ Χριστοφόρου.

Πάροδος τῆς ὁδοῦ Βούρβαχη 8, ἀπέναντι στὴ πλατεία «Τσόκρη» τῆς ἀρχῆς τῆς λεωφόρου Συγγροῦ.

Ὁ Χριστόφορος Νέζερ, Βαυαρὸς ἀξιωματικός, γυιὸς τοῦ Ἰωάννου Λεονάρδου Νέζερ, ἀρχιδικαστοῦ τῆς Κομιτείας Καστέλ, γεννήθηκε τὸ 1808 στὸ Ροδεγχάουζεν τῆς Φραγκονίας. Ἐρχόμενος στὴν Ἑλλάδα, μὲ τὴν ἀκολουθία τοῦ βασιλέως Ὄθωνος, διωρίσθη, τὸ 1833, τακτικὸς φρούραρχος τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν («Κε-

κροπείου ἄστεως»). Τὴν ἐποχὴν τῆς ἐξώσεως τοῦ Ὄθωνος, ἀκολούθησεν αὐτὸν στὴν ἐξορία. Ἀκραιφνὴς φιλέλλην, ἐπανῆλθε στὴν Ἑλλάδα καὶ νυμφεύθηκε, δυὸ φορές, Ἑλληνίδες, ἀποκτήσας 26 παιδιά. Ἀπέθανε τὸ 1883 στὴν Κωνσταντινούπολι, ἀφήνοντας ἐνδιαφέροντα ἀπομνημονεύματα

Νεϊγύ. (Ἰωάννου Ἀποστολάκη).

Πάροδος τῆς ὁδοῦ Πατησίων 349, στὸ τέρμα Πατησίων (Λεόντειον Λύκειον).

Πρόκειται γιὰ τὴν γνωστὴ συνθήκη ποὺ συνήφθη τὸν Νοέμβριο τοῦ 1919, στὸ ὁμώνυμο προάστιο τῶν Παρισίων, μεταξὺ τῶν νικητριῶν δυνάμεων τοῦ Α΄ παγκοσμίου πολέμου (Ἀντάντ) καὶ τῆς Βουλγαρίας. Σύμφωνα μ' αὐτήν, ἡ Βουλγαρία παρητήθη ὑπὲρ τῶν νικητριῶν δυνάμεων κάθε δικαιώματος καὶ τίτλου ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν τῆς Θράκης, ποὺ πρὶν ἀνῆκον σ' αὐτήν, καθὼς καὶ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, εἰδικώτερα, ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν ποὺ ἐπίσης εἶχον περιέλθει σ' αὐτήν. Ἐξ ἄλλου ὑποχρεώθηκε στὴν πληρωμὴ ἐπανορθώσεων καὶ ὑποβλήθηκε σὲ περιορισμοὺς στρατιωτικῆς καὶ οἰκονομικῆς φύσεως. Ἐκπρόσωποι τῆς Ἑλλάδος στὴν συνθήκη τοῦ Νεϊγὺ ἦσαν ὁ Ε. Βενιζέλος καὶ ὁ Ν. Πολίτης. (Ἡ ὁδὸς Νεϊγὺ μετωνομάσθηκε σὲ Ἰωάννου Ἀποστολάκη).

Νείλου.

Πάροδος τῆς ὁδοῦ Βακτριανῆς 60, κοντὰ στὸ τέρμα τῶν λεωφορείων «Ἄνω Ἰλίσια» (Κουπόνια).

Πρόκειται γιὰ τὸν γνωστὸ ποταμὸ τῆς Α. καὶ Β.Α. Ἀφρικῆς, ποὺ εἶναι ὁ μεγαλύτερος σὲ μῆκος ποταμὸς τοῦ κόσμου (6.500 χιλ.). Πηγάζοντας, κατ' ἀρχήν, ἀπὸ τὴν λίμνη Βικτωρία καὶ διασχίζοντας τὴν Οὐγκάντα, τὸ Σουδάν, τὴν Νουβικὴν ἔρημο καὶ τὴν Αἴγυπτο, ἐκβάλλει στὴν Μεσόγειο θάλασσα, κοντὰ τὸ Κάϊρο, ὅπου καὶ σχηματίζει Β. τῆς πόλεως, μέγα δέλτα (ἔκτ. 22.000 τετρ. χιλ.).

Μὲ τὴν σημερινή του ὀνομασία ἀπαντᾶ τὸ πρῶτον στὸν Ἡσίοδο, ἐνῶ στὰ ὁμηρικὰ ἔπη εἶναι γνωστὸς μὲ τὴν ὀνομασία «Αἴγυπτος».

Νεκταρίου.

Πάροδος τῆς ὁδοῦ Κεφαλληνίας 90, στάσις Ἁγ. Μελετίου τῶν λεωφορείων Ἀχαρνῶν (6).

Ὁ Νεκτάριος, Πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως (381—397), κατήγετο ἀπὸ τὴν Ταρσὸ τῆς Κιλικίας καὶ διαδέχθηκε, στὸ θρόνο, τὸν Γρηγόριο τὸν Θεολόγο. Διακρινόταν γιὰ τὴν εὐσέβεια, τὸ ἦθος καὶ τὶς διοικητικές του ἀρετές. Ὁ Νεκτάριος ἀνακηρύχθηκε ἅγιος ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ ἡ μνήμη του γιορτάζεται στὶς 11 Ὀκτωβρίου.

Νεμέας.

Πάροδος τῆς ὁδοῦ Παγασῶν 3 (Δυρραχίου 17), κοντὰ στὸν Ἅγιο Μελέτιο Σεπολίων.

Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα Νεμέα ὠνομάζετο ἡ κοιλὰς ποὺ βρισκόταν μεταξὺ Φλιασίας καὶ Κλεωναίας, στὴν Κορινθία, κατὰ τὰ σύνορα αὐτῆς πρὸς τὴν Ἀργολίδα. Στὴν κοιλάδα ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Διός, ἱερὸ τῆς Δήμητρας, θέατρον, ἡ πηγὴ Ἀδράστεια, καθὼς καὶ στάδιο ἀγώνων.

Ἡ γνωστὴ σήμερα ὁμώνυμη κωμόπολις τῆς ἐπαρχίας Κορινθίας ἔχει περὶ τοὺς 4.700 κατοίκους, ἐνῶ ἡ Ἀρχαία Νεμέα (τ. Ἡράκλειον), χωριὸ τῆς ἐπαρχίας Κορίνθου, ἔχει περὶ τοὺς 500 κατοίκους.

Νεμέσεως.

Πάροδος τῆς ὁδοῦ Ἀχαρνῶν 274, ἀπέναντι στὸν Ἅγιο Νικόλαο.

Ἡ Νέμεσις, μυθολογικὴ θεὰ τῶν Ἑλλήνων, κόρη τῆς Νυκτός, ἦταν τιμωρὸς τῶν ὑβριστῶν καὶ τῶν ἀσεβῶν καὶ προσωποποίησις τῆς Θείας ἀποδοκιμασίας καὶ ἀγανακτήσεως ἐναντίον κάθε ἀνθρωπίνης ὑπερβασίας καὶ ἠθικῆς παραβάσεως. Κατ' ἀρχὴν ἐλατρεύετο στὸν Ραμνοῦντα τῆς Ἀττικῆς, ὅπου καὶ ὑπῆρχε περιώνυμο ἄγαλμά

της, ἔργο τοῦ Ἀγορακρίτου. Κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους, ἡ Νέμεσις συνδυάσθηκε πρὸς τὸν Ἔρωτα, τὴν Τύχη καὶ τὴν Ἀδράστεια.

Νεοκλέους.

Πάροδος τῆς ὁδοῦ Πυθέου 68, μιὰ στάσι μετὰ τὶς δικαστικὲς φυλακὲς τῆς ὁδοῦ Βουλιαγμένης. (Στάσις «Φοῦρνοι»).

Ἔλαβε τὴν ὀνομασία αὐτὴ πρὸς τιμὴν τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ πρεσβυτέρου γιοῦ τοῦ Θεμιστοκλέους. (Ὁμώνυμη ὁδὸς ὑπάρχει στὸ Περιστέρι).

Νεοπτολέμου.

Πάροδος τῆς ὁδοῦ Φιλολάου 99, κοντὰ στὸ ναὸ τοῦ Προφήτου Ἠλία, στὸ Παγκράτι.

Ὁ Νεοπτόλεμος, γυιὸς τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τῆς Διηδαμείας, μετέσχε τῆς τρωικῆς ἐκστρατείας καὶ μετὰ τὴν ἅλωσι τῆς Τροίας, κατέσφαξε τὸν Πρίαμο, ἐφόνευσε τὸν Ἀστυάνακτα καὶ τὴν Πολυξένη καὶ ἅρπαξε τὴν Ἀνδρομάχη. Ἐπιστρέφοντας στὴν πατρίδα του, ἐνυμφεύθηκε τὴν Ἑρμιόνη καὶ ἐβασίλευσε τῆς Φθίας (Φθιώτιδος). Ὅταν ἀργότερα ἔχασε τὸ βασίλειό του, μετέβη στὴν Ἤπειρο, ὅπου καὶ ἔγινε γενάρχης τῶν Λίακιδῶν. Κατὰ μία παράδοσι, ἐφονεύθη ἀπὸ τὸν Ὀρέστη, κατ' ἄλλη ὅμως ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς τοῦ Δελφικοῦ μαντείου.

Νεόφρονος.

Πάροδος τῆς ὁδοῦ Πρεμετῆς 5, ὄπισθεν τοῦ νοσοκομείου Συγγροῦ.

Ὁ Νεόφρων, Ἕλλην τραγικὸς ποιητὴς ἀπὸ τὴν Σικυῶνα, ἔζησε τὸν Ε' π.χ. αἰῶνα καὶ εἰσήγαγε, αὐτὸς γιὰ πρώτη φορά, τοὺς «Παιδαγωγοὺς» ἐπὶ σκηνῆς, τοὺς ὁποίους ἀργότερα ὁ Εὐριπίδης ἐχρησιμοποίησε σὲ εὐρεῖα κλίμακα.

Νεοφύτου Βάμβα. (Βλέπε Βάμβα Νεοφύτου.

Νεοφύτου Δούκα. (Βλέπε Δούκα Νεοφύτου).

Νεοφύτου Μεταξᾶ. (Βλέπε Μεταξᾶ Νεοφύτου).

Νεοχωρίου.

Πάροδος τῆς ὁδοῦ Ἐπταπυργίου, στὸ τέρμα τῶν λεωφορείων Πολυγώνου.

Ὀφείλει τὴν ὀνομασία στὸ ὁμώνυμο προάστιο τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Νέρη Κωνσταντίνου.

Πάροδος τῆς λεωφόρου Βουλιαγμένης 8, κοντὰ στὴ γέφυρα Ἰλισοῦ — Ἀναπαύσεως.

Ὁ Κωνσταντῖνος Νέρης, λοχαγὸς τοῦ πεζικοῦ, γεννήθηκε στὴν Ἀθήνα τὸ 1884, μετέσχε τῶν ἐκστρατειῶν τοῦ 1912—1913 καὶ 1917—1921 καὶ ἐφονεύθη στὶς πολεμικὲς ἐπιχειρήσεις τῆς Μ. Ἀσίας τὴν 29 Αὐγούστου 1921. (Στὶς μάχες τοῦ Σαγγαρίου).

Νερουλοῦ Ρίζου Ἰακώβου.

Πάροδος τῆς λεωφόρου Γαλατσίου 25, στὴ συνοικία «Κυπριάδου».

Ὁ Νερουλὸς Ρίζου Ἰάκωβος, γεννήθηκε καὶ ἀπέθανε στὴν Κωνσταντινούπολι (1778—1850). Πολιτικὸς καὶ λόγιος, διετέλεσε, πρὸ τοῦ 1821, σὲ διπλωματικὲς ὑπηρεσίες τῆς Μολδαυΐας παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλη. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσι τῆς Ἑλλάδος, ἔγινε γραμματεὺς (ὑπουργὸς) τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, ὑπηρέτησε ἐν συνεχείᾳ σὲ διάφορες ἄλλες θέσεις τοῦ Κράτους καὶ διετέλεσε πρεσβευτὴς στὴν Κωνσταντινούπολι. Συνέγραψε θεατρικὰ ἔργα, μερικὰ τῶν ὁποίων ἐδιδάχθησαν ἀπὸ σκηνῆς («Ἀσπασία», «Πολυξένη», κ. ἄ.).

(Συνεχίζεται)

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Δύο γκάγκστερς τηλεφωνοῦν στὸν διευθυντὴ συντάξεως μιᾶς ἐφημερίδος, τὴν 14.15′ ὥραν καὶ τὸν πληροφοροῦν γιὰ τὴν ἐπιτυχῆ διάρρηξι ἐκ μέρους των μιᾶς τραπέζης. Ἐξ αἰτίας τοῦ τηλεφωνήματος αὐτοῦ, ἡ Ἀστυνομία τοὺς ἀνεκάλυψε καὶ τοὺς συνέλαβε τὴν 15ην ὥραν, κλείνοντάς τους στὸ κρατητήριο. Τὴν 17.20′ ὥρα παρουσιάθηκε στὰ κρατητήρια τῆς Ἀστυνομίας ἕνας ἀπεσταλμένος τῆς ἐφημερίδος καὶ ἐνεχείρισε στοὺς διαρρῆκτες τὴν ἀμοιβή τους γιὰ τὴν πληροφορία ποὺ ἔδωσαν στὴν ἐφημερίδα.

*

Ὁ Ζὲπ Χίντερχοῦμπερ εἶναι ἄριστος κυνηγός. Ἕνα βράδυ καθόταν μέσα στὴν καλύβα του καὶ καθάριζε τὸ ὅπλο του. Κάποια στιγμὴ ἄκουσε ἔξω ὕποπτα βήματα, ἀντιλήφθηκε κάτι νὰ μπαίνῃ στὴν κλειδαρότρυπα καὶ νὰ στρίβεται. Σὲ λίγο ἄνοιξε ἡ πόρτα ἀργὰ καὶ μὲ προφύλαξι — καὶ ὁ διαρρήκτης βρέθηκε ἀντιμέτωπος τοῦ κυνηγετικοῦ ὅπλου τοῦ Ζέπ.

— Ἄ, μὲ συγχωρεῖτε, εἶπε κουδουνίζοντας ἕνα μάτσο ἀντικλείδια. Πουλάω ἀντικλείδια. Μήπως θέλετε νὰ ἀγοράσετε;

*

Ἕνας προσφάτως ἀπολυθεὶς τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἐξετάζεται γιὰ νὰ προσληφθῇ στὴν Ἀστυνομία καὶ τοῦ ὑποβάλλεται ἡ ἐρώτησις :

— Ὑποτεθείσθω ὅτι στὴν περιοχή σου ὑπάρχει μιὰ μοναδικὴ λεωφόρος, ὅπου μιὰ νεαρὴ γυναίκα τρέχει κοντά σας γιὰ νὰ σᾶς ἀναφέρῃ ὅτι κάποιος ἄγνωστος τὴν ἀγκάλιασε καὶ τὴν φίλησε. Τί θὰ κάνατε στὴν περίπτωσι αὐτή ;

Ὁ ἐξεταζόμενος ἀπάντησε τότε χωρὶς νὰ διστάσῃ:

— Θὰ ἔκανα ἀμέσως ἀναπαράστασι τοῦ ἐγκλήματος.

*

Ἕνας γέρος διαρρήκτης εἶχε μπῆ μέσα σ' ἕνα ταμεῖο καὶ προσπαθοῦσε νὰ ἀνοίξῃ τὸ χρηματοκιβώτιο. Τότε διάβασε μιὰ ἐπιγραφή: «Μὴ τὸ παραβιάζετε. Τὸ χρηματοκιβώτιο δὲν εἶναι κλειδωμένο. Πατῆστε μόνο τὸ κουμπί». Ὁ διαρρήκτης τότε πάτησε τὸ κουμπὶ καὶ ἀμέσως ὁλόκληρος ὁ χῶρος πλημμύρισε ἀπὸ φῶς, ἐνῶ ἕνα κουδούνι ἄρχισε νὰ κτυπᾶ τρελλά. Ἐνῶ τὸν ὡδηγοῦσαν στὸ κρατητήριο τῆς ἀσφαλείας, ὁ γέρος εἶπε κουνώντας τὸ κεφάλι του.

— Αὐτὸ δὲν ἦταν καθόλου ἔντιμο. . . Ἡ ἐμπιστοσύνη μου πρὸς τὸν ἀνθρωπισμὸ κλονίσθηκε. . .

*

Ἀπὸ τοὺς ἀστυνομικοὺς συνηθίζεται νὰ τοποθετῆται ἕνα προειδοποιητικὸ σημείωμα στὸ τζάμι τοῦ αὐτοκινήτου ποὺ σταθμεύει ἀντικανονικῶς. Ἕνας ὁδηγὸς ποὺ εἶχε μιὰ πολὺ ἐπείγουσα δουλειά, στὸ κέντρο μιᾶς πόλεως τῆς Δυτικῆς Γερμανίας, ἔψαχνε ἄδικα νὰ βρῇ θέσι γιὰ νὰ παρκάρῃ τὸ αὐτοκίνητό του. Τελικὰ τὸ ἄφησε μέσα σὲ μιὰ πάροδο καὶ τοποθέτησε ἕνα σημείωμα στὸ τζάμι τοῦ αὐτοκινήτου μὲ τὰ ἑξῆς λόγια: «Ἐπὶ τριάντα λεπτὰ ἔψαξα ἀδίκως νὰ βρῶ θέσι γιὰ νὰ παρκάρω τὸ αὐτοκίνητό μου. Ἔχω μιὰ ἐξαιρετικῶς ἐπείγουσα συνάντησι. Ἐὰν δὲν παρουσιασθῶ ἐγκαίρως, θὰ χάσω τὴ θέσι μου. Παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσετε γιὰ τὴν παράβασι».

Ὅταν ὁ ὁδηγὸς ἐπέστρεψε ἀπὸ τὴν συνάντησί του, εἶδε ἀπὸ μακριὰ τὸ σημειωμά του ποὺ ἦταν στὴ θέσι του. Πλησιάζοντας ὅμως διάβασε τὰ ἑξῆς κάτω ἀπὸ τὴν δική του σημείωσι: «Ἐὰν δὲν γράφωμε ὅλους ἐκείνους ποὺ σταθμεύουν ἀντικανονικὰ θὰ χάσωμε τὴ θέσι μας. Μὴ μᾶς βάζετε σὲ πειρασμό».

Κάθε Σάββατο

Ὥρα 12 - 12.30' μ.μ.

Παρακολουθεῖτε τὴν Ἐκπομπὴ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων ἀπὸ τὸν Ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων.